

[Formanden]

3) Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Forhandling

Tastesen (S):

Folketinget har nu under de foregående punkter på dagsordenen vedtaget at meddele orlov til 2 af tingets medlemmer og at indkalde stedfortræderne.

Som ordfører for udvalget til valgs prøvelse skal jeg herefter tillade mig at gøre indstilling om, at de pågældende stedfortrædere godkendes som midlertidige medlemmer af folkettinget.

Hr. *Johan Philipsen* er valgt i Sønderjyllands amtskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes 2. stedfortræder for venstre i denne amtskreds, gårdejer *Peder Sønderby*, idet 1. stedfortræder er forhindret.

Hr. *Ole Olsen* er valgt i Københavns amtskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes 2. stedfortræder for socialistisk folkeparti i denne amtskreds, redaktør *Torben Krogh*, idet 1. stedfortræder, fru Birthe Nielsen, er forhindret.

Udvalget til valgs prøvelse har behandlet disse sager, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling.

1. Som midlertidigt medlem af folkettinget fra og med i dag, den 28. juni 1979, godkendes gårdejer *Peder Sønderby*.
2. Som midlertidigt medlem af folkettinget fra og med i morgen, den 29. juni 1979, godkendes redaktør *Torben Krogh*.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 136 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven. (Om fradragsret for præmier og kapitalindskud til pensionsordninger med løbende udbetalinger m.v.)

(Lovforslag nr. L 226. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 5-10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

(Lovforslag nr. L 227. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

(Lovforslag nr. L 228. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om afgift af gas.

(Lovforslag nr. L 229. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet.

(Lovforslag nr. L 230. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

9) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om to-baksafgifter.

(Lovforslag nr. L 231. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

10) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af charterflyvning. (Forhøjelse af afgiften).

(Lovforslag nr. L 232. Fremsat 21/6 79. Første behandling 23/6 79. Betænkning 25/6 79).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Formanden:

Jeg vil gerne, inden vi begynder behandlingen, sige til orientering, at det er hensigten at holde frokostpause så nær kl. 12, som det nu kan passe, dvs. lidt inden 12, og jeg håber, vi kan klare os med en time, så vi kan tage fat igen kl. 13. Altså lidt i 12 til 13.

Forhandling**Hjortnæs (S):**

Ved første behandling af regeringens kriseforslag her i folketinget var der hos centrum-demokraterne og det radikale venstre en sådan grad af åbenhed, at det var naturligt og selvfølgelig, at regeringspartierne undersøgte, om der kunne opnås enighed mellem de 4 partier. Regeringen havde overgivet lovforslagene til folketinget, og det var i givet fald her, en eventuel forligsaftale skulle indgås.

Der blev på regeringspartiernes initiativ ført en række drøftelser, og uanset hvad der måtte fremgå af rundskrivelser, pressemeddelelser m.v., blev drøftelserne faktisk ført i en positiv ånd og i en fordragelig tone. Såvel det radikale venstre som centrumdemokraterne havde en række ønsker, man gerne ville have imødekommet. Det er væsentligt at notere sig, at det ikke drejede sig om ændringsforslag til regeringens fremsatte lovforslag, men i det væsentlige om forslag, der skulle supplere regeringens kriseindgreb og specielt forstærke dets energipolitiske indhold. Jeg skal ikke gå i detaljer, men vil gerne sige, at den kendsgerning, at der blev udarbejdet en forligsskitse, måtte give grundlag for en vis optimisme.

Nu er der jo i de seneste dage sagt og skrevet meget om en gruppeformand, der ikke kender grænserne for sit eget mandat, og om uerfarne forhandlingsledere. Jeg tror, vi skal lade det ligge. I virkeligheden er det jo fuldstændig ligegyldigt, hvad vi sådan i almindelighed måtte gå rundt og mene om hinanden og hinandens evne til at sige ja, når man mener ja. Det afgørende i situationen er, om der har foreligget eller foreligger reelle forligsmuligheder. Det gør der desværre ikke.

Selv om jeg har noteret mig, at centrumdemokraterne kunne acceptere hele forligsskitzen bortset fra et enkelt punkt, og selv om jeg for så vidt angår dette punkt oprindeligt troede, at hr. Brusvang og centrumdemokraterne efter omstændighederne var tilfredse med et regeringsløfte om at iværksætte en undersøgelse af det nuværende motorafgiftssystem med henblik på at finde frem til et afgiftssystem for biler, som bedre end det nuværende afgiftssystem fremmer energibesparende hensyn, og således at af-

[Hjortnæs]

giftssystemet stimulerer interessen for anskaffelse af biler af den benzinøkonomiske type, selv om jeg troede, at man var tilfreds med en sådan formulering, så er det jo nu klart, at centrum-demokraterne ønsker en reel letelse i den samlede motorbeskatning, og det hverken kan eller vil socialdemokratiet gå med til.

De forslag, regeringen har fremsat, er nødvendige modforholdsregler over for den energikrise, som har ramt os, og tiden er ikke inde til at imødekomme ønsker, som svækker regeringens politik, og det gør centrum-demokraternes ønske på dette punkt. Vi vil ikke udelukke, at fornuftige ændringer i afgiftssystemet kan have et positivt energipolitisk indhold, men det vil først kunne afklares efter en nærmere undersøgelse. Derfor kunne socialdemokratiet give tilslutning til forligsteksten, som den forelå, men vi understregede meget tydeligt, at der heller ikke ved en eventuel omlægning kunne blive tale om at lette den samlede motorbeskatning.

Det radikale venstre har vist en betydelig grad af fleksibilitet under forhandlingerne, og jeg vil gerne anerkende, at det radikale venstre alene sigtede mod at styrke kriseplanens energipolitiske indhold. Der er ikke mellem det radikale venstre og socialdemokratiet nogen principiel uenighed. De få udestående punkter drejede sig om styrken i den forpligtelse, regeringen og regeringspartierne skulle binde sig op på. Jeg er sikker på, at vi havde fundet en løsning på disse formuleringsproblemer, som jeg vil tillade mig at kalde dem.

Når det alligevel ikke lykkedes at nå til enighed med det radikale venstre, var det, fordi partiet krævede et kronebeløb til udvidelse af rammerne for forskning i alternativ energi. Umiddelbart kan det forekomme absurd, at regeringen og regeringspartierne ikke var parate til at afsætte et bestemt kronebeløb til dette formål, når der i øvrigt var enighed om, at rammebevillingen måtte udvides væsentligt. Men det har nu altid været en god parlamentarisk regel, som jeg i øvrigt også tror at det radikale venstre værdsætter, at man ikke forud for drøftelser om udfyldning – i dette tilfælde af regeringens erhvervsfremme- og beskæftigelsesplan – binder sig fast med kroner og øre på specifikke områder.

Hertil kommer – hvad der måtte være åbenbart for alle iagttagere af den aktuelle politiske situation – at en imødekommelse af det radikale venstres ønske på dette område nødvendigvis ville åbne op for en kronør og øre-debat på andre områder, specielt på det område, centrum-demokraterne var interesserede i. Nu fik vi så alligevel den debat, men hermed altså også dokumenteret, at regeringspartierne havde ret. Ville det radikale venstre have frafaldet kravet om kroner og øre, er der en reel mulighed for, at centrum-demokraterne også ville have gjort det.

Der er af flere partier afleveret fyldige betænkningsskildringer. De fleste af dem kan ikke give mig anledning til bemærkninger. Der er kun ét, der har en særlig interesse for socialdemokratiet, og det er SFs, fordi det afdækker, at socialistisk folkeparti ikke er så uenigt med regeringen i kriseindgrebets energipolitiske afsnit. Der er da også en betydelig grad af sammenfald mellem SFs energipolitiske forslag og regeringens, og var regeringens forslag blevet suppleret med det radikale venstres, var sammenfaldet blevet endnu mere udtalt.

Jeg skal slutte mit indlæg med at beklage, at det ikke lykkedes at få skabt et bredere flertal bag regeringens kriseindgreb, men finder grund til at understrege, at der alligevel er et betydeligt flertal, der anser indgrebet for nødvendigt. Dette flertal burde selvfølgelig også manifestere sig ved den kommende afstemning, og hvis det ikke sker, så er det alene af politiske grunde.

Med hensyn til de stillede ændringsforslag og socialdemokratiets stilling hertil vil hr. Camre redegøre herfor.

Camre (S):

Jeg vil gerne begynde med nogle bemærkninger om lovforslag nr. L 226 vedrørende pensionsbeskatning.

Der har jo været rejst tvivl om, hvorvidt lovforslaget i den form, hvori det forelå til første behandling, kunne omgås ved at dele den enkelte pensionsordning op i flere med indskud eller præmie på under 25.000 kr. hver, og således at man på den måde kunne undgå pligten til at fordele fradraget i indkomstopgørelsen over en 10-årig periode. Der er derfor stillet ændringsforslag, som indebærer, at alle en skatteydere kapitalind-

[Camre]

skud og alle hans præmie- og bidragsbetalinger til de pensionsordninger, lovforslaget tager sigte på, skal sammenlægges, og over en 10-årig periode kan skatteyderen så fradrage det samlede beløb med en tiendedel hvert år. Jeg kan anbefale regeringens ændringsforslag, og jeg må samtidig afvise ændringsforslag fra fremskridtspartiet om udsættelse af lovens ikrafttræden.

Om forslag nr. L 227 vedrørende olieafgiften finder jeg grund til igen at slå fast, at olien jo er en knaphedsfaktor, og socialdemokratiet er derfor tilhænger af den energipolitiske målsætning, der går ud på at mindske olieforbruget. Fordyrelse af olien gennem en afgift vil i sig selv få forbrugerne til at anvende mindre olie, og vi må derfor fastholde forslaget i den form, hvori det var fremsat ved første behandling, og med ændringsforslag om ikrafttræden den 1. juli i år.

Samtidig må jeg afvise ændringsforslag fra fremskridtspartiet, CD og Danmarks retsforbund om at fritage hyrevogne for afgiften, og jeg må afvise ændringsforslag fra SF om at lade afgiften gælde for erhvervslivet generelt. Jeg vil gerne her sige, at hensynet til erhvervslivet gælder specielt det forhold, at når der ikke helt er parallelitet i afgifternes højde her og i udlandet, så vil en ensidig afgift herhjemme ganske enkelt virke som en forringelse af vores muligheder for at konkurrere med importen af udenlandsk producerede varer, hvortil der er medgået olie, og det vil sige, at et forslag af den karakter vil være direkte ledighedsskabende. Det er hele vejen igennem den afgiftsbuket, der ligger, et væsentligt mål for socialdemokratiet, at afgifterne indrettes på en sådan måde, at vi ikke kan se de store negative virkninger for beskæftigelsen.

Til lovforslag nr. L 228 om benzinafgift er der stillet et ændringsforslag om ikrafttræden den 1. juli, som jeg kan anbefale. Vi har ikke fundet det ønskeligt eller hensigtsmæssigt at foretage andre ændringer af forslaget.

Jeg vil gerne sige i den forbindelse, på grund af de ønsker, der f. eks. har været fremsat fra CDs side, at det jo ikke nytter noget at gøre hele denne benzinafgift illusorisk ved at skaffe bilisterne kompensation ved at nedsætte vægtafgiften. Man kan altid diskutere ændringer i vægtafgiften. Man kunne konvertere den til benzinafgift, og det er klart, at det ville have et stærkere energispa-

resigte end en afgift, som er fast uanset kørsel med køretøjet, men at give kompensation, så folk havde penge til at betale den forhøjede afgift på grund af nedsat vægtafgift, det turde faktisk være temmelig nytteløst.

Så har vi diskuteret registreringsafgiften, og her vil jeg gerne sige på socialdemokratiets vegne, at vi naturligvis ønsker, at denne afgift også skal medvirke til at fremme brugen af energiøkonomiske biler. Men det er desværre ikke så enkelt, og derfor har det også været naturligt, at man ikke kunne give et løfte om det konkrete indhold af en ændring. Det er jo sådan, at man i hvert fald generelt må sige, at jo dyrere biler der er tale om, jo større benzinformbrug. Jo dyrere biler, jo tungere biler og derfor større benzinformbrug og i denne forbindelse jo også en efterhånden ganske høj afgift.

Men der er andre problemer end blot de benzindrevne biler. Der er også spørgsmålet om konkurrenceforholdet mellem biler, der kører på benzin, og biler, der kører på dieselolie og gas, og hvor disse energiformer ud fra mange synspunkter kan udgøre et ønskværdigt alternativ til benzinen. Der er behov for en dybere analyse, før man går ind i ændringer, og jeg er vidende om, at der i regeringen arbejdes med en sådan undersøgelse af muligheden for ændringer. Vi ser frem til, at vi får sagen virkelig grundigt belyst, og indtil da må jeg sige, at benzinafgift, altså afgift lagt alene på brændstoffet, trods alt er den mest direkte og effektive metode til at give et incitament til at spare på brændstoffet. Her kan jeg så føje til, at det ikke er således, at brændstofforbruget alene afhænger af køretøjet. Det afhænger også i høj grad af den måde, der køres på, i høj grad af føreren. Vi tror altså, at der er et effektivt incitament i en afgift på selve brændstoffet.

Jeg må afvise ændringsforslag fra fremskridtspartiet, som går ud på at give benzinselskaberne en længere kredittid med afgiftsafregningen, og jeg må sige, at det er ikke mit indtryk, at det netop er benzinselskaberne, der lider hårdest under denne krise.

Vedrørende lovforslag nr. L 229 om gasafgift kan jeg sige, at vi heller ikke har ændringsforslag, ud over at loven skal træde i kraft den 1. juli i år.

Jeg må afvise ændringsforslag fra fremskridtspartiet om afgiftsrefusion til hyrevogne og om, at simpel uagtsomhed vedrørende

[Camre]

regnskabsføring skal være straffri, og ligeledes om at fjerne hensyntagen til forskellige gastypers forskellige brændværdi. Tillige må jeg afvise ændringsforslaget fra SF om, at erhvervslivets refusion af afgiften skal ophæves.

Kristeligt folkeparti har stillet forslag om, at kun flaskegas skal afgiftsbelægges, og at den ledningsførte bygas altså fritages. Jeg forstår godt, at man her har ønsket at tage sociale hensyn ud fra en betragtning om, at gas er noget, man primært bruger i ældre lejligheder i den dårligste del af boligmassen, men det er ikke så enkelt. Der er også mange større villaer i bestemte dele af landet, som har gasopvarmning, og det ville ikke entydigt være et socialt hensyn at fritage bygassen.

Vi har drøftet i udvalget, hvad afgiftens vægt skulle være på dette område, og vi må sige efter de oplysninger, vi har fået, at der for olie, gas, benzin og el i alle tilfælde bliver tale om en ca. 20 pct.s fordyrelse af prisen på grund af disse afgifter, og der er altså en ensartethed imellem disse afgifters højde, sådan som de er foreslået fra skatteministerens side.

Jeg vil godt have lov til lige at nævne et par tal. Hvis man opvarmer en 65 m² lejlighed med bygas, så vil man få en merudgift årligt på grund af afgifterne på 421 kr. Bruger man derimod elektricitet, vil det være mere, nemlig 455 kr. i årlig merudgift. Sammenligner man yderligere med olien, så må vi erkende, at på grund af den større, om jeg så må sige, direkte nyttevirkning af brændværdien, så vil det være mindre i dette tilfælde. Et ca. 100 m² parcelhus vil, hvis det fyres op med bygas, få en årlig merudgift på grund af afgifterne på 1.623 kr., med elektricitet på 1.753 kr., men med olie kun 968 kr.

Om lovforslag nr. L 230 om elafgift kan jeg sige, at der fra regeringens side er stillet ændringsforslag, som indebærer, at en momsregistreret virksomhed kan få tilbagebetalt elafgiften, ligesom det gælder for den indgående moms, men at dette dog ikke kan ske for visse virksomheder, som nu er nævnt i et særligt bilag, bilag 1. Det drejer sig eksempelvis om advokater, arkitekter, reklamevirksomhed og revisorer. Endelig er der også et ændringsforslag om ikrafttræden den 1. juli, og et ændringsforslag om fritagelse for afgift af kørestrøm til elektriske tog til per-

sonbefordring og om en overgangsordning for afgiftens ikrafttræden.

Jeg kan anbefale disse ændringsforslag, men samtidig må jeg afvise ændringsforslag fra SF om, at man skulle belaste erhvervslivet. Igen vil jeg gerne sige, at det ikke er udtryk for en speciel venlighed over for erhvervslivet og det modsatte over for forbrugerne. Hvem er det, der betaler de afgifter, der hviler på erhvervslivet? Ja, det er forbrugerne. Her kommer altså problemet ind, som jeg nævnte før, med konkurrencen. Vi kan ikke ensidigt belaste danske virksomheder og se i øjnene, at de bliver udkonkurreret både på det udenlandske marked og på hjemmemarkedet af virksomheder i udlandet, som ikke skal betale den samme afgift.

Der er et ændringsforslag fra fremskridtspartiet om at fritage bureauvirksomhed i videre omfang end foreslået af regeringen, og dette forslag må jeg afvise.

Vedrørende lovforslag nr. L 231 om tobaksafgifter har vi kun et ændringsforslag om ikrafttræden den 1. juli, som jeg kan anbefale.

Endelig har vi til lovforslag nr. L 232 om charterflyvningsafgift stillet et ændringsforslag om ikrafttræden den 1. juli. Samtidig må jeg afvise ændringsforslag fra fremskridtspartiet om at fritage mennesker under 15 år og over 67 år for denne afgift.

Glistrup (FP):

Hvis skatteminister hr. Anders Andersen får vedtaget sin afgiftstidselbuket her i dette ting, så vil det ramme umådelig mange hundrede tusinder i den danske befolkning med nogle enorme og aldeles urimelige øksehug lige midt i panden. Det er således, at de byrder, der herved kastes ud over befolkningen i tillæg til, hvad vi i forvejen må døje med, hvad der nu vedtages nede i Genève i disse dage, og hvad der ellers har været af olieprisstigninger, er langt, langt videregående end det gamle ordsprog om at føje spot til skade. Det er simpelt hen sådan, at man føjer fallissementer, konkurser, til de ulykker, som adskillige ellers bliver udsat for.

Det er altså en ren og skær fallentpolitik, som dette flertal, bestående af erhvervspartiet og socialdemokratiet og venstre, og hvem der nu ellers vil være med til det, er i gang med at føre. Det er den lære, som vi har fået bekræftet og bestyrket ved det udvalgsarbejde,

[Glistrup]

der har fundet sted. Det gælder for mangfoldige husholdninger rundt omkring i landet, hvor man får disse enorme ekstraudgifter til noget så væsentligt som transporten og opvarmningen af hjemmet.

Men der er skam også bestemte erhvervsgrupper, som i ganske særlig grad bliver råt og brutalt ramt af det; som hr. Camre så smukt sagde: det er jo bare at give et incitament til, at man begynder at handle anderledes i befolkningen. Der kan nævnes en lang række grupper. Den af de deputationer, der har været i de forløbne dage, der vel nok har gjort det stærkeste indtryk i udvalget, var repræsentanterne for benzinforhandlerne. De kom klart og tydeligt og påviste over for os med tal sort på hvidt, hvordan tingene vil udvikle sig for denne branche, efter at man har haft de enormt store forhøjelser, som er kommet til os udefra. Hertil kommer, at man så yderligere nu fra venstres og socialdemokratiets side vil lægge disse afgifter af denne enorme størrelse på. Det bliver vel nok med 50 øre plus andre omkostninger, der kommer på, plus moms noget, der ligner ca. 70 øre pr. l, som alene folketingsindgrebet her forvolder ud over de skader, der i øvrigt er forvoldt.

Det siger sig selv, at når man bliver præsenteret for en sådan saglig forelæggelse, som vi fik her søndag eftermiddag fra benzinforhandlerne forening, så er det første, man gør, at søge kontakt til regeringen, til ministeriet, for at høre, hvilke forskellige muligheder der er for dette ting for at løse problemerne. Knap var forhandlingsdelegationen kommet ud af døren, før der var stillet et konkret spørgsmål fra fremskridtspartiets side: »Hvilke alternative lovtekstændringer kan ministeriet give?« Men ministeriet var trods gentagne rykkere bestemt ikke villigt til at svare på det. Der var man bare optaget af, at man ikke skulle foregribe noget med hensyn til de hjortekamper, som fandt sted mellem de unge brushaner i deres brunstbesværligheder ude i elleskoven. Den slags taktisk tingeltangel var det eneste, der absolut interesserede i ministeriet, og ikke, hvordan man kunne nå frem til reelle løsninger.

Derfor kom vi helt frem til, at det blev mandag aften og nogle få minutter før endelig betænkning skulle afgives, før vi overhovedet kunne vriste et svar ud af regeringen med hensyn til, hvordan benzinforhandlernes

problemer skulle klares. Det gik bare ud på, at det kunne man virkelig ikke sige noget som helst om, og altså det, udvalget havde bedt om, nemlig at få udformet alternative lovtekster, var ikke kommet frem.

Derfor måtte vi fremskridtsfolk bruge de få minutter, der var til rådighed, til at finde den tekniske mulighed, der var for at stille et ændringsforslag. Det rationelle var ganske klart, at der skulle ændres i pris- og avancestoplovgivningen, men som følge af de knudrede regler, vi har i forretningsordenen herinde, så kunne vi ikke stille ændringsforslag til pris- og avancestoploven. Derfor måtte vi vælge det, som hr. Camre nu her ironiserede over, nemlig at vi forlænger kredittiden med 1 måned for afgifterne i forhold til staten. Det var det, der var mulighed for inden for lovens rammer.

Kom de penge på bordet, som ligger i det ændringsforslag, som vi udførligt har redegjort for fra fremskridtspartiets side i betænkningen, ja, så ville forholdet ganske åbenbart være det, at så var der muligheder for, at man havde de fornødne midler til, at benzinhandlerne kunne blive lettet og kunne blive lettet væsentligt. Som man kan læse i betænkningen, er det ledsaget af en klar tilkendegivelse af, at denne ekstra månedskredit skal komme benzinhandlerne til gode, hvad enten man så vil forøge benzinhandlerne avance, eller man vil gøre det, at man vil give benzinhandlerne kredittid, modsat hvad de har i øjeblikket, eller hvordan man vil finde ud af det.

Hvis man fra benzinselskabernes side, som hr. Camre synes at antyde, ville sidde denne henstilling fra folketinget overhørig, ja, så kan vi altså komme frem til, at så kan folketinget, når mulighed gives derfor, følge det op. Men der var altså ingen andre partier i folketinget, der overhovedet havde nogen som helst tanker med hensyn til, hvordan ødelæggelseskrisesituationen for benzinhandlerne i givet fald kunne klares, og derfor står dette ændringsforslag som det eneste, som vi kan stemme for ved andenbehandlingen i dag. Jeg anbefaler kraftigt, at man tager situationen op til overvejelse og stemmer for det ændringsforslag, når vi nu senere på dagen skal stemme om det.

Vi vil i øvrigt fra fremskridtspartiets side stille det ændringsforslag til tredjebehandlingen i morgen, at en vis del af afgiftsforhøjel-

[Glistrup]

sen på de 50 øre får lov til at blive i forhandlerens lommer, således at der altså ikke fra forhandlerens side skal indbetales de fulde 50 øre, men at en del af dette beløb kommer til at tilfalde forhandlerne, således at man i hvert tilfælde ikke skal opleve, at disse love totalt skal udlette den aldeles afgørende stand, afgørende for, at vores moderne samfund kan fungere. Vi må nemlig have en benzinforhandlerorganisation, et benzinforhandlererelement ude over hele landet, der kan fungere på den måde, som de så fortrinligt har fungeret på ned igennem de mange år, hvor bilismen har været af afgørende betydning for, at dette samfund overhovedet kan fungere.

Men det var jo ikke bare på det område, men på et væld af andre felter, at regeringen fuldstændig svigtede under vores udvalgsbehandling her i de forløbne par dage. Denne regering blev i sin tid, i 1975, dannet på, at man ville bekæmpe arbejdsløsheden – bevarer, jeg ved godt, der er nogle ministre, som er blevet optaget i statsministerens regering siden da, men det er stadig væk regeringserklæringen af 1975, som må stå ved magt, at det er arbejdsløshedsbekæmpelse, det drejer sig om – hvor er det så pauvert at høre socialdemokratiets ordfører, som vi lige hørte ham her fra talerstolen, komme og sige om disse forslag – de største forslag, man fremsætter i indeværende samling – at det har været et væsentligt mål for socialdemokratiet, at man ikke har villet nå de store negative virkninger for beskæftigelsen med sine forslag. Ja, dertil er det virkelig kommet, at socialdemokratiets ordfører om arbejdsløshedsbekæmpelsen siger, at det store mål er, at der ikke bliver de alt for afgørende store negative virkninger på beskæftigelsen med det, som regeringen selv foreslår. Dertil er vi kommet her i dette folketing.

Men i udvalget var det endnu værre, for selvfølgelig interesserede det store arbejderparti, som jeg tilhører, sig meget væsentligt for beskæftigelsesvirkningen, og vi stillede det ene spørgsmål efter det andet om beskæftigelsesvirkningen i udvalget og derunder altså også et spørgsmål, der fik nummer 64, hvor vi gennemgik de forskellige områder: bygge- og anlægsområdet – hvor man jo har de store afstande mellem arbejdspladser og boliger og skift mellem forskellige arbejdspladser og derfor har brug for at kunne få

billig benzin – tobaksarbejdsområdet, olie- og benzinområdet, hyrevognserhvervet, rejsebureaubranchen, og hvad der nu ellers kan være tale om.

Vi præciserede over for regeringen, at vi selvfølgelig måtte lægge meget betydelig vægt på, hvordan det nu gik med beskæftigelsen. Og hvad kan så den socialdemokratiske arbejderministeriumsregering svare til spørgsmålet om, hvordan disse forhold vil virke på beskæftigelsen? Man har alt i alt 2½ linje at sige vedrørende beskæftigelsen fra socialdemokratiets side. Det er udvalgets bilag 103, hvor jeg nu i fuldstændighed læser op, hvad landets arbejdsminister har at sige om beskæftigelsesvirkningerne af disse forslag. Det lyder således:

»Det er ikke muligt med relevant præcision at angive den beskæftigelsesmæssige virkning af de af regeringen foreslåede foranstaltninger på de ønskede brancher.«

Det er, hvad man har tilbage af sin beskæftigelsespolitik i regeringen, at man altså har disse arrogante, afvisende flokklær født rundt omkring i betryggede akademikermiljøer, hvor nu ministre og embedsmænd siger, at man kan ikke med relevant præcision sige noget som helst om beskæftigelsen her i landet. Hvad i alverden er man så valgt ind i folketinget for? Hvad sidder man på ministerposterne for? Hvad bærer man sine gyldne kæder for, hvis man ikke kan udtale sig om, hvordan beskæftigelsesvirkningerne er i et samfund, der er plaget af at skulle betale til op imod 200.000 ægte og uægte arbejdsløse over sin finanslov, hvis man ikke kan sige: hvordan bliver virkningen af disse foranstaltninger? Alene disse 2½ linje er så afklædende for regeringen, at den burde træde tilbage, og lad os håbe på, at vi kan få et afstemningsresultat i morgen, så den træder tilbage. Danmarks tredje store parti er klar til at overtage regeringsmagten, den dag de to andre store partier forlader disse ministertaburetter, og vi skal nok afskaffe arbejdsløsheden på mindre end et år. Men der var jo så mangfoldige andre ting, som skuffede grusomt under udvalgsbehandlingen. Vi har den situation, at de, der er afhængige af olie og andre brændstoffer – og det er vi jo alle mere eller mindre, men i vidt forskellig grad ude over landet – er sat i en knibe som følge af energiprisstigningerne, og her er det altså regeringens meget omvendte argument, at

[Glistrup]

når der er kommet store prisstigninger på energien udefra, så skal folketinget med djævlens vold og magt gøre ulykkerne endnu større ved at vælte endnu større prisstigninger ovenpå.

Det er nok noget, der er egnet til at gøre indtryk både rundt omkring i hjemmene og hos de olieministre, der i de selv samme dage sidder og forhandler nede i Genève, og som må overveje, hvor meget man kan bære. Og når den danske regering altså som én blandt mange regeringer skønner: dette her kan let bære disse 20 pct.s yderligere forhøjelser på brændstofferne, ja, så tror jeg nok, at der er de sheiker, der siger: hvorfor skal det så ikke gå i de betrængte kuwaitske og iranske og andre statskasser i stedet for at skulle gå i det rige danske samfunds statskasse, disse yderligere forhøjelser?

Men man vil altså absolut og partout have, at den danske stat skal vælte disse ekstra byrder ud over folk. Det bliver selvfølgelig værst for dem, der bor i ældre huse, og som ikke har haft råd til at foretage isoleringsarbejder, som har lange kørselsdistancer til deres arbejde enten efter arbejdets art, eller fordi de ikke har kunnet skaffe nogen nærmere mulighed, og dér er det altså således, at man siger, at dér skal olieprisstigningerne udløse, at folketinget absolut skal gøre ondt værre.

Men hvad er det så for nogle olieprisstigninger, der angiveligt har fået regeringen til at argumentere på den måde?

Ja, dér er forholdet det, at i 1977 importerede Danmark udenlandsk brændstof for 11½ mia kr. Og bevares, der er store stigninger. Fremskridtspartiet har anslået, at tallet i 1979 bliver 16 mia kr., og det er da en ganske betragtelig stigning. Vi spørger: hvad er så regeringens overslag? Og dér meddeler regeringen, at de regner med knap 14 mia kr. som udgangspunkt for deres forslag.

Hvis det havde været rigtigt, så var med andre ord brændstoffimporten fordyret med ca. 10 pct. om året i perioden 1977-1979, og det er altså regeringens grundlag. Jeg gør opmærksom på, at en af de mange ulykkelige følger af den forjagede udvalgsbehandling er, at der ikke er blevet læst korrektur på udvalgsbetænkningen, så regeringen er citeret i fremskridtsbidraget på side 3 for at angive importen til at være 13,0 mia kr. i 1979. Det skal være 13,9 mia kr. Denne fejl sammen med 7 andre tilsvarende, som er kommet ind

ved renskriften af betænkningsbidraget i den udgave, folketinget har her, er forhåbentlig rettet, når vi får betænkningen i den trykte udgave.

Disse 13,9 mia kr. modsvarer, at der skulle være en 10 pct.s stigning om året. Og det kan selvfølgelig ikke udløse disse panikreaktioner, som regeringen selv kommer med. Der må være en anden forklaring. Og det er jo også ganske åbenbart, at der er en anden forklaring, nemlig det totale glip af beherskelse af landets økonomi, som er det karakteristiske for de partier, der har styret dette land inden for de sidste 15-20 år.

Og man mener altså ved at lave en sådan dramatisk afgiftsforhøjelse som den, man laver nu, at man kan give vore udenlandske kreditorer det indtryk, at vi virkelig selv gør noget for at klare vor situation. At resultatet ikke forslår noget videre, men vil blive, at statsunderskuddet i 1980 kommer til at stige fra en 37-38 mia kr. til en 47-48 mia kr. uanset disse afgifter, ja, det er jo ikke noget, der får de store overskrifter, og derfor regner man med, at man kan øge vor kreditværdighed et bette nøk endnu ved, at finansministeren stadig kan rejse rundt og låne den ene million i timen, eller hvor meget han nu har brug for i de kommende år for overhovedet at holde dette land oppe på mærkerne.

Den eneste baggrund for alle disse byrder, som man nu kaster ud over befolkningen, er, at man skal bluffe vore udenlandske kreditorer med, at vi gør noget for at klare vores situation.

Det, som man selvfølgelig skal gøre, når man har for store udgifter – og det er jo det, der manifesterer sig i underskuddet på de offentlige budgetter – er, at man skal lære at sætte tæring efter næring og sætte alle de mange overflødige statsudgifter ned. Det var dér, man havde haft løsningen, og det ville også have ført til, at arbejdslivets kræfter var blevet overført til den produktive sektor i stedet for at sidde på rådhus og i ministerier og andre steder og faktisk bare gøre Danmarks situation værre og værre.

Det var de løsninger, man skulle have brugt, men det har man hverken mod eller lyst til i de partier, der nu alt for længe har siddet ved magten i Danmark, og derfor kommer benzinformidlere, tobakshandlere og folk med dårlige boliger, folk, der skal

[Glistrup]

have gasopvarmet deres boliger, og mange andre til at lide nok så kraftigt under det.

Mens der altså har været et væld af punkter, som vi ikke har kunnet få tilfredsstillende belysning af i udvalget, er vi dog under det udvalgsarbejde, der er foregået, på ét område kommet nogle skridt videre frem i forhold til, hvad vi vidste forud for udvalgsbehandlingen.

Vi kan nu fastslå, at når der ryges 20 cigaretter i Danmark, er det højst de 5, som er beskattet på normal måde. De 15 er ved lovlige eller ulovlige skatteunddragelsesmanøvrer, smuglerier o. lign. unddraget normal afgift og normal beskatning.

Men det giver jo i og for sig et vrængbillede af noget rimeligt i samfundet, men på samme måde en udviklingspil for, hvor denne skatteforhøjelsesregerings hele politik fører os hen. Det, at 15 af 20 cigaretter, der ryges her i landet, ryges på basis af skattefiduser, er faktisk noget, som ganske klart indicerer, hvor vi vil komme hen på alle områder, hvis vi fortsat har så naive og troskyldige vælgere som dem, der lod sig lokke den 15. februar 1977 til reelt at give partier som socialdemokratiet og venstre et flertal her i salen.

Der blev sagt: det er et ståsted i en usikker tid – eller hvad det nu var, man sagde.

Til kamp mod socialismen og statsregereriet, sagde det lille regeringsparti.

Men det var altså bluff, det hele.

Det, de burde have sagt og bør sige i deres kommende valgannoncer, det er et citat af J. P. Jacobsen:

»Det bødes der for i lange år, hvad end ikke er nogen stakket glæde.«

Lad være med at stemme A og V næste gang!

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at citatet ikke var fuldt korrekt. Men det skal jeg i øvrigt lade ligge.

(Kort bemærkning).

Melchior (CD):

Hr. Glistrup meddelte just, at det er fastslået – det var ordet – at 15 af 20 cigaretter, altså 75 pct. af alle cigaretter, der ryges her i landet, ryges uden om tobaksbeskatningen og med skattefiduser. Og hr. Glistrup gentog 1

minut efter det samme tal. Jeg vil gerne bede hr. Glistrup dokumentere, hvor denne fastslæthed stammer fra.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Efter 4 års medlemskab af tinget er det vel ikke for meget at forlange af hr. Melchior, at han giver sig tid til at læse de betænkninger, der bliver afgivet. I hvert fald bør man virkelig, før man går på folketingets talerstol, have læst betænkningerne vedrørende det, som drøftes, også denne betæknings side 6–7.

Ellemann-Jensen (V):

Der er til de 7 lovforslag stillet en lang række ændringsforslag, og venstre kan gå ind for de ændringsforslag, der er stillet af ministeren for skatter og afgifter, men må afvise alle andre ændringsforslag.

Vedrørende forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven ønsker SF en yderligere stramning i de begrænsninger, der gennemføres. Det kan vi ikke gå ind for, hvori vi kan gå ind for ministeren for skatter og afgifters forslag, der sigter på dels at lukke nogle omgængelsesmuligheder, som utilsigtet lå i det fremsatte lovforslag, dels at få klargjort en del af de muligheder, der ligger omkring opfyldning af det loft, der er tale om. Vi finder, at der med de ændringsforslag, der er stillet, sker en mere ligelig behandling af selvstændige og lønmodtagere end i lovforslaget.

Vi er også tilfredse med, at ministeren med sit ændringsforslag om lovens ikrafttræden sikrer, at der ikke bliver lovgivet med tilbagevirkende kraft. Vi kan naturligvis ikke gå ind for fremskridtspartiets ønske om, at det hele først skal have virkning for ordninger, der oprettes i indkomståret 1980 eller senere. Der er ingen grund til, når man strammer på et sådant område, da at forsøge at sætte voldsom gang i at få etableret ordninger i sidste øjeblik.

For så vidt angår forslaget til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter og forslaget til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet ønsker SF, at man skal undlade at give erhvervslivet refusion af afgifterne. Det kan vi ikke gå ind for. Vi finder, at det er et væsentligt positivt træk ved den lovgivning, der er lagt frem her, at man

[Ellemann-Jensen]

netop sikrer erhvervene friholdelse af afgifterne og på den måde bidrager til at fastholde en uændret konkurrenceposition.

Vi kan gå ind for ministerens ønske om ikrafttrædelse fra 1. juli.

Så kommer vi til forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin, som jo optog ca. halvdelen af den foregående talers taletid. Nu har man jo længe med interesse kunnet se, hvordan hr. Glistrup og fremskridtspartiet har ligget lige bag højre baghjul hos hr. Erhard Jakobsen i spørgsmålet om bilfolkets gunst. Vi oplevede så kåringen af en ny Danmarksmester i dag, idet hr. Glistrup for fuldt tryk overhalede indenom, uanset at det er forbudt. Ja, det kan være, man bliver diskvalificeret, hvem ved? Det skal vise sig ved det kommende valg.

Under alle omstændigheder må det siges, at selvfølgelig har vi alle sammen stor sympati og forståelse for, at når man tvunget af omstændigheder udefra må gribe ind på en sådan måde, at man skal dæmpe omsætningen af benzin og andre olieprodukter, så vil de grupper i dette samfund, der har det som deres levebrød, komme ind i nogle meget vanskelige omstillingsprocesser. Det kan ikke være anderledes, og det er noget, man må have sympati og forståelse for. Men det forslag, fremskridtspartiet kommer med her, hvor man vil give olieselskaberne en yderligere henstand med betaling af afgifterne, det kan ikke siges med relevant præcision at gribe ind i den problemstilling, vi står over for her.

Vi kan gå ind for ministerens ønske om, at afgiften skal træde i kraft den 1. juli 1979.

Så kommer vi til forslag til lov om afgift af gas, hvor der jo har været en del diskussion om, på hvilket niveau man skal lægge afgiften. Vi finder i venstre efter den diskussion, der har været, efter de henvendelser, vi har fået, efter de beregninger, vi har fået fra ministeren, at der i lovforslaget ligger en rimelig parallelitet i afgiftsbyrden, alt taget i betragtning, og vi må derfor afvise de forskellige ændringsforslag, der er stillet.

Vedrørende afgift af elektricitet finder vi det rimeligt, at ministeren får mulighed for at godtgøre afgift af kørestrøm til eltog. Det er i overensstemmelse med ønskerne om at friholde den kollektive trafik for afgifter.

Vi har også noteret os, at man ønsker at begrænse refusionen af elafgiften til de libe-

rale erhverv ved at opstille en liste over virksomheder, hvis omsætning af ydelser ikke giver adgang til tilbagebetaling af afgiften, og vi kan gå ind for den udformning, ministeren ønsker at give listen.

Vi kan gå ind for ikrafttrædelsesdatoen. Det samme kan vi, når det drejer sig om forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter, og når det drejer sig om forslag til lov om ændring af lov om afgift af charterflyvning. Vi kan ikke gå ind for fremskridtspartiets ønske om, at man friholder visse befolkningsgrupper for denne afgift.

Imellem første og anden behandling har der jo været ført forhandlinger imellem regeringspartierne og en række andre partier om udformningen af regeringens kriseindgreb. De forhandlinger viste hurtigt, at der kun var to af partierne i oppositionen, som syntes villige til at arbejde videre imod et forlig om kriseindgrebet. Det var centrum-demokraterne og det radikale venstre.

Begge partier havde en række ønsker til kriseindgrebet, som de fremførte under forhandlingerne. Men som bekendt førte disse forhandlinger ikke til noget forlig.

Det har ført til nye påstande om, at de to regeringspartier ikke skulle være i stand til at skabe sådan et forlig, at regeringens indre uenighed, som det hedder efterhånden, er for stor til, at regeringspartierne kan bevæge sig. Det er jo en nem forklaring, men den er bare for nem.

Den forligsskitse, som forhandlingerne til slut strandede på, beviser, at regeringspartierne kunne bevæge sig, og at de endda bevægede sig et ganske godt stykke. Begge de partier, der blev forhandlet med, både centrumdemokraterne og det radikale venstre, fik indrømmelser på stort set alle de områder, de havde peget på under forhandlingerne. Det radikale venstre sprang så fra, fordi man ikke mente, at det var muligt at få en tilstrækkelig konkret udformning af forligsteksten. Man lod det hele falde på, at man ikke kunne få et »bør« erstattet med et »skal«, og at man ikke kunne få en præcis angivelse af, hvor stort et beløb der skal afsættes til forskning og udvikling af alternativ energi. Og det ligner jo ærlig talt et omsvøb. Det ligner i betænkelig grad en dårlig undskyldning for, at man altså ikke turde tage et medansvar, da chancen var der, tilsyneladende mod for-

[Ellemann-Jensen]

ventning. Man levede i hvert fald ikke op til de positive tilsagn om forhandlingsvilje.

Det radikale venstre ved jo udmærket godt, at de to regeringspartier kan ikke binde sig endeligt til at gennemføre en tilskudsordning til energibesparende investeringer i ejerboliger. For binder man sig i en forligstekst endeligt til at gennemføre dette, kan andre opfatte det som et brud på et forlig, hvori andre partier indgår, og de to regeringspartier har det nu engang med at holde, hvad de lover.

Det tilsagn, som begge regeringspartier gav om positivt at arbejde for sådan en udbygning af støtteordningerne til de energibesparende investeringer, havde været tilstrækkeligt, hvis ellers det radikale venstre var gået ind i forhandlingerne med et alvorligt følt ønske om et bredere forlig.

Det er jo heller ikke seriøst at hænge sig så meget i, om man kan afsætte et bestemt beløb til forskning i alternativ energi. Man havde bare været så ufiks i det radikale venstre, at man på forhånd havde meddelt medierne, hvad man sigtede på, og så var man bundet af sine egne krav, fordi man for tidligt skulle ud og vifte med dem i offentligheden.

Man fik tilsagn om, at regeringen var villig til at afsætte yderligere midler, og lod det så bare falde på, at man ikke kunne få et bestemt tal at hænge sig i, uanset at det må stå klart, som også socialdemokratiets ordfører har været inde på, at man ikke seriøst på forhånd kan begynde at udstikke reservater i et vældigt område, der skal udfyldes. Det er ikke seriøst at forlange sådan noget.

Det beviser det radikale venstres afmagt, for der er jo principielt ingen uenighed imellem det radikale venstre og noget af de to regeringspartier i dette spørgsmål. Det beviser, at det radikale venstre ikke tør tage et medansvar for de indgreb, man jo i virkeligheden udmærket ved er nødvendige.

Heller ikke centrum-demokraterne ønskede at tilslutte sig det forlig, vi var nået frem til. Det lykkedes som bekendt ikke at skabe et flertal i centrum-demokraternes folketingsgruppe for forligsskitzen. Det beklager vi i venstre, for vi havde gerne set, at både det radikale venstre og centrum-demokraterne havde stået bag den stramning i den økonomiske politik, som begge partier jo udtrykker forståelse for.

Centrum-demokraterne valgte altså beklageligvis – indtil videre i hvert fald – at lade sagen strande på en af partiets vigtige mærkesager, nemlig motorbeskatningen. Man har villet benytte lejligheden til at presse en væsentlig lempelse af motorbeskatningen igennem, men må dog have vidst, at det kan regeringen ikke gå med til. Regeringen søger med lys og lygte efter besparelsesmuligheder, gennemfører vældige afgifter for at begrænse energiforbruget og gennemfører andre afgifter for at fuldkommengøre den nødvendige finanspolitiske stramning. En lempelse af motorbeskatningen ville overhovedet ikke passe ind i det billede.

Regering og folketing er jo tit igennem årene blevet bebrejdet, at store forlig, hvor alt muligt bliver hældt i forligsgrøden for at få så mange som muligt med, bliver til sammenkogte retter, som ikke står til hinanden, alt sammen i det politiske kompromis' hellige navn. Det, centrum-demokraterne her prøver at få med, er jo en ny sammenkogt ret, uspiselig, usmagelig, uden hoved og hale i denne sammenhæng, hvori regeringen søger at sanere landets økonomi og bremse energiforbruget. Og CD ved da, at regeringen ikke kan gå med til dette.

CD har fået andre væsentlige indrømmelser under forhandlingerne, ikke mindst løfter om at gå ind i en kulegravning af hele motorbeskatningssystemet med henblik på at få lagt det om i en retning, som gør det mere attraktivt at anvende benzinøkonomiske biler, og at gøre dette ved at give disse biler et mindre skattetryk.

Der blev også givet løfter til CD om at imødekomme ønskerne om at udbygge de nuværende fradragsordninger omkring energibesparende investeringer i ejerboliger og om at søge dette udbygget med tilskudsordninger, og på en række andre punkter fik CD sine ønsker med i den forligsskitze, der blev lagt frem.

Se, der er jo perspektiv i tilbuddet til CD om at gå ind i en grundlæggende vurdering af hele motorbeskatningen, men der kan ikke sættes tal på på forhånd, der kan ikke sættes snævre tidsgrænser på. Det vil ikke være seriøst, hvis man på forhånd binder sig til ét eller flere facitter i dette forsøg på at ændre et så stort og kompliceret afgiftsområde, som der her er tale om. Man kan ikke på forhånd sige, at det skal give det og det resultat, det

[Ellemann-Jensen]

skal være færdigt på den og den dato. Det er komplicerede ting, vi taler om. Det er et område, der fylder milliarder på vores samlede beskatningsområde. Men regeringens tilsagn om at gå ind i seriøse overvejelser om, hvordan vi kan ændre det område i overensstemmelse med, hvad CD ønsker, var så præcist formuleret, at ingen kan klage over ikke i tilstrækkelig grad at have fået indrømmelser dér.

Det er derfor vanskeligt at tro, at CD alligevel ønsker at sprænge forliget, bare fordi man ikke får sin lettelse af motorbeskatningen igennem, og forhåbentlig besinder CD sig. Der er jo stadig tid til at bevise, at man vil leve op til tidligere erklæringer om at turde tage et medansvar også for tunge beslutninger, og det er venstres håb, at centrumdemokraterne tager mod til sig, mod til at leve op til deres tidligere erklæringer. Der ligger stadig et tilbud på bordet, som CD ikke med rimelighed kan lade falde bort i et på forhånd urealistisk håb om også at få en mærkesag om lettere vægtafgift igennem her og nu. CD har tidligere vist sig rede til at tage medansvar for ubehagelige, men nødvendige indgreb. Vi håber stadig, at det er muligt også at få CD med denne gang. Det vil pynte på regeringens kriseindgreb, og det vil også klæde CD.

Hagen Hagensen (KF):

I Midsommervisen, der gentagne gange er benyttet i forbindelse med denne bukete af lovforslag, hedder det:

»Men den skønneste krans bliver dog din, sankte Hans, den er bundet af sommerens hjerter så varme, så glade.«

Det er der vist mere end måde med, tror jeg. Der er nælder, der brænder, der er torne, der stikker. Hr. Hjortnæs og nu hr. Ellemann-Jensen har jo brugt en væsentlig del af deres tid til at redegøre for alle de forsøg, de gjorde uden for skatte- og afgiftsudvalget, som den ene er leder af og den anden er fremtrædende medlem af, men hvor der egentlig ikke blev gjort så forfærdelig meget fra de to side. Men det var måske en frierkrans, der skulle til, og den blev da gentaget af hr. Ellemann-Jensen til CD nu. Det må de om.

Den energi, som regeringspartierne har lagt for dagen ved at forcere gennemførelsen

af lovforslagene – og det gælder ikke mindst det udvalgsarbejde, der har været – står i omvendt forhold til forslagernes værdi. I ly af energikrise vil regeringen gennemtrumfe traditionelle afgiftsforhøjelser, der gør dagligdagen dyrere for os alle. Regeringens forslag øger det i forvejen høje skattetryk i Danmark, der hører til de allerhøjeste, og giver uvægerlig stigende arbejdsløshed. Der mangler perspektiv i regeringens forslag. De er kortsigtede og løser ingen problemer. Inflation og lønpres følger så sikkert som noget. Regeringen har ingen aftaler om konkrete besparelser på statsbudgettet. Dem vil man finde frem til; guderne må vide hvordan. Man søger med lys og lygte, siger hr. Ellemann-Jensen, men det er der altså ikke kommet noget ud af endnu. Når man også ser på, hvor uens de to regeringspartier er på disse områder, må det undre, om der kommer noget ud deraf.

Kommunerne vil man bremse i deres virke, og anlægsopgaver i kommunerne skal skæres ned. Det kan måske have yderligere arbejdsledighed til følge, og det gælder for øvrigt ikke mindst de veldrevne kommuner med konservativ ledelse, der kommer ud for det, man vil bremse op for fra regeringens side. Senest har jo mange kommuner gennem den på regeringens foranstaltning foretagne yderligere kommunale udligning fået pålagt yderligere byrder. Dem må man da i hvert fald få lov til at holde udenfor. Vi hører også i dag til morgen, at den tidligere overvismand Rold Andersen kendetegner regeringens indgreb over for kommunerne som panikagtigt, som noget, der ikke vil bringe ret mange besparelser, om overhovedet nogen.

Og får vi en billøs dag – det er der også tvivl om; man var for trætte til at drøfte den i går i finansudvalget, sagde man da, men det kan der jo ligge så meget bag – så under regeringen sig ikke for at pålægge kommunerne at administrere dispensationsordningen for biler, men det skal ske uden vederlag, og det gør man, selv om man pålægger kommunerne at nedsætte aktiviteten. Det er en lille, men ganske betegnende ting, der derfor skal nævnes her.

Vi ved fra regeringens eget svar, at dens indgreb betyder en reallønsnedgang på 2½ pct. for gennemsnitsfamilien. Det konservative folkeparti har sagt fra over for dette. Vi har med vor 6 punkts plan stillet et alternativ

[Hagen Hagensen]

til regeringsforslagene, der ikke betyder større reallønsnedgang, men gør forbrugsvalget friere ved tilstrækkelige offentlige besparelser og nedsættelse af de direkte skatter. Vedtages regeringsforslagene om afgifter på energi, er det klart, at det første punkt i vor plan om direkte begrænsning af energiforbruget har begrænset interesse, men planens øvrige punkter om stop for lønglidning og almindelige lønstigninger i den indeværende overenskomstperiode og om ombytning af dyrtidsportioner med lettelse i de direkte skatter og om ændring af dagpengeordningen og endelig om stop for større offentlige udgifter er afgørende og væsentlige.

Kyndige økonomer har bedømt virkningen af denne 6 punkts plan. Den vil på kort sigt – og det vil sige til næste år – betyde, at vi er på linje med det, som regeringen ønsker at gennemføre, men – og det er meget væsentligt – KF-planen giver øget beskæftigelse, hvor regeringsforslagene betyder øget ledighed. På længere sigt vil virkningen fra KF-planen blive kraftigere positivt både på betalingsbalancen og på beskæftigelsen. I 1982 er der regnet med, at vores betalingsbalance skulle blive forbedret med 7 mia kr. på grundlag af denne 6 punkts plan, og, hvad der måske er endnu mere væsentligt, at den kan beskæftige 60.000 flere, end vi har beskæftiget i dag. Det giver alligevel noget at tænke over.

Hvor der er vilje, er der vej. Det konservative folkeparti har viljen, men endnu ikke magten. Regeringen har magten, men så sandelig ikke viljen. Det viser de forslag, man er kommet med; der vil ikke blive ære af de indgreb, regeringen foreslår.

Inden jeg går over til at gøre nogle bemærkninger om de enkelte lovforslag, skal jeg gennemgå ændringsforslagene, og hvis jeg kommer til at glemme nogle, er det, fordi de virker ret tilfældige. Vi havde egentlig helst undladt at stemme til alle ændringsforslag for at markere, at vi hverken har lod eller del i noget af det, der foregår her. Det er så ringe, at vi kun kan gøre én ting: stemme imod det klart og entydigt. Men der er nok noget, der vil blive misforstået i denne forbindelse, og derfor vil vi, hvor der er tale om klare forbedringer, stemme for de ændringsforslag, der indebærer det, og hvor der er tale om skærper, lige så klart stemme imod det.

Dernæst skal jeg sige om lovforslag nr. L 226 om ændringer i pensionsbeskatningsloven, at vi finder, det er et unødigt indgreb at ændre reglerne for fradragsret for præmie og kapitalindskud til pensionsordninger med løbende udbetalinger. Disse ordninger er hovedsagelig udtryk for opgivelse af et nutidigt forbrug ved binding af midler, der ved udbetaling beskattes, og er dermed alene en ændring af skattebetalingstidspunkt for dem, der ønsker at betrygge deres ældre leveår, og det er jo langtfra alle, der har en offentlig pension; der er nogle, der ønsker at sikre sig. Det anser vi for at være samfundsmæssigt ønskværdigt, og vi vil derfor undlade at stemme for regeringspartiernes ændringsforslag nr. 1, 3, 4 og 6, der både indeholder skærper og lettelse, og stemme imod SFs ændringsforslag nr. 2, der er en yderligere skærpe, men stemme for nr. 5, fordi det giver respit for borgerne.

Om olieproduktafgifterne, lovforslag nr. L 227, kan det vel først siges, at de i øvrigt fjerner os fra den EF-harmonisering, som vi på afgiftsområdet skulle være i gang med. Det gælder om, at besparelser af energi kan opnås på anden måde end ved fordyrelse gennem forhøjede afgifter. De olieprisstigninger, som OPEC foretager i disse dage, er de ikke nok til at fordyre forholdene for os herhjemme? Udenrigsministeren har som formand for venstre talt om i dag i venstrepresen, at olieprisstigningerne burde holdes uden for pristallet, og at det nok ville gå op for flere og flere. Det er gået op for det konservative folkeparti, der klart har sagt, at vi må lide skæbnefællesskab i den økonomiske situation, vi står i, og at de afgifter, der væltes over på den jævne borger, er ond gerning oven i de voldsomme prisstigninger, der finder sted. Bliver vi pisket af OPEC med svøber, så pisker regeringen os med skorpioner, uden at den vil begynde at gøre noget effektivt for at finde andre energikilder frem herhjemme, bl. a. a-kraft.

Om lovforslag nr. L 228 om benzinen skal jeg blot sige, at den voldsomme afgiftsforhøjelse ikke kan være begrundet i en energibesparelse med en målsætning på 5 pct. Det er en finansstramning, der rammer et enkelt område urimeligt. Vi vil undlade at stemme til alle tre ændringsforslag, og jeg kan sige, at det ændringsforslag, fremskridtspartiet har stillet, og som skulle komme benzinhandler-

[Hagen Hagensen]

ne til gode, ikke kommer dem til gode, men alene er et gode for olieselskaberne. Vi forstår benzinforhandlerne fuldt ud, når de siger, de er i klemme. Det er en urimelig behandling, man har givet dem ved henvendelsen til monopoltilsynet, og vi må ad anden vej – det hører ikke ind under dette lovforslag – prøve på at bringe orden i disse ting. Benzinforhandlerne har en fortjenstmargen, der er mindre end lille, og derfor kan man måske forstå, at de i dag har grebet til fortvivlelsens selvhjælp ved at lukke og prøve på derigennem at markere over for forbrugerne, hvor galt det står til.

Om lovforslag nr. L 229 vedrørende gas, det nye påfund, som regeringen har fundet på, skal jeg sige, at det findes ejendommeligt, at regeringen på den ene side ønsker brug af naturgas fremmet, måske endda tvangsmæssigt, og på den anden side lægger hindringer i vejen for en overgang til brug af gas ved at pålægge en afgift. Gas er i forvejen en dyr måde at opvarme på. Det er el også, medens olie er billigere, om end den nu er dyr. Den foreslåede afgift på gas betyder, at et almindeligt parcelhus skal betale omtrent dobbelt så meget i afgift som det olieopvarmede hus. Så kan man komme og fortælle os, lige så mange gange man vil, at det procentvis er den samme afgift, man lægger på priserne for de pågældende ting, det afgørende er dog, at det bliver en dobbelt så høj afgift for den, der skal opvarme en almindelig bolig, i forhold til, når man gør det med olie. Alene for at få en almindelig 65 m² lejet bolig opvarmet bliver udgiften ekstra 400–500 kr. om året. Det rammer dem, der har været uforsigtige nok til at prøve på at få det en smule bedre ved at installere gasradiatorer, i forhold til de mange – der er ca. 60.000 af hver kategori i hovedstadsområdet – der stadig opvarmer med petroleum. De sidste kommer der ingen afgift for, og det betyder en vældig forskel mellem disse jævne familiers udgifter til opvarmning. Jeg siger ikke dette, fordi jeg ønsker, at der skal afgift på petroleum, men fordi jeg ønsker gassen fritaget af hensyn til den jævne borger.

Så er det rart at høre, at skatteministeren – det sagde han forleden dag – vil foreslå beskattningen af halm som opvarmning i landbrugsejendomme ophævet. Jeg spurgte hans forgænger i sin tid om det, men det kom der ikke noget ud af; det ville man ikke – jeg

glæder mig over, at ministeren nu vil gøre det. Men hvorfor så ikke hjælpe den jævne borger i byerne, der jo ikke har chancen for at fyre med halm? Ham pålægger man i stedet for en afgift, som er tyngende.

Vi vil undlade at stemme til ændringsforslag nr. 1 og 2, stemme imod nr. 3 og for nr. 5, der undtager hyrevogne – det synes vi er en naturlig ting at gøre – og vi vil også stemme for ændringsforslag nr. 6 om, at simpel uagtsomhed undlades strafpåtalt.

Om lovforslag nr. L 230, el, skal jeg blot sige, at denne forhøjelse vender vi os også imod. Vi vender os i den forbindelse også imod SF – og det kan jeg sige generelt – der ønsker, at erhvervslivet også skal betale afgift. Det vil være en yderligere fordyrelse for os alle. Vi vil derfor stemme imod de af SF stillede ændringsforslag nr. 1 og 2, undlade at stemme for nr. 5, 6, 7 og 8, men stemme for nr. 4, der er en korrektion af afgiften for så vidt angår kørestrømmen til den kollektive trafik med eltoget.

Lovforslag nr. L 231 om den voldsomme forhøjelse af afgiften på cigaretter har intet med energibesparende foranstaltninger at gøre. Den er rent fiskal, og der er vist andre veje til at klare disse ting. Vi undlader at stemme til ændringsforslaget.

Men det skal særligt føjes til, at man her belaster detailløst voldsomt og hårdt med finansiering af yderligere afgifter; det samme kommer til at gælde for benzinen og for dem, der skal handle med den. Hvor der er tale om forsikring af varerlager, der er omfattet af afgiften, idet staten jo ikke har været til at formå til at godtgøre afgift på stjalne varer, gør man det også.

Lovforslag nr. L 232 om charterflyvningen kan vi heller ikke stemme for, for der er ikke noget energibesparende heri. Det må anses for at være rent fiskalt. Vi vil undlade at stemme til de – undskyld, jeg siger det – popændringsforslag, som fremskridtspartiet har stillet.

Betækningsbidragene viser – idet jeg ser helt bort fra opgøret mellem S og V på den ene side og CD på den anden side, som jeg ganske skal lade være at komme ind på – at regeringen kan få vanskeligt ved at få sine afgiftsforslag gennemført. Sker det, kan det kun blive med strøget mål, og hvilket strøget mål? Alle stemmer hos os, der er medlemmer af dette ting, har lige vægt. Men det er netop

[Hagen Hagensen]

også op til hver enkelt af os at vide, hvad vi kan og hvad vi bør bruge vor stemme til.

Hr. Steenholdt har på det seneste ladet sin stillingtagen til forslagene stå ganske åben. Det forstår jeg godt. Indførelsen af hjemmestyreordningen i Grønland må da gøre, at et grønlandsk medlem af dette ting nøje overvejer, om hans stemme kan og skal være udslagsgivende ved en lovgivning som denne. Det andet grønlandske medlem, hr. Lars Emil Johansen, har ifølge dagspressen valgt sin særlige fremgangsmåde, idet han er rejst hjem for at foretage noget vigtigere i Grønland; så har han klaret tingene på den måde.

Men hvis hr. Steenholdts stemme ikke er til rådighed for regeringen, kan hr. Lindingers stemme måske alene blive afgørende for regeringen, og det må da give regeringen grund til at overveje, om den kan bære at gennemføre en så omfattende og så indgribende lovgivning som denne på hr. Lindingers stemme. Hvem repræsenterer hr. Lindinger, når han en gang imellem er her i landet og møder i dette ting? Det er da et åbent spørgsmål. Hr. Lindinger brystede sig forleden dag ved første behandling af, at han i 1967 som den første havde peget på det rimelige i, at S og V. dannede regering og tog ledelsen her i landet. Han gik dog ind i et andet parti, som han brød med, og nu har han prøvet på at lave sit eget, men det er der ikke kommet noget ud af; han har ikke vundet gehør nogen steder. Det er et frit i luften svævende mandat, der muligvis bringer disse lovforslag igennem. Kan regeringen holde til det? Kan folkestyret?

Brusvang (CD):

Midt i den megen uenighed, som er i den sag, vil jeg gerne sige, at der i går blev sluttet et miniforlig mellem hr. Hjortnæs og hr. Ellemann-Jensen og mig selv om, at visse udtalte mishagsytringer var fortid, og at det fra i dag igen var sagen alene, det gjaldt. Respekten for folketingsarbejdet havde måske nok stået sig bedst ved, at ingen af os tre havde sagt det, vi sagde, og som vi følte og mente i den givne situation, men selv politikere er jo en slags mennesker, som reagerer spontant.

Dernæst vil jeg gerne på mit partis vegne som ordfører sige følgende: det lovkompleks, der foreligger, er stort set uændret, og det vil

sige, at centrum-demokraternes modstand også er uændret. Det skyldes ikke, at regeringen vil foretage et indgreb, men det er de elementer, der indgår deri, det er måden, man vil gøre det på.

Jeg har mærket mig, at udenrigsministeren her til morgen i Danmarks Radio er blevet citeret for, at olieprisstigningerne burde have været holdt uden for dyrtidsreguleringen, at dette fortsat er venstres standpunkt, og at det ville have givet en meget bedre balance og et meget bedre resultat af indgrebet. Jeg er personlig enig heri, men når udenrigsministeren så sent som her lige forud for anden behandling kan tale om en sådan uenighed i regeringen, er det vel ikke så helt mærkeligt, at der også på et lidt lavere og mere beskedent plan kan være uenighed mellem parterne.

Begrundelsen for den optimisme, jeg gav udtryk for før og under forhandlingerne, var følgende: statsministerens klart udtalte ønske om at få et bredt forlig og min egen vurdering af, at de krav, som centrum-demokraterne ville stille, nok var principielt vigtige for os, men på den anden side alligevel var økonomisk beskedne, når man betænker, hvilke milliardbeløb der i øvrigt er tale om i denne sag som helhed. Dertil kom, at vore forslag jo var nøje knyttet til de af regeringen fremsatte forslag. Jeg mødte derfor op med særdeles god vilje til at nå frem til et resultat, og jeg sagde også ved første behandling, at da der ikke var noget alternativ til denne regering, var der des mere grund til at søge at skabe et forlig.

Jeg vil gerne her omtale CDs forhandlingspositioner. Vi lagde stor vægt på isoleringsforanstaltningerne, fordi vi mener, det ikke er det at hindre og dæmpe, men er det at give folk incitament til at foretage ting, som udløser besparelser. Endvidere har vi set, at den hidtidige administration af fradragene har været meget, meget besværlig, den skulle lægges om, der skulle suppleres med en tilskudsordning, låneordning osv.

Hvad angår registreringsafgiften, var der også her en ganske fornuftig begrundelse for vort ønske. Hvis man lempede på området for de benzínøkonomiske biler, ville det tilskynde befolkningen til først og fremmest at købe og bruge sådanne. Det, det stødte an på, var jo, at udformningen ikke var tilstrækkelig konkret.

[Brusvang]

Også for vores forslag om nedsættelse af vægtafgiften var der en ganske fornuftig begrundelse: folk kommer til at køre mere. Ældre mennesker og folk med små indtægter kommer til at køre meget lidt, de vil måske gerne bevare deres bil, men det bliver en meget høj pris, de kommer til at betale pr. kilometer i vægtafgift, hvis den nuværende vægtafgift opretholdes.

I spørgsmålet om elafgift vil vi gerne have de virksomheder med inden for det liberale erhverv, der er stærkt strømforbrugende.

I spørgsmålet om pensionsforsikringerne, hvor man ville begrænse fradragsretten, ville vi gerne gøre det mindre restriktivt end foreslået.

I spørgsmålet om taxakørsel og anskaffelse af vogne hertil så vi gerne en hurtigere frivgelse; det ville give en bedre vognpark.

Den billøse dag, som jo også var inde i billedet, var i og for sig ikke en handelsvare som sådan. Vi følte allerede ved forhandlingernes start, at der var udtalt så kraftig modstand fra så mange sider, at der var god grund til at tro, at regeringen ikke ville fastholde dette ønske. Derfor kom det mere ind som en selvfølge og egentlig ikke noget, der var en handelsvare, ikke noget, der skulle betales for.

Om forligssammenbruddet vil jeg sige følgende: ja, der er to opfattelser, og man har hørt den opfattelse, som repræsentanterne for S og V har givet. Jeg forhandlede på min side sammen med hr. Bollmann, og der står altså nu på den ene side den opfattelse, som hr. Bollmann og jeg havde, og på den anden side den opfattelse, som SV-repræsentanterne havde af, hvilken grad af enighed der var opnået. Jeg har den opfattelse, som jeg altså deler med hr. Bollmann, at vi var enige om $\frac{1}{10}$ af den skitse, der var blevet udarbejdet, men vi var utilfredse med formuleringen vedrørende registreringsafgiften, dels fordi vi ikke kunne få en klar termin, dvs. at vi ikke kunne få skrevet: lovforslag herom fremsættes, når oktobersamlingen starter, dels fordi vi ikke kunne få at vide, hvor meget man var villig til at lempe, for vi ønskede jo ikke bare en omlægning, vi ønskede ikke bare, at man skulle lægge noget mere på de andre biler; vi ønskede, at man på det bestemte område skulle gennemføre en lempelse, og derfor måtte vi have en klarere og mere præcis formulering.

Jeg gik til min gruppe og fremlagde forligsskitstens indhold med en klar anbefaling af de $\frac{1}{10}$ af skitsen, og det var synspunkter, gruppen bakkede helt op. Men jeg måtte også over for min gruppe understrege, at hensigtserklæringen om registreringsafgiftens omlægning ved en ny lov var meget luftig, og at den formentlig meget hurtigt ville blive skudt i stykker af pressen, der ville sige: her kan I se, de har ladet sig nøje med et tomt løfte; de har ikke fået deres principielle synspunkter reelt gennemført.

Derfor var denne ting, som jo altså ikke løber op i de store penge, en principielt vigtig ting, og derfor måtte vi rapportere tilbage i overensstemmelse med den vurdering, jeg havde anlagt, at vi ikke kunne acceptere skitsen som helhed, når dette punkt ikke kunne klargøres.

Jeg fik som sagt en opbakning for mine synspunkter; jeg har fået en opbakning af gruppen for min indsats i dette arbejde, og det er fortsat mig, der repræsenterer gruppen i disse forhandlinger. Det ændrer ikke, at statsministeren selvfølgelig til enhver tid kan tale med hr. Erhard Jakobsen, og at SV-repræsentanterne til enhver tid kan møde op med deres ressortministre og bede om, at hr. Erhard Jakobsen også kommer til stede; der er altså ikke nogen ændring i vort forhandlingsystem.

Til syvende og sidst vil jeg også gerne drage den konklusion, at jeg slet ikke tror – hvad forhandlerne end har sagt og måske kunne sige om hinandens forhandlingsform – at det er dér, vanskelighederne reelt har ligget. Vanskelighederne har reelt ligget deri, at der er – og det siger jeg ikke for at drille, for det er jo noget, vi alle ved – forskellig opfattelse i de to sider af regeringen af, hvor langt man kan give sig på det ene og det andet punkt. Når der ikke kan blive enighed i regeringen om disse indrømmelser, kan der jo selvfølgelig heller ikke blive enighed imellem forhandlerne på den ene og på den anden side.

Villy Jørgensen (CD):

Formanden for skatte- og afgiftsudvalget, hr. Hjortnæs, har ved flere lejligheder forsøgt at skabe det indtryk, at centrumdemokraterne ikke havde noget imod de afgiftsforhøjelser, som er omfattet af regerin-

[Villy Jørgensen]

gens lovforslag; de forligsfors handlinger, der er ført, viser jo, siger hr. Hjortnæs, at CD ville være parat til at stemme for afgifterne. Det er en meget aparte form for argumentation, som hverken har chance for at blive forstået eller gouteret, men som kun kan medvirke til at forvirre begreberne. Men hvem ved – det er måske også det, der er meningen?

Men lad mig blot gentage, hvad centrumdemokraternes gruppeformand, hr. Brusvang, sagde ved førstebehandlingen, og hvad vi har sagt ved udvalgsbehandlingen og ved de forligsfors handlinger, der er ført: vi kan ikke lide disse syv lovforslag. Vi kan ikke lide den suppe, som socialdemokratiet og venstre her har kogt sammen; vi finder den nærmest uspiselig. Men vi ville gerne være med til at tilføre suppen nogle ingredienser, som kunne gøre den mere velsmagende. Det lykkedes ikke. I nogle tilfælde fandt socialdemokratiet og venstre, at ingredienserne var for dyre, og i andre tilfælde kunne de ikke enes om, hvilke ingredienser der smagte bedst. Derfor har suppen stadig væk den dårlige smag, og vi må overlade til socialdemokratiet og venstre selv at søbe den.

Det må således være helt klart, at centrumdemokraterne ikke kan stemme for nogen af regeringens syv lovforslag i den form, de nu foreligger i. Men i det omfang der er stillet ændringsforslag, som efter vor mening gør de oprindelige forslag mere moderate og rimelige, vil vi naturligvis stemme for disse ændringsforslag.

Til forslaget om ændring af pensionsbeskatningsloven er der stillet 6 ændringsforslag. Vi kan stemme for ændringsforslag nr. 1, 3, 4 og 6, som dels er forbedringer, dels tydeliggørelser i forhold til det oprindelige forslag.

Derimod kan vi ikke stemme for det af SF stillede ændringsforslag nr. 2, der gør loven ringere, end den er i det oprindelige forslag, og vi kan heller ikke stemme for fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 5, der gør loven illusorisk.

Til forslaget om afgift af visse olieprodukter er der stillet 5 ændringsforslag. Vi kan kun stemme for ændringsforslag nr. 1, som er stillet af fremskridtspartiet, og som går ud på at godtgøre afgift for olie, der anvendes af hyrevogne, således at de behandles på samme måde som rutebiler og busser.

Vi kan naturligvis ikke stemme for SFs to ændringsforslag, nr. 2 og 3, der går ud på at annullere fritagelsen for erhvervslivet.

Hvad angår ændringsforslag nr. 4 og 5 vedrørende ikrafttrædelsestidspunktet, vil vi undlade at stemme.

Til forslaget om afgift på benzin vil jeg gerne knytte et par bemærkninger. Efter en forhøjelse af afgiften skal benzinforhandlerne have større beløb bundet i deres benzinslagre. Det betyder, at de, hvis de overhovedet kan skaffe den fornødne ekstra kapital, får forøgede renteudgifter. Samtidig må de regne med en faldende omsætning, for meningen med denne lovgivning er jo, at forbruget skal falde. Det vil sige, at benzinforhandlerne får øgede omkostninger samtidig med, at de får en faldende omsætning og en faldende indtjening. Det må da være helt rimeligt, at der rådes bod på denne uretfærdighed. Men ak nej, på skatte- og afgiftsudvalgets spørgsmål om denne sag svarer handelsministeriet, at der ikke er planer om en lempelse i pris- og avancelovgivning for benzinforhandlere i anledning af lovforslaget.

Fremskridtspartiet har stillet et ændringsforslag, som vil bevirke, at der ydes en ekstra måneds kredit på benzinafgiften. Ændringsforslaget har den bagside, at det er benzinselskaberne og altså ikke benzinforhandlerne, der får kreditten. Vi vil imidlertid alligevel stemme for dette ændringsforslag, idet vi går ud fra, at benzinselskaberne vil overføre kreditten til forhandlerne.

Skulle dette ændringsforslag ikke blive vedtaget, vil vi foreslå, at der findes en mulighed for at give forhandlerne en øget literavance, som kan udligne deres tab ved afgiftsforhøjelsen. I den forbindelse vil jeg gøre opmærksom på, at avancebegrænsningsloven af 28. marts ikke giver mulighed for dækning af forøgede renteudgifter.

Jeg vil også her nævne, at Centralforeningen for Benzinforhandlere på et meget tidligt tidspunkt fremsatte et forslag, der for det første nedsætter benzinforhandlernes omkostninger, for det andet bevirker et formindsket salg og forbrug af benzin og for det tredje ikke koster statskassen noget. Jeg tænker på benzinforhandlerforeningens forslag om ved lov at påbyde at lukke benzinstationerne til almindelig butikslukketid. Det må da være noget, som regeringen kunne bruge i denne situation. Vi tillader os at gå ud fra, at

[Villy Jørgensen]

det er en fejl og en forglemmelse i skyndingen, at der ikke er blevet kigget nærmere på denne mulighed. Derfor foreslår centrumdemokraterne, at det sker nu.

Lad mig for god ordens skyld tilføje, at jeg har skrevet dette, før jeg kendte noget til benzinforhandlernes aktion, og at den stilling, som jeg her har redegjort for, er vedtaget på CDs gruppemøde i går og altså dermed upåvirket af benzinforhandlernes aktion i dag.

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget om afgift af gas. Vi kan kun stemme for ét af disse ændringsforslag, nemlig ændringsforslag nr. 5, der bestemmer, at hrevognsejere kan få tilbagebetalt gasafgiften.

De øvrige fem ændringsforslag må vi stemme imod.

Til lovforslaget om ændring af elafgift er der stillet 8 ændringsforslag. Vi kan stemme for de af skatte- og afgiftsministeren stillede ændringsforslag nr. 3, 4, 6 og 7, mens vi vil undlade at stemme til ændringsforslag nr. 5.

SFs ændringsforslag nr. 1 og 2 om, at erhvervslivet ikke skal fritages for afgiften, kan vi ikke stemme for, ligesom vi ikke kan stemme for fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 8.

Til forslaget om ændring af tobaksafgift er der kun stillet 1 ændringsforslag, nemlig skatte- og afgiftsministerens forslag om ikrafttrædelsestidspunktet. Vi vil undlade at stemme til dette ændringsforslag.

Endelig er der forslaget om ændret afgift af charterflyvning. Centrumdemokraterne rejste i skatte- og afgiftsudvalget debatten om fritagelse for passagerer under 15 år, altså børn, og passager over 67 år, og vi kan derfor stemme for ændringsforslag nr. 1, som handler herom.

Vi kan også stemme for ændringsforslag nr. 2, der fastsætter ikrafttrædelsestidspunktet til den 1. januar 1980. Som følge heraf må vi stemme imod ændringsforslag nr. 3.

Bjørn Poulsen (SF):

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Hjortnæs, talte i sin ordførertale om et sammenfald mellem regeringens udspil og SFs tanker på det energipolitiske område. Samtidig talte han om de tanker, de radikale var fremkommet med. Nu kender jeg ikke de radikales tanker særlig nøje, men hvis de føl-

ger de tanker, som SF har fremlagt i dette folketing i dette folketingsår, er det naturligt kun positivt. Men hr. Hjortnæs glemte at fortælle en meget, meget væsentlig ting, og det er, at det, regeringen er kommet med, kun er ¼ eller sådan noget lignende af noget, der kunne ligne en energipolitik, og det kan ærlig talt gøre én meget skuffet over, hvad der sker i dette folketing.

Hele regeringens udspil får netop på den måde, det fremkommer på, overhovedet ikke nogen som helst energipolitisk virkning; det bare at lægge afgift på en vare betyder meget, meget sjældent, at der sker en nedsættelse af forbruget. Det er jo noget, vi kender adskillige eksempler på, ja, faktisk er det vel kun spiritusafgiften, som har vist det modsatte, ellers har vi gang på gang set, at forbruget på det pågældende område ikke ændres, men at det i stedet for går ned på andre områder, og derfor er det energipolitiske sigte, som man taler om fra regeringens side, totalt væk.

Så en lille ting mere til dette: det er første gang, vi ser, at afgifter ikke skal følges af kompensationer. Der var tiltag til det i efteråret, hvad angår momsforhøjelsen, men da lykkedes det trods alt at råbe regeringen så meget op, at det kom igennem: Denne gang er der ingen kompensationer; det er ærlig talt direkte asocialt.

Jeg skal prøve at kommentere de enkelte ændringsforslag i betænkningen, hvis ellers tiden tillader det; der er trods alt en hel del.

Hvad angår pensionsbeskatningen, er regeringen under ændringsforslag nr. 3 kommet med en lille forbedring af det egentlige lovforslag, men vi vil ikke fra SFs side stemme for det, for vi har selv stillet ændringsforslag nr. 2, som dog – om ikke andet – sætter et maksimum på, hvad der må fratrækkes årligt til disse kapitalpensioner. Det gør regeringens ikke under nogen omstændigheder, og derfor kan vi ikke være med til at støtte det. Vi var ellers forholdsvis positive, da vi hørte, at man nu fra regeringens side ville begynde at tage fat på den fradragsjungle, som vores skattesystem består af, men det var en smule skuffende at se det, der er kommet ud af det.

Jeg synes ikke, der er meget socialt og skattepolitisk rigtigt i, at man kan få lov til at fratække 50.000 kr. om året på sådan en kapitalpension. Jeg synes, man skal begynde at aftrappe det, og det er en af grundene til,

[Bjørn Poulsen]

at vi fra SFs side har sagt: o.k., vi starter med de 25.000 kr. om året, så kan vi altid senere gå længere ned.

Men vi må så fra SFs side håbe på, at vi i fremtiden ser andre initiativer fra regeringen på dette område – hvis den ellers lever så længe – og håbe på, at de tanker, som vi i nu henvend 20 år har stået for, snart kan blive gennemført og gøre, at vi får et skattesystem, hvor man betaler skat efter evne, hvor man ikke har fradrag efter evne.

Til energiafgiftslovsforslagene er der stillet forskellige ændringsforslag. Bl. a. har fremskridtspartiet, centrum-demokraterne og Danmarks retsforbund til forslaget om olieprodukter stillet et ændringsforslag om, at turistbusser og taxier fritages. Det kan vi ikke stemme for, for vi kan ikke se nogen som helst grund til, at de skal fritages.

Vi stiller selv forslag om, at erhvervslivet naturligvis skal bære sin del af byrden. Det er klart, at der kan ske en overvæltning på forbrugerne, men det er da fuldt ud lige så klart, at der også på denne måde om ikke andet så kan gøres tiltag til at nedsætte energiforbruget i virksomheder ud over det, man gør i dag. Derfor kan vi under ingen omstændigheder se, hvorfor man dog skulle friholde erhvervslivet for de afgifter, når man ikke engang kan friholde pensionister o. lign. eller give dem nogen som helst form for kompensation.

Det ændringsforslag, der er kommet fra fremskridtspartiet til lovforslaget om afgiften på benzin, kildrer absolut min humoristiske sans, og vi stemmer meget imod det. Jeg synes ikke rigtig, der er nogen grund til at gå ind dér og hjælpe dem; de klarer sig vist meget godt alene.

Hvad angår lovforslaget om afgift af gas, har vi kigget meget interesseret på kristeligt folkepartis ændringsforslag, og vi har besluttet os til at stemme for det.

I den anledning kan jeg sige, at vi i det hele taget ikke forstår, at regeringen vil begynde at lægge afgifter på gas. Nu har man herinde under megen møje og besvær vedtaget en lov om, at vi i højere grad skal gå over til gas, og så starter man Gud hjælpe mig et par uger efter med at lægge afgift på det. Hvis det er energipolitik, har jeg misforstået noget, hvad angår energipolitik.

Fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 2 vil vi ikke stemme for; det er spørgsmålet

om afgiftssatserne. Vi har tænkt os at stemme imod det, for vi ser ikke nogen som helst grund til, at der overhovedet er nogen satser.

Vores egne ændringsforslag nr. 3 og 4 går ud på, at erhvervslivet skal betale sin del, hvis der endelig skal betales noget, men det kan jeg forstå på de forskellige ordførere at der i hvert fald ikke er flertal for. Det forbavser os i og for sig ikke, for det er jo noget, vi ser den ene gang efter den anden. Det erhvervsliv, vi har i Danmark, er efterhånden så forgyldt, at de må have problemer med ikke hele tiden at få ødelagt deres øjne, hver gang solen skinner på dem; genskæret må efterhånden være så kraftigt, at solbriller er nødvendige hele døgnet rundt. Vores hellige erhvervsliv skal altså friholdes dér, og vi må så bare tage til efterretning, at det er regeringens politik.

Til lovforslaget om elafgiften har vi selv igen stillet ændringsforslag om, at erhvervslivet naturligvis skal betale sin del af det, der skal pålægges befolkningen, og det er det samme på dette område: dér vil man heller ikke støtte forslagene, det er igen alle andre, der skal bære byrderne, og så kan erhvervslivet ellers gøre, hvad det vil.

Ændringsforslag nr. 4 fra regeringen vil vi stemme for. Det er absolut positivt, at man trækker eltogs kørestrom ud af det. Det er da noget, der om ikke andet kommer hele den store del af befolkningen, som kan udnytte det, til gode, og man kan således sige, at der er om ikke andet så en art kompensation i dette.

Ændringsforslagene til lovforslaget om afgiften på charterflyvning har vi kigget på med en vis interesse, ikke mindst, så vidt jeg husker, fremskridtspartiets forslag om at friholde børn og pensionister er vi da absolut positive over for. Man kunne måske stille det spørgsmål, om ikke der var andre grupper, som skulle have samme muligheder, for det er jo ikke kun pensionister og børn, der er lavtlønsgrupper i dette land. Men vi skal såmænd nok stemme for det; om ikke andet så kan det hjælpe visse grupper.

Generelt vil jeg sige, at når disse ændringsforslag enten bliver forkastet eller vedtaget, foreligger der en energipolitik – som regeringen siger – som vi ærlig talt ikke giver ret meget for.

Jeg kan forstå af de forsøg på forligshandlinger, der har været mellem forskellige

[Bjørn Poulsen]

partier, at der ikke rigtig er nogen, der har villet give sig i nogen retninger, bortset fra at man måske på et stykke papir kunne have fået noget om, at man »bør« eller »kan« tilstræbe et eller andet. Det er min erfaring fra de år, hvor jeg har siddet og forhandlet løn med arbejdsgiverne, at det i hvert fald er to ord, der aldrig nogen sinde skal stå på et stykke papir, for så ved man på forhånd, at man har tabt. Jeg kan da godt forstå de partier, der under ingen omstændigheder vil gå med til den slags fata morgana. Det må da ærlig talt kunne lade sig gøre; også for regeringen i den nuværende situation at give en eller anden form for tilsagn om, at der i fremtiden skal laves en eller anden energipolitik ud fra nogle beløbsrammer o. lign., så jeg tror endda, vi skal være glade for, at de forligsforhandlinger ikke er kommet længere. Så er der om ikke andet mulighed for på et senere tidspunkt at komme igennem med en energipolitik, som i dette land er så nødvendig, og som vi har manglet i adskillige år.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.

Mødet udsat kl. 11.44

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg skal først kommentere nogle af de stillede ændringsforslag. Jeg kan meddele, at vi vil undlade at stemme om samtlige ændringsforslag, der er stillet til pensionsbeskatningsloven. Vi ønsker faktisk ikke ændringer i denne lov. Vi ønsker, at den bliver helt ophævet, og at der også ved en anden lejlighed fjernes mange andre fradrag.

Socialistisk folkeparti har stillet nogle ændringsforslag, hvorefter erhvervslivet skal pålægges energiafgifter. Vi forstår hensigten, men vi mener fortsat ikke, at de energiproblemer, som vi nu står over for, skal angribes med afgiftsforhøjelser, og derfor vil vi undlade at stemme til de ændringsforslag.

Men i konsekvens af den stilling, som vi har, vil vi stemme for ændringsforslaget fra

kristeligt folkeparti, der helt undtager bygas fra afgift. Det er jo således, at der er ca. 64.000 lejligheder i København, som er gasopvarmede. Der er også ca. 60.000 lejligheder, som er opvarmede med petroleum. I det store og hele er alle disse lejligheder umoderne lejligheder, der fortrinsvis bebos af folkepensionister og andre med små indtægter. Nu er petroleum fritaget for afgift. Det synes vi er helt i orden, men man bør ikke lægge afgift på gasopvarmning. Det er ydermere sådan, at denne afgift kommer til at ramme betydelig hårdere end den afgift, der er lagt på olie, og derfor stemmer vi altså for dette ændringsforslag.

Hvad angår elafgiften, går vi selvfølgelig ind for ministerens ændringsforslag, hvorefter der kan fastsættes regler for godtgørelse for kørestrøm til eltog.

Vi har også bemærket, at nogle ordførere har sagt, at det var vanskeligt at se noget energimæssigt formål med cigaretafgiften, og jeg skal indrømme, at det er svært at få øje på, men jeg har alligevel fundet ét: man kan spare gas i lighteren, hvis tobaksafgiften stiger og cigaretforbruget går ned.

Ellers må jeg sige, at vi må anbefale at forkaste samtlige forslag om afgiftsforhøjelser.

Karakteristisk for SV-regeringen er den indbyrdes uenighed, perspektivløsheden og en stadig mere asocial linje. Det kommer jo klart til udtryk, ikke alene i de fremsatte forslag, men også i de samråd, vi har haft med ministrene under udvalgsbehandlingen.

Under de interne forhandlinger mellem S og V hørte vi, at socialdemokratiet ikke ville gå med til sociale forringelser, men sociale forringelser kan jo gennemføres på flere måder. Efter det samråd, vi havde foranlediget med socialministeren, var der ingen, der var i tvivl om, at regeringen blankt afviser at give kompensationer for afgiftsforhøjelserne til folke- og invalidepensionister og andre grupper i befolkningen med små indtægter; end ikke kompensation for de øgede udgifter til opvarmning og belysning vil regeringen være med til at give. Under dække af energibesparelser gennemføres altså en social nedskæring, der rammer de økonomisk svageste stillede grupper i befolkningen særdeles hårdt.

Medens energiafgifterne for befolkningen som helhed betyder et reallønsfald på 1 pct., betyder det for folke- og invalidepensionisti-

[Kaj Hansen]

sterne, at realværdien af pensionerne falder med 1½ pct. Det viser helt klart den asociale linje. Det bliver i gennemsnit en merudgift til opvarmning og belysning på 635 kr., men det er i gennemsnit, og jeg er helt sikker på, at netop for dem, der har opvarmning ved gas, kan det godt blive mere. Hermed har man fjernet den forbedring af folke- og invalidepensionerne, der skete ved den sidste regulering. Det er både asocialt og kynisk at lade folke- og invalidepensionisterne bøde for en forfejlet økonomisk politik og for energiafgifter, som i realiteten er en rationering, der bestemmes af hundredkronesedlernes antal.

Gennemførelse af afgiftsforhøjelser betyder endvidere et betydeligt fald i reallønningerne. Regeringen har selv opgjort det til 2½ pct. for en gennemsnitslønmodtager. Det er klart, at for mange vil det blive betydeligt mere, og det gælder ikke mindst lønmodtagere med skiftende arbejdspladser og andre, som er tvunget til at benytte egne befordringsmidler, fordi den kollektive trafik er så dårligt udbygget. Et så hurtigt og kraftigt fald i reallønnen få måneder efter overenskomstindgrebet vil nu være den direkte årsag til, at der udløses lønaktioner på arbejdspladserne, ikke af lyst, men som en nødværgeforanstaltning over for regeringens ensidige politik, der udelukkende sigter på at vælte krisens byrder over på arbejderklassen.

Regeringen har ikke under udvalgsarbejdet været i stand til at redegøre for de beskæftigelsesmæssige virkninger af afgifterne og besparelserne, men vi har fået adskillige søforklaringer. En af dem lyder sådan – og jeg citerer fra almindelig del, bilag 87, sidste side:

»Afgiftsforhøjelserne og besparelserne vil isoleret bedømt forøge ledigheden, men de samlede foranstaltningers virkninger på beskæftigelsen afhænger af besparelserne og beskæftigelsesplanens konkrete udformning.«

Tilsyneladende ved regeringen altså ingenting om, hvordan det vil gå med beskæftigelsen, eller også vil den ikke ud med sproget, da den så kommer til at erkende, at der bliver en stor negativ effekt på beskæftigelsen. Mogens Lykketoft fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har i radioen gjort rede for beregninger, der viser, at arbejdsløsheden vil stige med ca. 30.000. Da vi i udvalget bad om disse beregninger og ministerens kommentarer hertil, var svaret fra Arbejderbevæ-

gelsens Erhvervsråd, at der ikke er udarbejdet nogen samlet redegørelse med henblik på offentliggørelse. Det lyder jo ganske ejendommeligt, når Mogens Lykketoft kunne nævne tallene i radioen. Der er åbenbart nogle, der ikke har været interesserede i, at udvalget fik beregningerne i hænde. Hvem det så kan være, har man jo lov til at gætte sig til.

Men nu bliver det endnu morsommere, for i Aktuelt i dag kommer Arbejderbevægelsens Erhvervsråds beregninger, der også siger, at det vil dreje sig om 30.000 ledige, og det er en artikel, der er skrevet af Frithiof Hagen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Nu bliver vi altså nødt til at få denne sag klaret op, og derfor nødsages vi til at bede om en kort udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling, hvor vi får regeringens kommentarer til de oplysninger, man ikke var i stand til at skaffe fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, men som i dag er offentliggjort i Aktuelt.

Indtil vi i anden omgang – om det bliver til oktober eller før – ser regeringens konkrete besparelsesforslag, de nedskæringer, der skal gennemføres i kommunerne, og indtil andet er bevist, må man regne med, at arbejdsløsheden som følge af afgiftsforhøjelser og besparelser vil blive forøget med 30.000–40.000.

Besparelserne på de kommunale budgetter har regeringen selv anslået til 4 mia kr., men i udvalget kunne vi ikke få svar på, hvad dette skøn byggede på. Meget tyder på, at det er grebet ud af Marienborgs blå luft. Når vi kender resultatet af forhandlingerne, kan vi måske få nogle kendsgerninger på bordet. For øvrigt blev det i udvalget endnu en gang fastslået, at en aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforenings bestyrelse har den enkelte kommune ingen pligt til at følge. Det betyder, at kommuner ikke på grund af denne aftale kan tvinges til at gennemføre besparelser, der f. eks. vil give flere arbejdsløse eller sociale forringelser.

Under dække af oliemangel og energikrise vil regeringen nu med et spinkelt flertal i folketinget gennemføre afgiftsforhøjelser og besparelser, som også kan ses som en videreførelse af overenskomstindgrebet og en falletret indkomstpolitik. Vi har jo en regering, som kun regerer 3 måneder ad gangen, og når folketinget på et eller andet tidspunkt

[Kaj Hansen]

efter sommerferien indkaldes igen, begynder det hele forfra.

Derimod har vi ikke set det mindste til en række af de forslag, der var indeholdt i regeringens 20 punkts erklæring. Det gælder værdstigningsafgiften på jord og fast ejendom, det gælder forslag, der skulle ophæve fradragretten for renter af privat gæld, og det gælder det senere bebudede forslag om byfornyelse. Det er i enhver henseende en negativ regering, og dens indsats har i hovedsagen været momsforhøjelser, afgiftsforhøjelser og indgreb i overenskomsterne samt en række lapperier på forskellige love, alt sammen uden perspektiv og uden virkelige reformer.

Den såkaldte energikrise, der først og fremmest er en priskrise og ikke en forsyningskrise, har regeringen ikke gjort noget forsøg på at imødegå ved at tage fat på årsagerne til priskrisen og gennemføre de ting, der virkelig kunne hjælpe. Allerede den 14. marts spurgte jeg handelsministeren, om han ikke syntes, det nu var på tide, at DONG, altså det statslige olieselskab, begyndte en selvstændig olieimport. Jeg kunne henvise til, at nogle OPEC-lande var villige til at sælge uden om de store olieselskaber. Svaret fra handelsministeren var, at han ville overveje situationen. Det har han så gjort siden, og intet er sket. Ja, det er vel endog sådan nu, at ministeren nærmest afviser forslaget om statslig olieimport.

Det kan godt være, at handelsministeren ikke vil genere de store olieselskaber ved at sætte en statslig olieimport i gang, men er det virkelig en holdning, der kan binde hele regeringen? Forleden dag fortalte professor Thorlund Jepsen i radioen, at vi sikkert kunne købe olie i Saudi-Arabien til 14-15 dollars pr. tønde. I en udtalelse fra det store forbund SID - man kan læse udtalelsen i Aktuelt i dag - går man kraftigt ind for en statslig olieimport. Det gør måske ikke indtryk på handelsministeren, men gør det ikke indtryk på statsministeren, at det forbund, han tidligere var formand for, så klart og så rigtigt påpeger, hvad der på dette område burde gøres?

Det forslag, som DKP har fremsat, og som ikke måtte komme til behandling sammen med regeringens forslag, viser, at afgiftsforhøjelser og nedskæringer ikke er vejen, men at vi selv kan skabe større forsyningsikkerhed og også gennemføre energibesparende foranstaltninger, der ikke bygger på afgifter

eller billøse dage, men på fornuftige langtidssforanstaltninger, der kan bremse unødvendigt energispild. Det, vi har foreslået, er foruden et statsligt selskab, som får monopol på udvinding, raffinering og import af energi, at der gennemføres en typegodkendelse af energiforbrugende enheder, således at man kan opnå de højeste virkningsgrader.

Vi har ligeledes foreslået, at halmafbrænding forbydes. Det er sådan, at hvis den mængde halm, der er til rådighed, blev anvendt til opvarmningsformål, kunne den dække en meget stor del af det varmforsbrug, vi har.

Vi har endvidere foreslået, at man forbyder kunsttørring af græs. Der bruges uendelige mængder af energi til kunsttørring af græs, hvorimod man udmærket kan tørre græsset på marken og dermed spare en betydelig masse energi.

Vi har ligeledes foreslået, at den kollektive trafik styrkes ved udbygning og modernisering af trafiknettet, at der etableres hurtigruter mellem hjem og arbejdsplads, og at man i det hele taget prioriterer den kollektive trafik langt højere.

Ved at gennemføre sådanne mere langsigtede energipolitiske foranstaltninger vil der ikke være brug for de panikforanstaltninger, som regeringen har fremsat forslag om.

Man har indtryk af, at det først og fremmest er de store olieselskabers interesser, regeringen ønsker at varetage, når der skal tages virkelige energipolitiske initiativer. Derfor vil jeg gerne slutte med at sige, at vi ved jo endnu ikke, om regeringen kan få sine lovforslag gennemført, men det vil være en stor lykke, hvis disse forslag i morgen blev forkastet og man så tog fat på en planlægning af en virkelig langsigtet energipolitik, som skulle have til formål at undgå det direkte energispild, at man helt opgav spørgsmålet om afgiftsforhøjelser, for det bliver i virkeligheden, når de lægges på befolkningen, skønne spildte kræfter, som der ikke kommer noget ud af, og en langsigtet energipolitik har det intet med at gøre.

Niels Helveg Petersen (RV):

Da jeg på mit partis vegne har deltaget i udvalgsbehandlingen af disse lovforslag, skal jeg gøre nogle bemærkninger her ved anden behandling.

[Niels Helveg Petersen]

Der er ét synspunkt, der har været helt afgørende for det radikale venstre ved behandlingen af forslagene: vi ønsker, at grunden nu skal lægges til en egentlig energipolitik. Det bliver nødvendigt i de kommende år konsekvent og kraftigt at sætte ind både for at spare på energi og for at udvikle vedvarende energikilder. Det er ikke tilstrækkeligt at pålægge afgifter. Det kan nok begrænse energiforbruget og forbruget i det hele taget, men det er ikke en energipolitik.

Vi fremførte ved første behandling fire hovedkrav, som alle havde til formål at bygge et energipolitisk indhold ind i afgiftsforhøjelserne, og jeg vil gerne kvittere for hr. Hjortnæs' bemærkning om, at det var just det, disse forslag sigtede imod. Vi foreslog en tilskudsordning til isoleringsarbejder fremfor fradragsordningen. Vi foreslog øgede midler til forskning og til anvendelse af vedvarende energi. Vi foreslog afgiftsændringer, der ville favorisere anvendelsen af benzinøkonomiske biler, og vi foreslog indførelse af energideklarationer på elapparater, så forbrugeren får en chance for at se, hvor meget energi apparaterne bruger.

Jeg vil især beskæftige mig med de ting, som voldte vanskeligheder under forhandlingerne. Først tilskudsordningen.

Det er nu simpelt hen bydende nødvendigt at genindføre en direkte tilskuds- og eventuelt en låneordning for isolering af ejerboliger. Vi har haft den ordning tidligere. Den var en succes både energimæssigt og beskæftigelsesmæssigt. Den nuværende fradragsordning har været ineffektiv og ubrugelig, og den udnyttes slet ikke i det ventede og i det ønskelige omfang. Den har desuden den meget væsentlige mangel, at fradraget er størst for de mennesker, der har bedst råd til at isolere, og mindst for de mennesker, der har dårligst råd, og derfor er det måske ikke så mærkeligt, at fradragsordningen ikke udnyttes. Der er særdeles vægtige grunde til at genindføre en tilskuds- og låneordning for isolering netop nu. Stigende oliepriser og afgifter gør et dybt indhug i, hvad familierne har tilovers. Mange familier vil netop i den situation finde det umuligt også at skaffe penge til isoleringsarbejder, selv om isolering på længere sigt formindsker deres olieregning og forbedrer økonomien. Det er netop nu, befolkningen skal have en chance for at værgе sig imod de stigende priser på op-

varmning. Vi må være opmærksomme på varmekonsumets vægt i vores samlede energiforbrug. Op imod 50 pct. af vort samlede energiforbrug går til opvarmning, og en energisparepolitik, der skal give resultater, må derfor nødvendigvis indeholde et reelt tilbud til mennesker om, at de kan få økonomiske muligheder for at isolere deres huse. Vi beklager, at vi ikke kunne få håndfaste tilsagn om noget sådant.

Et andet vigtigt punkt til supplerings af regeringsforslagene er bedre økonomiske muligheder for forskning og anvendelse af vedvarende energi. Der gøres i disse år mange forsøg på at forøge anvendelsen af vedvarende energi. Der er allerede omfattende forsknings- og udviklingsarbejder i gang. I maj måned vedtog folkettingen at stille 50 mill. kr. til rådighed over to år til tilskud til anvendelse af vedvarende energi. Det er ikke en tilstrækkelig beløbsramme. Der kan med virkning både på kort sigt og på lang sigt anvendes betydelig flere midler til dette formål. Det drejer sig om at hjælpe produktionen af vedvarende energi af forskellig type i gang. Endnu er anvendelsen af en række anlæg ikke fuldt rentabel ud fra den enkeltes synspunkt og ikke fuldt rentabel ud fra virksomhedernes synspunkt. Den er altså ikke rentabel for enkeltpersoner, og derfor får virksomhederne ikke et tilstrækkeligt underlag for deres produktion, der så bliver for dyr. Det forhindrer, at priserne på anlæggene kan bringes ned. Derfor er det en vigtig opgave for det offentlige at yde tilskud, således at det kan betale sig for flere at anskaffe sig anlæg, der producerer vedvarende energi, og således at det kan betale sig for virksomhederne at producere anlæggene. Vi står kun ved en begyndelse af udnyttelsen af vedvarende energikilder, men vi ved, at vedvarende energi: sol og vind, jordvarme, biogas og andet, vil komme til at indgå i den samlede energiforsyning med en stigende vægt, og vi ved, at hvis ikke vi er i stand til at udvikle den vedvarende energi, har vi ingen chancer for på længere sigt at klare vores energiforsyning.

Der er også vigtige beskæftigelsesvirkninger i dette. Teknologi for vedvarende energi af de typer, jeg har nævnt, er meget langt fra at være færdigudviklet. Det er et område, hvor vi kan være med fra starten, og det er et område, der skulle ligge godt for den dan-

[Niels Helveg Petersen]

ske erhvervsstruktur med mange små og mindre virksomheder. Heller ikke på dette punkt kunne vi få håndfaste tilsagn. Det var ikke tilstrækkeligt for os med erklæringer om gode hensigter. Vi kunne ikke få håndfaste tilsagn, og dermed var den historie sådan set ude for vort vedkommende.

Hr. Ellemann-Jensen dokumenterede, synes jeg, på udmærket måde, hvori uenigheden mellem os bestod. Hr. Ellemann-Jensen ville ikke rigtig se forskellen på, om der skulle stå »bør« eller »skal«, og »tilstræber« eller »agter«, og hr. Ellemann-Jensen og hr. Hjortnæs for den sags skyld også kunne aldeles ikke forstå, at forhandlingerne skulle dreje sig om penge, at man kunne tillade sig i forligsforhandlinger her i folketinget at bringe sådan et spørgsmål som penge ind i billedet. Ja, jeg har aldrig endnu i hvert fald deltaget i politiske forligsforhandlinger her i folketinget, der ikke lige netop drejede sig om penge og næsten udelukkende om penge. Men nu er det altså næsten blevet uparlamentarisk og ukorrekt i politiske forligsforhandlinger at begynde at tale om penge. Ja, det kan gå mærkeligt til.

Jeg har i øvrigt ingen som helst bemærkning til selve forhandlingsforløbet. Det rummede for mig ingen som helst overraskelser.

Jeg vil godt gøre en enkelt bemærkning om de såkaldt billøse dage. Jeg forstår på Aktuelt i dag, at de er afskaffet, og jeg vil sige, at de billøse dage har jo faktisk afskaffet sig selv. Jeg tør vove den påstand, at nu står kun tilbage for regeringen at finde et påskud for, hvorledes man rent formelt skal komme af med denne idé, som administrativt, efter alt hvad der foreligger oplyst, ikke er brugelig, som vil være uretfærdig, især i forholdet mellem tæt befolkede og tyndt befolkede egne, hvor der ikke er kollektive trafikmuligheder, og som endelig, og det synes jeg egentlig også regeringen måtte tænke over, formentlig slet ikke har et flertal her i salen. Hvilken situation ville regeringen ikke komme ind i, hvis man introducerede billøse dage nu, for så i oktober, når folketinget mødtes, at måtte konstatere, at der ikke var et flertal her i salen? Det ville være en, skal vi sige politisk skandale, der ville få stænklappaffæren til at blegne.

Jeg tror ikke, der er et politisk flertal for de billøse dage her i folketinget, og alene af

den grund vil det være overordentlig risikabelt for nogen minister, også den nuværende handelsminister, at udnytte de bemyndigelser, han faktisk har. Før folketinget har haft en reel mulighed for at behandle dette i salen og tage stilling, ville det være dybt betænkeligt principielt at sætte denne ordening i værk. Derfor regner jeg også med som en sikker sag, at de billøse dage forsvinder et eller andet påskud inden for de nærmeste dage.

Uden for energipolitikens område har vi yderligere rejst ønsker. Vi har ønsket, at man ekstraordinært og meget hurtigt skulle sikre et betydeligt antal lære- og praktikpladser til unge. Det er beskæmmende, at samfundet i disse år ikke ser sig i stand til at tilbyde faglig uddannelse for dem, der gerne vil have det, medens man til gengæld føler sig forpligtet til at tilbyde gymnasieuddannelse, som for mange af disse unge vil være en blindgyde. Vi havde ønsket, at man i forbindelse med disse indgreb, der jo har beskæftigelsesmæssige virkninger, også havde taget denne sag op.

Det egentlige, som viser sig ved forløbet af disse forhandlinger, er, at S og V er ude af stand til at føre ganske almindelige fornuftige politiske forhandlinger, når de selv med stort besvær er blevet enige. Sådanne forhandlinger i forhold til andre partier afskæres på grund af indre uenighed. Regeringen bedyrede, understregede ved første behandling af disse lovforslag, at den virkelig ønskede at samarbejde med andre politiske partier. Det er teori. Praxis er noget andet. Praxis er, at vi har et politisk flertal her i salen bestående af to mindretalsregeringer, som er ude af stand til at åbne sig op for en almindelig politisk dialog med andre partier. Det viser sig i disse sager, og det har vist sig i almindelighed, når det drejer sig om at føre den økonomiske politik, som er regeringens erklærede hovedformål.

Hvert af regeringspartierne vogter over sine egne hellige køer. Socialdemokratiet er tydeligvis svagt over for gruppeinteresser, ønsker ikke at bringe sig i modsætningsforhold til organisationerne. Venstre på sin side vogter over sine helligdomme, tåler f. eks. ikke, at man går til angreb på fradragsmulighederne i skattelovgivningen, tåler ikke at gå ind i en virkelig reel diskussion af det store spørgsmål om medejendomsret, overskudsdeling og medindflydelse for de ansatte i indu-

[Niels Helveg Petersen]

strien. Med denne gensidige vogten på hinanden i de store sager udebliver resultatet jo heller ikke. Regeringen lammes på de vigtigste områder, og regeringens enighed opnås altid om det mindste mål, det mindst kontroversielle og det mindst virkningsfulde. Og på den måde er en historisk mulighed ved at smuldre bort til skade for landet, som i denne situation har mere brug for politisk lederskab end på noget andet tidspunkt siden den anden verdenskrig. Der er om vores økonomiske problemer råbt ulv mange gange, og det kan sløve, men krisen er reel nok, og den forbedres ikke, før landet får et lederskab, der kan sætte ind samlet og langsigtet over for grundlæggende strukturproblemer.

Jeg vil gerne foretage et ganske kort resumé i overskrifter af, hvad vi mener bør være arbejdsprogrammet for en langsigtet indsats.

Vi ønsker for det første, at der skal ske en omlægning af fradragene i vores skattelovgivning i forbindelse med en forhøjelse af proportionalstrækket for at formindske tilskyndelsen til passiv gældstiftelse og for at opnå en mere retfærdig fordeling af skattebyrden. Vi ønsker indført obligatorisk overskudsdeling, så de ansatte får andel i værdierne i virksomhederne, og vi ønsker samtidig gennemført lempeligere beskatning af aktive erhvervsinvesteringer i form af aktier.

Vi ønsker ændrede regler for finansiering af nybyggeri, mulighed for nyopførelse af andelsboliger og omdannelse af privat udlejningsbyggeri til andelsboliger i områder, hvor der skal gennemføres byfornyelse.

Vi ønsker en bedre koordinering af forholdet mellem stat og kommuner og bedre styringsregler, så staten ikke med den ene hånd giver kommunerne frihed og med den anden hånd begrænser kommunernes reelle muligheder for at disponere.

Vi ønsker en samlet indsats over for beskæftigelsen, især ungdomsledigheden, og sidst, men ikke mindst ønsker vi, at der nu virkelig føres en sammenhængende energipolitik med vægt på besparelser, med vægt på udvikling af vedvarende energi. Her er vi nødt til at sætte ind for at aflaste betalingsbalancen både på kort sigt og på lang sigt og for at skabe øgede beskæftigelsesmuligheder. Vi havde håbet, at det i denne situation, hvor regeringen under alle omstændigheder har et flertal for sine forslag, kunne være lykkedes os at give stødet til, at grunden blev lagt til

en energipolitik. Nu tager regeringsindgrebene sig nøgent ud som afgiftsforhøjelser, og en sådan nøgen afgiftsforhøjelse på energien vil vi ikke medvirke til.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal kort her gennemgå, hvordan vi agter at stemme til de enkelte lovforslag.

Den radikale gruppe stemmer for lovforslaget om indgrebene i fradragene. Vi gør det, selv om vi meget vel ved, at dette indgreb næsten ingen virkning har, og at der er brug for et voldsomt indgreb; fradragene stiger imidlertid nu med en sådan fart, at ethvert indgreb må støttes. Regeringen har selv oplyst, at den i hvert fald regner med, at fradragene nu vil være 57-58 mia kr. Fremskriver vi på toårsbasis, vil det i hvert fald blive 60 mia kr., og går vi ud fra forskudsregistreringen og ser, hvad fradragene dér er, og forhøjer med den sædvanlige procentsats, bliver det snarere 65 mia kr. Men uanset hvilken beregning man anvender, må vi nu konstatere, at i 1975 var den del af indkomsterne, der blev beskattet, mellem 5 og 6 gange så høj som fradragene, og i 1979 vil de indkomster, der beskattes, kun være mellem 3 og 4 gange så høje som fradragene. Enhver kan se, at dette ikke kan fortsætte, og jeg understreger, at 3-4 gange i 1979 er uanset, om man benytter den mest gunstige udregning, som regeringen tror på, men som den vist er ret ene om at tro på.

Må jeg til belysning af min påstand om, at dette er et indgreb i fradragene, der næsten ingen virkning har, tage det svar, som regeringen har givet på spørgsmål nr. 2. Der spørger man: hvad sker der, hvis en mand tegner en forsikring, hvor han skal indbetale et meget stort beløb, f. eks. en forsikring med en årlig præmie og strakt over 10 år på 250.000 kr., og så fortryder og ophæver den efter 2 års forløb efter at have indbetalt 500.000 kr.? Så oplyser regeringen, at det koster ham 325.000 kr., for det er forsikrings-selskabets pris. Det skal jeg ikke bestride, men man kunne jo praktisk have oplyst, at med en stor indkomst vil skattebesparelsen være 350.000 kr., og så får manden udbetalt til eget brug uden beskatning 25.000 kr. plus den fripolice, der træder i kraft til den tid, som han havde talt om, fuldstændig gratis. Det er forholdet omkring regeringens ind-

[Bernhard Baunsgaard]

greb. Det betyder næsten intet. Det er et kummerligt resultat, man har nået.

Vi stemmer mod alle andre forslag. Vi ønsker ikke at støtte disse forslag, når de ikke er led i en energipolitik. Vi vil ikke blande os i ændringsforslagene undtagen ændringsforslagene til det forslag, vi støtter, det kummerlige indgreb i fradragene, fordi det dog er et indgreb. Vi vil støtte samtlige ændringsforslag, men ønsker, at forslaget skal træde i kraft nu, og kan derfor ikke støtte fremskridtspartiets forslag om udskydelse til 1. januar.

Derefter er der et eneste ændringsforslag, vi vil støtte, og det er ændringsforslaget om, at man i forbindelse med afgiften på gas ikke skal straffe simpel uagtsomhed. Jeg gør opmærksom på, at den tidligere socialdemokratiske regering og den socialdemokratiske gruppe dengang lovede, at hver gang vi fik et afgiftsforslag, ville man undtage simpel uagtsomhed for straf. Jeg ved ikke, om det er en forglemmelse, eller det er en angivelse af, hvor meget eller rettere sagt hvor lidt et løfte fra en socialdemokratisk regering og en socialdemokratisk gruppe er værd. Men i hvert fald, for at der ikke skal være nogen tvivl om det, stemmer vi også for dette forslag. Det er uanstændigt at straffe simpel uagtsomhed, efter at den socialdemokratiske gruppe og en socialdemokratisk regering har lovet, at det ville man ikke i fremtiden.

Arne Bjerregaard (KrF):

Kristeligt folkeparti beklager meget nok en gang, at denne regering hen over midten, som vi mange gange har peget på, hverken har formået at løse de nære problemer eller pege på langsigtede løsningsmuligheder. Og hvad værre er, eller i al fald lige så slemt, denne regering har ej heller formået at formidle noget som helst samarbejde i folketinget. Ethvert tilløb til samarbejde med andre partier strander øjensynlig altid på, at de to regeringspartier er mere optaget af at holde hinanden i skak end af at samarbejde om en konstruktiv politik. Det er meget beklageligt, eftersom denne regering, som den forrige taler også udtalte, blev lanceret som en historisk mulighed, en mulighed i dansk politik for at få rettet i al fald vores økonomi op. I stedet for at blive en positiv mulighed, noget positivt i dansk politik, blev det altså noget

negativt, idet vi i al fald ikke opfatter denne regering som havende mulighed for at fremme den politik, som er nødvendig i den givne situation.

Når vi ser på den fremlagte finanspolitiske stramning – for andet er det jo ikke, alt andet er jo, jeg havde nær sagt det rene gas, det kan vel passe godt nok ved denne lejlighed – viser det sig jo her ved anden behandling, at regeringen endnu ikke har kunnet rokke sig så meget som en tøddel fra det forlig, de to regeringspartier så møjsommeligt nåede frem til, uanset saglige argumenter imod de fremsatte forslag.

Kristeligt folkeparti var endda så venligt at lade mulighederne stå åbne for forhandlinger ved i betænkningen at anføre, at vi ikke ville tage stilling til de enkelte lovforslag før her ved anden behandling. Men regeringen har end ikke ønsket at forhandle om det mindste. Det er måske også tvivlsomt, om det havde ført til noget, for efter hvad man får refereret fra de to, som var med i forhandlingerne, var det ikke meget, regeringen kunne blive enig om at forhandle med dem om. Regeringspartierne siger noget andet, og så må vi jo stadig væk gisne om, hvem der har mest ret. Vi får jo sikkert ikke forelagt den forligsskitse, som var mellem partierne.

Men lad mig sige her som ved første behandling, at vi må modsætte os de forskellige energiafgifter, idet de stærkt stigende energipriser i sig selv er tilstrækkeligt incitament til, at folk nok skal spare mest muligt på energien. En afgift har derfor som allerede nævnt kun en finanspolitisk målsætning, og den rammer ensidigt hårdt de arbejdere i provinsen, der har langt til arbejde, og som ikke har nogen mulighed for at benytte de offentlige transportmidler, fordi der ikke findes nogen, eller fordi de ikke er tilstrækkeligt udbygget. Endelig må vi sige, at forslagene ligefrem opfordrer folk til at undlade at tage arbejde, hvis dette arbejde ikke er lige uden for deres dør, fordi det ikke vil kunne betale sig for mange. Jeg kan ikke just se, at det er den politik, vi skulle fremme.

Og hvad med alle disse mange pensionister, som bor i de ældre huse? For dem vil forslagene være en alvorlig økonomisk belastning, og derfor må jeg sige, at på grund af det klart asociale i disse forslag vil vi stemme for ethvert ændringsforslag, der

[Arne Bjerregaard]

mindsker følgerne af disse asociale lovfor-slag.

Vi har ikke søgt – det erkender vi – i stør-re udstrækning at ændre forslagene gennem ændringsforslag, fordi vi finder forslagene i bund og grund fejlslagne. De kunne have et formål for år tilbage, ja, bare for 2 år tilbage kunne de have et formål. I dag har de intet som helst formål. Jeg synes, det er en hån mod de mennesker, som kan have svært nok ved at honorere de prisstigninger, som olie-landene pålægger dem, at deres eget parla-ment nu forøger deres vanskelighed med at klare det livsforhold. For man må vel sige, at lys og varme er livsforholdigheder i da-gens Danmark. Det er specielt den lille mand i dagens Danmark, man rammer.

Selvfulgelig skal vi blankt erkende, at vi her i vort land bruger for mange penge hver især. Det er der vel ingen af os der kan være uenige om. Og vi erkender lige så blankt, som regeringen i al fald udtrykker det uden at gøre noget særligt ved det handlingsmæs-sigt, at det ikke kan fortsætte i fremtiden. Men vi afviser, at de fremsatte energiforslag skulle have nogen anden målsætning end næsten at plage en bestemt gruppe menne-sker i samfundet. De kan ikke have nogen langsigtet energipolitisk målsætning. Energi-besparelsesmålsætningen er nået gennem de høje energipriser. Vi behøver ikke at lægge en afgift på. Derfor kan det kun være en ganske bestemt gruppe mennesker, man nu faktisk ønsker, jeg havde nær sagt igen at plage. Sådan som forslagene er udformet, kan de ikke ændres tilstrækkeligt gennem ændringsforslag, fordi deres grundidé er for-kert, fordi de fremmer arbejdsløsheden, og fordi de rammer særdeles ensidigt. På den baggrund må vi desværre afvise at medvirke til det, som regeringen kalder den store løs-ning på landets økonomiske problemer. Gad vide, hvad den siger til efteråret.

Lad mig sige om de enkelte forslag, at der er da noget, vi er positive over for. Hvad angår forslaget om pensionsbeskatning, vil vi stemme for ministerens ændringsforslag, og vi vil også stemme for selve lovforlaget.

Lad mig sige om afgiften på olien, at her stemmer vi for ændringsforslag nr. 1, idet vi ikke ønsker, at bl. a. hyrevogne skal svare en afgift, da vi mener, at hyrevogne efterhånden må sidestilles med den kollektive trafik.

Men vi må stemme imod SFs ændringsfor-slag, idet vi ikke ønsker at belaste erhvervsliv-et med denne afgift. Vi mener, at det vil ødelægge dets konkurrencemuligheder, og de, der udelukkende afsætter deres varer på det indenlandske marked, vælter jo kun pri-serne over på forbrugerne, så hvad glæde skulle man i grunden have af, at erhvervsliv-et får pålagt denne afgift? Man har kun to gener af den. Den væltes over på forbruger-ne i det ene tilfælde, og i det andet tilfælde forringer den konkurrencemulighederne.

Med hensyn til benzinafgiften vil vi stem-me for det af hr. Glistrup stillede ændrings-forslag, så der kommer til at stå næstfølgen-de måned i stedet for efterfølgende måned. Vi erkender ganske vist, at den likviditetsfor-bedring, der herved fremkommer, muligvis vil gå i olieselskabernes lommer, men det kunne jo tænkes, at noget af det i al fald kom forhandlerne til gode, og regeringen har jo ikke på nogen måde søgt at hjælpe de mennesker, der kommer i så store vanskelig-heder. Derfor bliver vi nødt til at stemme for dette ændringsforslag, selv om der kan være visse minusser i det. Det kunne jo være, at regeringen mellem anden og tredje behand-ling kunne komme i tanker om at støtte de mennesker, som kommer i alvorlige likvidi-tetsvanskeligheder efter denne afgiftsforhøjel-se på benzinen.

Med hensyn til afgiften på gas har vi stil-let et ændringsforslag om, at bygas friholdes for afgift, fordi vi mener, at den hovedsage-lig bruges i den gamle boligsektor i Køben-havn, og at det især er en masse lavt lønnede beboere, vi kommer til at ramme med denne afgift. Som det allerede er sagt, friholder vi petroleum af hensyn til, at det er et mindre antal mennesker og hovedsagelig lavtløns-gruppen, der bruger den. Nøjagtig det sam-me kan vi sige om ledningsført bygas, og derfor foreslår vi, at den bliver udtaget af forslaget om afgift på gas.

Det næste ændringsforslag fra hr. Glistrup kan jeg ikke tyde udformningen af, idet jeg mener, at flaskegas udgår, og det er lidt mærkeligt, at de vil have flaskegas ud og nedsætte prisen på ledningsgas. Men så vidt jeg forstår, er meningen med ændringsfor-slaget, at man beholder begge former, men ned-sætter afgiften på ledningsført gas til en ens-artet afgiftssats, nemlig på 20 øre, og det går

[Arne Bjerregaard]

vi altså ind for, hvis denne begrundelse er rigtig.

Endelig har jeg stillet ændringsforslag om, at hyrevognene fritages for afgiften, også hvis de kører på gas, og det glæder mig, at partier har tilsluttet sig dette ændringsforslag.

Med hensyn til elafgiften må vi forbeholde os vores stilling til det af ministeren stillede ændringsforslag om, at elbefordring skal friholdes. Her kan vi jo stadig væk spørge: hvorfor skal mennesker i visse egne af landet have et billigere offentligt transportmiddel? Vi finder det ikke rimeligt, hvis hyrevognene f. eks. i de områder, hvor man nødvendigvis må bruge dem og ikke har et eltog at køre i, ikke skal friholdes, men skal betale afgiften. Om vi vil stemme for, at eltog og andre el-drevne befordringsmidler skal friholdes for afgiften, vil altså afhænge af, om man vil tilgodese dette offentlige transportmiddel, som vi kalder hyrevogne, og som er væsentligt i visse dele af landet i al fald.

I ændringsforslag nr. 7 og 8 skriver ministeren vagtbureauer, ægteskabsbureauer bl. a., og det er jo et par sjove eksempler at pille ud af bureauavnene. Hvad er bl. a.? Hvordan skal det tolkes? Hvor mange bureauer skal vi have med? Derfor er vi helt enige med hr. Glistrup, når han siger: ja men lad os så sige, at det er vagtbureauer og ægteskabsbureauer, færdig. Vi er altså enige i, at det er klarere, men vi ønsker sådan set de andre med, vi ønsker bare en klar definition. På den baggrund er vi nødt til at undlade at stemme til disse to ændringsforslag.

Tobakken. Ja, jeg har jo sagt, at jeg er den eneste, der ryger i vores gruppe, men det er ikke derfor – lad mig straks sige det, nogle vil selvfølgelig tænke det – vi stemmer for tobaksafgiften. Vi stemmer for tobaksafgiften også ud fra sundhedsmæssige kriterier. Vi er klar over, at det vil forøge tilbøjeligheden til smugling, og vi må erkende, at grænsehandelen bliver endnu skævere, end den har været, men vi tror dog ikke, at den lille forhøjelse på cigaretter alene skulle bevirke det. Selvfølgelig vil benzinafgiften også fremme den skæve grænsehandel. Men vi mener, at ud fra en sundhedsmæssig betragtning vil det nok være rimeligt at forhøje afgiften på disse gifte så meget som muligt.

Hr. Glistrup har i betænkningen lavet nogle talopstillinger på side 6, og selv om vi meget beklager det store antal cigaretter, der

indføres uden afgift, mener jeg dog, at de taleksempler, der er fremført dér, er helt ad Wandsbek til. Jeg tror nok, at hr. Glistrup har glemt milliarden ved de beskattede. Det skulle altså ganges med 1.000. Ved en hurtig regning må jeg finde frem til, at af den samlede cigaretmængde, der ryges i Danmark, er det kun 3 promille, som ikke beskattes, efter det bilag i hvert fald, vi i sin tid fik. Der stod ganske vist millioner ovenfor, men det skulle læses som milliarder i den ene kolonne.

Det er klart, at vi ryger mange flere end 7 mill. cigaretter i Danmark. Det ved enhver. Det er jo kun en enkelt cigaret til hver. Det kan jo ikke passe. Vi er nødt til at have det op i milliarder. Jeg mener, der er noget positivt i at ville argumentere med tal for sine synspunkter, men jeg mener, de skal være i orden, og jeg mener altså ikke, at disse er i orden. Men kan hr. Glistrup berigtige det, vil jeg da gerne, om hr. Glistrup vil gøre det heroppefra.

Med hensyn til charterbeskatningen vil vi stemme imod ændringsforslag nr. 1, idet vi ikke vil have denne aldersgrænse, og vi vil undlade at stemme til ændringsforslag nr. 2 og 3, idet vi ønsker i al fald for os selv en yderligere undersøgelse af, hvad denne afgift kan føre til.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Til hr. Arne Bjerregaard skal jeg oplyse, at opstillingen side 6 er korrekt nok. Der er tale om en opstilling af millionstyk, det havde vi skrevet udtrykkeligt, men ved renskrivningen af bilaget skete der så det, at man glemte at skrive millionerne hen under henholdsvis 1974 og 1978. Det betyder altså, at når der står 20.901 på side 6 som totalforbruget af cigaretter, er det 20.901 millioner, for der står millioner foroven. Og det vil altså sige i det hele 20.901.000.000, hvis man skal oversætte, så det er korrekt nok.

Derimod nævnte jeg, at der var kommet 8 fejl ind, som vi har korrigeret ved et brev til sekretariatet, og 2 af disse 8 fejl er i den kommentar, der derefter er til tabellen. Det skal jeg gerne fortælle hr. Arne Bjerregaard om, hvis han vil have det at vide forinden. Altså i kommentarerne i de sidste 6 linjer side 6, er der indløbet 2 korrekturfejl, men selve tabellen, som hr. Arne Bjerregaard talte

[Glistrup]

om, er korrekt nok opgjort og dermed også resultatet, at 15 af 20 cigaretter har en eller anden skattefidus over sig.

Dernæst vil jeg gerne sige tak til hr. Arne Bjerregaard, fordi han gjorde opmærksom på, at der i dette jaskeri, der er lavet med denne betænkning, var indløbet en fejl i et fremskridtsforslag, som vi ikke selv havde opdaget. Det er det forslag, der står på side 31. Det er ændringsforslag nr. 2 til lovforslag nr. 229 om afgift af gas, og det lyder: »Stk. 2 affattes således:«. Det skulle have været: »Stk. 2, nr. 1, affattes således:«. Og så kommer i næste linje: »Stk. 2«, og der skulle stå: »Stk. 2, nr. 1«, og så hvad der i øvrigt står. Med andre ord »nr. 1« er faldet ud. Nu ved jeg ikke, hvordan man forholder sig, for det er selvfølgelig således, at kan man berigtige fejlen, var det dejligt, men tillades det ikke at berigtige fejlen, fordi berigtigelsen ikke er omdelt forinden, er det, selv i den form det står, en forbedring i forhold til lovforslaget. Men som vi afleverede ændringsforslaget, stod der altså: »Stk. 2, nr. 1, affattes således:

Stk. 2, nr. 1« – og så kommer – »Afgiften udgør for ledningsført . . .«. Det er altså »nr. 1«, som er faldet ud, og derfor kan jeg godt forstå, at hr. Arne Bjerregaard måtte undre sig, når han sammenholdt med lovtæksten. Jeg siger endnu en gang mange tak, fordi der er blevet gjort opmærksom på, at vi har begået den fejl, men ændringsforslaget fastholdes, hvad enten vi får lov til at foretage denne berigtigelse før afstemningen eller ej.

Formanden:

Inden jeg giver ordet til hr. Ellemann-Jensen for en kort bemærkning, skal jeg sige, at det, hr. Glistrup gjorde opmærksom på, vil jeg gøre opmærksom på igen, direkte inden vi stemmer, og det bliver selvfølgelig rettet i det trykte.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Hr. Glistrup kan måske samtidig fortælle os, hvordan fremskridtspartiet i dette interessante regnestykke, der fører til, at 15 ud af 20 cigaretter er skattefiduscigaretter, lige præcis kan nå et tal for indsmuglede opdagede cigaretter, som er 1.000 gange så stort som det tal, vi fik oplyst under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er ikke rigtigt, men det er, fordi der var en forskydning mellem de forskellige år. En del af det, der er opdaget i 1978, har relation til, at det er indsmuglinger, der har fundet sted i tidligere år. Derfor er der altså taget hensyn til den tidstekniske forskydning.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Ja, det var dette, der undrede mig meget, og derfor troede jeg, man skulle læse det som millioner. Jeg så det som et komma, men nu kan jeg godt se, at det er et punktum, selv om jeg ikke har brillerne på.

Så vil jeg sige, at det undrer mig, at man på den måde jonglerer i en betænkning med tallene og ganger de tal, vi har fået oplyst i udvalget, op med 1.000. Det mener jeg er lidt vildledende. For man har da ikke nogen baggrund for at skrive dette. Man kan have sin tro på, at det er sådan, men så måtte man da i al fald have skrevet: fremskridtspartiet tror, at der er smuglet så mange. Enhver, som vil læse betænkningen, vil tro at det er noget, man har fået oplyst i udvalget. Det er dog for galt. Så meget smugles der. Nu må vi skam bevilge nogle milliarder kroner til smuglerpolitiet, for det går skam ikke længe.

Jeg vil gerne spørge hr. Glistrup, om han mener, det er korrekt på den måde i en betænkning at vildlede dem, der læser den, om man ikke i al fald skulle have skrevet, at det er fremskridtspartiets beregning, det er ikke noget, man har fået oplyst i udvalget.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Situationen er den, at vi, som vi har gjort ved flere tidligere lejligheder, bl. a. her i spørgetiden i januar måned, under udvalgsbehandlingen spurgte ministeren, hvorvidt han kunne komme med oplysninger om tal. Derefter fik vi nogle oplysninger fra ministeren, og dem har vi anvendt. Men forholdet var så det, at de steder, hvor vi måtte skønne, forelagde vi det derefter for ministeren og sagde: vi mener, at der skal skønnes sådan og sådan, og det blev til et forbrug på 25 milliarder. Vi spurgte ministeren: hvad er

[Glistrup]

ministerens opfattelse af dette konkrete skøn, hvilke vurderinger har han af det? Dertil svarede ministeren tilbage, at han ikke ville indlade sig på nogen vurdering.

Da det selvfølgelig er vigtigt, at man har så konkret et materiale som muligt at argumentere ud fra, så skriver vi ikke i betænkningen, at disse tal er fra ministeren. Vi skriver ordret: »Når man skal danne sig et indtryk af cigaretbeskatningens nuværende forfatning, må man udnytte alle til rådighed stående oplysningskilder. . . « – og dér har vi altså stillet vore gentagne spørgsmål – » . . . og derefter udøve et skøn. Dette fører til . . .«.

Sådan står der i betænkningen. Der står ikke, at det er ministerens tal, men så langt ministeren overhovedet har kunnet hjælpe os, efter at vi 3–4 gange har spurgt ham, har vi brugt hans tal. Det skøn, som vi har udøvet, er i øvrigt, efter at vi sidste gang forelagde ministeren det på basis af 25 mia kr. som værende forbruget, ved vort yderligere arbejde med talmaterialet reduceret fra ca. 25 mia kr. til disse ca. 21 mia kr., der står i betænkningen.

(Kort bemærkning).

Melchior (CD):

Jeg takker formanden. Nu var det jo mig, der i formiddags anholdt hr. Glistrups bemærkninger om cigaretterne, og jeg føler derfor trang til, skønt det er mere energi end cigaretter, det drejer sig om, at sige, at det for os netop er en pestilens med en sådan afgift. Men det gør det ikke mindre urimeligt, at der udsiges forkerte, skrupforkerte tal. Jeg kom til at tænke på, at der var en debat vist tidligere i århundredet her i folketinget, hvor et medlem sagde til et andet: man kan høre, at min ærede kollega ikke har læst det, som den og den forfatter har skrevet. Og så gik den anden op og sagde: hvad har den forfatter da skrevet? Ja, det vidste vedkommende ikke, men han kunne bare høre, at kollegaen altså heller ikke havde læst det.

Hr. Glistrup svarede mig i morges, at jeg ikke havde læst i hans betænkning, skønt jeg har siddet her i 4 år. Nu kom betænkningen jo først i forgårs, så det meste af de 4 år har jeg da i hvert fald være fritaget for at skulle beskæftige mig med det dér. Men jeg har læst stedet, og jeg synes, at svaret i morges

var aldeles ubrugeligt, eftersom dokumentationen skulle bestå i noget, hr. Glistrup selv har påstået.

Der findes jo andre opslagsværker end fremskridtspartiets beregninger. Der findes bl. a. Statistisk Årbog, og hvis man kigger efter dér vedrørende forbruget af cigaretter i dette land, så vil man finde ud af, at hr. Glistrup i hvert fald har gjort sig skyldig i en kommaføj, men ikke en ganske almindelig banal én, for det drejer sig om 3 positioner, det er rykket, således at hr. Glistrup taler om milliarder, hvor der rettelig skulle være tale om millioner, og derfor kommer til, at milliarder af cigaretter skulle være indsmuglet i dette land, og det er selvfølgelig ikke tilfældet.

Jeg vil gerne betegne hr. Glistrups argumentation som »typisk glistrupsk«, og det er sjovt nok ikke nogen injurie endnu.

Formanden:

Selv om jeg forstår på de forskellige talere, at vi er ved et kernepunkt i hele debatten, så skal vi vel på et eller andet tidspunkt tilbage. Hr. Ellemann-Jensen for en kort bemærkning. Derefter hr. Glistrup for en kort bemærkning, så håber jeg, vi kan stoppe.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Hvis hr. Glistrups argumentation fra før skulle være holdbar, så mangler der altså stadig et tal i opgørelsen, nemlig de 10 milliarder cigaretter, der ville være blevet røget, hvis ikke afgiften havde været så stor.

I øvrigt er der kun én at bebrejde i hele dette så vigtige spørgsmål, som formanden sagde. Det er hr. Arne Bjerregaard, der gik ud fra, at hr. Glistrup havde forbedret sig, og derfor troede på hr. Glistrups tal.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg skal selvfølgelig vogte mig for at bruge udtrykket »melchiorsk«, for jeg ved ikke med sikkerhed, om det er blevet en overtrædelse.

Når jeg sagde til hr. Melchior, at han har siddet her i 4 år, så mente jeg bare, at så burde han have lært, at dér, hvor man finder det væsentlige gods og vitaminer, det er i frem-

[Glistrup]

skridtspartiets betækningsbidrag. Sådan har det altid været i de 4 år, og det var det, han skulle være begyndt at læse og studere.

Det, det selvfølgelig gælder om, er, at vi, når vi behandler den slags sager, får så godt og konkret et udtryk for helheden som muligt, og jeg vil da kun være glad, hvis hr. Melchior, hr. Arne Bjerregaard og hr. Ellemann-Jensen lavede en opstilling over, hvordan de på grundlag af de foreliggende oplysninger i ministeriet skønner, at tallene ligger, således at vi har det sagligt bedst mulige grundlag for at diskutere dette. Jeg kan kun sige, at i det, fremskridtspartiet har udarbejdet, har vi fulgt ministeren lige så langt, som vi overhovedet har kunnet presse ministeren til at give et svar eller et skøn, og hvor ministeren ikke har været til at presse til det, har vi, simpelt hen for at nå frem til et samlet resultat, skønnet over, hvor meget man må antage at der er smuglet og indført uopdaget. Det er selvfølgelig et skøn, men vi har forsøgt at gøre det så realistisk som muligt og har altså foretaget den kontrolprøve: svarer det så nogenlunde rimeligt til 5,1 millioner menneskers forbrug, med det kendskab vi har til, hvor mange ikke-rygere der er osv., og har ved den kontrolprøve fået resultater, der tyder i retning af, at det er rigtigt nok.

Derfor må vi holde for, at vores tal, som er de eneste, foreløbig lægges til grund, men kom dog med nogle andre tal. Det er jo ikke talpindehuggeri, det her drejer sig om. Hvis man fra hr. Melchior's side kommer til 18 milliarder i stedet for 20 milliarder, o.k., så lad os regne på 18 milliarder, men lad os få konkrete talskøn, så vi har noget præcist at debattere ud fra.

Formanden:

Jeg tror, det er en håbløs opgave at få konkrete tal på noget uopdaget, men nu har hr. Arne Bjerregaard ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Ja, det var bare dette, at hr. Glistrup sagde, at ud fra de gængse oplysninger havde de prøvet på at formulere nogle tal, som de mente var i overensstemmelse med det rigtige. Jeg synes ikke, at nogen kan føle, at de er i overensstemmelse med det rigtige, når de

ganger de oplyste tal med 1.000, fordi det passer ind i krammet.

Ib Christensen (DR):

Denne lille debat afslører den grundighed eller rettere mangel på grundighed, hvormed regeringen og folketinget har behandlet disse alvorlige forslag. For os, der deltog i skatte- og afgiftsudvalgets arbejde, ligger det helt stjerneklart, at fremskridtspartiets repræsentant i hvert fald på et tidspunkt forvekslede millioner med milliarder, og det er jo altså det, der går igen. Jeg synes godt, fremskridtspartiet kunne indrømme, at man har kløkket i det, og man kan undskyldte sig med tidsfaktoren osv. De tal, man opererer med, er simpelt hen grebet ud af den blå luft. Der er intet konkret i dem, og årsagen er allerede antydet af flere.

Jeg vil gerne indlede med nogle generelle betragtninger.

Regeringen har, samtidig med at vi sad i skatte- og afgiftsudvalget og dér på folketingets vegne skulle varetage de egentlige forhandlinger om disse ting, haft korridor-drøftelser med to partier, centrum-demokraterne og det radikale venstre. Skønt ingen af disse to partier stillede synderlig stærke krav, men endog var overordentlig beskedne i deres tanker, således som jeg allerede kunne konstatere ved førstebehandlingen, så lykkedes det ikke at blive enige.

Jeg synes, det i og for sig er bedøvende ligegyldigt, om denne fiasko for et forlig skyldes, at de to partier fik kolde fødder og et indtryk af en mulig større politisk krise og valg til efteråret, eller om det skyldes, at de to regeringspartier havde bundet sig til hinanden og nu ikke var i stand til at flytte et komma, fordi de i forvejen var indbyrdes ravende uenige, som de plejer at være. Det er sådan set ganske ligegyldigt.

De to små partier kan jo nok i dag være glade for, at de ikke kom med i et forlig, men det stod altså klart, at de på et tidspunkt mod nogle ret minimale indrømmelser i forhold til helheden var parat til at acceptere en økonomisk kriseløsning, som ubestridt fører til nye titusinder af arbejdsløse, som energipolitisk – hvad der skulle være begrundelsen for det hele – er yderst tvivlsom, og som er totalt asocial i sin byrdefordeling. Det står klart, at det var de to partier mod meget

[Ib Christensen]

marginale indrømmelser parat til at acceptere, og det kan vi andre så notere os.

Under udvalgsbehandlingen er der opklaret en del ting, som jeg lidt senere skal komme ind på.

Først skal jeg sige, at vi stemmer for det forslag, der går ud på at foretage en mindre begrænsning af skatteunddragelser for så vidt angår rateforsikringer og pensionsordninger. Det er et ret uigennemtrængeligt forslag, men et forslag, der i hvert fald har yderst begrænset omfang og kun er et symbolsk udtryk for, at man så at sige har et figenblad at hæfte på den øvrige afgiftsbuket, som i høj grad er asocial. Vi kan støtte dette, men det er jo ikke ret langt, man når ved at gennemføre dette forslag.

Om olie- og benzinafgifterne ligger det klart, at de rammer asocialt. Det fremgår af de oplysninger, vi fik i udvalget, at de rammer særdeles hårdt mennesker, der er afhængige af deres egen bil til transport hjemarbejde, og de rammer også hårdt pensionister, der får en væsentlig større forringelse forholdsvis af deres realindkomst ved disse højere fyringsudgifter end andre grupper i befolkningen. Det er altså ikke bare sådan, at det er en kopskat, den vender direkte den tunge ende nedad.

Dertil kommer, at der jo også er andre, der kommer i klemme. Jeg kan godt forstå benzinforhandlernes desperation, og jeg kan godt forstå, at det for dem er sådan, at nu er målet simpelt hen fuldt. Og det er jo kun ét udtryk for, at også andre grupper bliver ramt på en helt urimelig måde. Denne forhandlergruppe er i forvejen ramt af nogle energiprisstigninger, der er helt eksorbitante, og den må forudse under alle omstændigheder indskrænkninger og lukninger og arbejdsløshed. Når der så derudover pålægges en kunstig fordyrelse på 70 øre pr. l, så forstår man godt, at nu har de ligesom fået for meget, når de så end ikke kan få dækning for de omkostningsstigninger, de har haft.

Vi er medforslagsstillere til et ændringsforslag om at friholde hyrevogne for disse afgifter, fordi vi mener, at de er et uundværligt og vigtigt led i den kollektive trafik.

Jeg skal ikke ofre mange ord på den billøse dag, den må anses for at være kørt i stå. Det kan blot konstateres, at også her var der tale om en klart asocial effekt, ligesom den energibesparende effekt af forslaget i aller-

højeste grad var yderst beskedene, hvis den overhovedet fandtes.

Om gasafgiften må vi sige, at det er blevet klart, at den er diskriminatorisk i forhold til dem, der bor i tilsvarende lejligheder og i tilsvarende kvarterer, men som bruger petroleum som opvarmningskilde, og petroleum er afgiftsfri. Regeringen havde heller ikke nogen kommentarer til, at man kan opblande olie med petroleum og derved spare en masse penge og undgå en beskatning. Det er bare typisk for det forberedelsesarbejde, der ligger bagved, at det ikke kan have været særlig grundigt, ej heller på dette punkt. Dertil kommer, som også påvist af gasfolkene, at afgiftsbelastningen på gas endda er forholdsvis højere end på olie, og det var jo netop olien, der skulle afgiftsbelastes for at nedsætte olieforbruget.

Om elafgiften gælder noget tilsvarende. Man lægger afgift på el, til trods for at elproduktionen nu i høj grad hviler på kulfyring, og kullene er jo en energikilde, man ønsker med rette at styrke. Derfor ser vi altså denne indre usammenhæng: på den ene side vil man lave noget, der skaber ligestilling mellem de forskellige brændstoffer og fyringsenergikilder, og på den anden side er det netop olien, der særligt skal belastes, for at vi skal spare på olien. Vi har slet ikke fået nogen sammenhæng i regeringens energipolitik, heller ikke på dette punkt, og derved understreges det, at det egentlige formål med disse afgifter er af ren og skær finanspolitisk karakter og hensynet til betalingsbalancen, og at det med energibesparelserne bare er noget, man bruger som udhængsskilt, for at folk måske i større og lettere omfang kan sluge disse voldsomme afgifter.

Jeg vil godt ofre et par ord på charterflyvningsafgiften. Det blev klart under udvalgsbehandlingen, at hvis der sker en 10 pct.s nedgang i antallet af charterpassagerer, så vil det betyde omfattende indskrænkninger og væsentlig større arbejdsløshed både i rejsebranchen som helhed og i charterselskaberne. Det har regeringen ingen kommentarer til. Dengang man indførte charterflyvningsafgiften første gang, den 1. oktober 1977, var det medvirkende til et fald på 3½ pct. i antallet af charterpassagerer. Det blev senere rettet op, fordi svenskere og nordmænd ikke var klogere end vi, men fulgte eksemplet ved at lave en charterflyvningsafgift. Der er ingen

[Ib Christensen]

charterflyvningsafgift i Vesttyskland, og nu kan man så befrygte en forvriddning.

Dertil kommer, at man skal betale det samme beløb, hvad enten man rejser på bil-ligrejse til Mallorca eller man er af det økonomiske format, at man er i stand til at frekventere de dyre, fjernøstlige mål på mange, mange tusind kroners rejser. Det er 125 kr. for hver. Det er bare et lille eksempel på hele regeringens afgiftsmæssige filosofi, nemlig at de fattige skal betale forholdsvis mere end de mere velhavende.

Dertil kommer videre, at charterflyvningsafgiften skaber en endnu større uligestilling, fordi man ofte flyver med rutemaskinerne på rabatvilkår osv., som så stærkt ligner chartertrafikken, at det næsten ikke er til at se forskel. Charterfolket var så realistiske, at de foreslog noget andet. De foreslog afgift på flybrændstof, og de foreslog forøgede luft-havnsafgifter i stedet for, for det kunne skabe konkurrencemæssig ligestilling med rute-trafikken. Det ofrede regeringen faktisk ingen kommentarer. Man var overhovedet ikke åben over for disse helt saglige og lødige argumenter for en ligestilling. Det er igen typisk, at dette bare er noget, man kører igennem folkettinget; man ønsker altså ikke at lytte selv til ganske enkle og fornuftige råd fra de mennesker, der rammes hårdt på deres levebrød af det, der her er tale om.

Det blev endvidere under udvalgsarbejdet kortlagt, at de såkaldte kommunale besparelser er den rene og skære og pure blå luft. Man kunne ikke lægge sig fast på, om det skulle være 3 eller 4 mia kr. Man kunne ikke lægge sig fast på, hvor der skulle spares. Man må sige, at det er svært at diskutere omfanget af eller rimeligheden i disse kommunale besparelser, når vi i udvalget ikke kunne få nogen som helst oplysninger om, hvad det egentlig gik ud på.

Om de ændringsforslag, som socialistisk folkeparti har stillet, skal vi sige, at dem må vi stemme imod, for de vil blot betyde, at erhvervslivet vælter omkostningerne over på forbrugerne - hvad skal det ellers gøre? Det vil blot betyde, at der sker en konkurrenceforvriddning for danske virksomheder til ugunst for deres konkurrencemuligheder med hensyn til eksport over for udenlandske virksomheder og på det danske marked. Det kan jo da ikke ligefrem være en hjertesag at gennemføre noget sådant i den nuværende kon-

kurrencemæssige og beskæftigelsesmæssige situation, og derfor er det ikke noget genialt ændringsforslag, og vi må stemme imod det.

Vi er medforslagsstillere, som allerede antydet, til en række af de ændringsforslag, som tilsigter at begrænse nogle af de værste urimeligheder i disse forslag og mildne de værste ting. Vi vil med hensyn til tilsvarende forslag stemme for for dog at medvirke til at begrænse ulykkerne mest muligt, men vi må nok realistisk se i øjnene, at også når det gælder disse afstemninger, har regeringen nok et flertal hjemme.

Jeg vil gerne afslutningsvis sige, at det står fast også efter regeringens egne oplysninger, at der vil komme flere arbejdsløse efter dette. Om der bliver 10.000 flere arbejdsløse, som regeringen selv anslår som meget muligt, eller det snarere bliver 40.000, ved vi ikke, men vi ved, at forslagene har en ganske entydig negativ virkning på beskæftigelsen. Det er næsten det eneste sikre ved disse forslag. Dertil kommer, at der er grund til at tro, at det vil skabe større inflation, fordi folk, der har mulighed for det, selvfølgelig vil prøve at skaffe sig kompensation. Vi ved jo også, at pristalsreguleringen rører man ikke ved, og derfor må man antage, at selv om der er tale om et forsøg på finanspolitisk stramning, så er der også indbygget inflationære virkninger, som modvirker dette strammingsforsøg.

Hvad det centrale angår i regeringens argumentation, nemlig energiforbruget, ligger det totalt uklart, og regeringen opererer selv med muligheden for, at afgifterne ikke giver 4,6 eller 4,9 mia kr., men derimod 2,7 mia kr. i provenu, alt afhængigt af, i hvilket omfang de påvirker energiforbruget. Altså man aner faktisk ikke, hvordan det vil virke. Der er grund til at tro, at en yderligere energipristigning foranlediget af disse afgifter på ca. 20 pct. formentlig vil være noget, folk vil prøve at absorbere i løbet af nogle måneder, sådan som det går gang på gang, når indirekte afgifter forhøjes, og hvis det sker, ja, så er det klart, at så vil der ikke ske nogen væsentlig dæmpning af energiforbruget. Man har bare fordyret det for folk at eksistere, at få opvarmet deres boliger og at foretage nødvendig kørsel til og fra arbejde. Den luksuskørsel, der kan blive tale om, skal de høje benzinpriser nok alligevel sætte en stopper for. Der behøvede man sandelig ikke at gå

[Ib Christensen]

afgiftsvejen for yderligere at forbitre folks tilværelse.

Besparelserne på det statslige område er også luftige, så derfor kan de af gode grunde ikke kommenteres. Det bliver disse offentlige besparelser sammen med den tidsindstillede bombe: de indefrosne dyrtidsportioner, som vi jo gang på gang fra retsforbundets side har prøvet at afæske regeringen dens indstilling til, der ligger under regeringens taburetter som noget, der kan eksplodere her til august-september. En ny krise i kraft af disse forslags utilstrækkelige virkninger og skadelige virkninger i mange henseender plus de uløste problemer må vi i hvert fald under alle omstændigheder forudse inden for ganske få måneder. Også det viser, at denne regering, om hvem man altså ved, til trods for forskellig usikkerhed, at den reelt ikke kan få et flertal imod sig i dette ting og derfor kan gennemføre hvad som helst, den kan blive enig om, alligevel sådan set lever fra kalendermåned til kalendermåned, fra kvartal til kvartal. Det kan da ikke være tilfredsstillende, end ikke for regeringen selv. Den burde have benyttet den energipolitiske krise, den økonomiske og beskæftigelsesmæssige krise til at gennemføre virkelig dybtgående reformer, som kunne være ubehagelige for mange og upopulære, for den har jo magten dertil, men den har altså ikke evnen, eller enigheden rettere sagt, til at gøre det, og det er jo det, der er så ulykkeligt for landet.

Jeg vil gerne til sidst opridse de 7 punkter, som retsforbundet har stillet som alternativ til denne politik.

For det første skal kronen gives fri, så vi udtræder af det EF-bestemte valutatsamarbejde, der har været kvælende for dansk erhvervslivs konkurrenceevne og ødelæggende for vores beskæftigelse.

For det andet skal vi på jordbesiddelse gennemføre en løbende afgift, som virkelig kan stoppe en farlig inflationskilde og lede opsparingen til arbejdspladser i stedet for til passiv spekulation.

For det tredje skal vi også se på besparelssiden, men det skal være socialt forsvarlige besparelser, ikke ensidige sociale eller uddannelsesmæssige nedskæringer. Vi har peget på forskellige spareforslag om afvikling af støtte til forskellige særinteresser.

For det fjerde skal der på det grundlag gennemføres en indkomstkatterefor, der

rydder op i fradragsjunglen, og som gør det muligt, også på grundlag af disse indkomstmuligheder, jeg her har nævnt, at forhøje den skattefri bundgrænse.

For det femte skal vi fortsætte offentlige bygge- og anlægsarbejder og andre arbejder, som bør gennemføres under denne beskæftigelsesmæssige krise, som vi har, vel at mærke sådanne ting, som vi under alle omstændigheder skal have gennemført.

For det sjette kan der på den baggrund uden tvivl skabes en vis motivation hos begge arbejdsmarkedets parter. Da dette er en politik, der er både beskæftigelsesmæssigt venlig og erhvervsvenlig, så kan der måske skabes motivation for, at man ser på denne dyrtidsregulering, så vi i stedet for at forhøje vores indkomster, fordi vi bliver fattigere på grund af stigende oliepriser – vi importerer jo 97 pct. af vores energiforbrug – regulerer i takt med landets øgede og voksende velstand, som der jo ville være lagt en grund til med en sådan politik. Til gengæld ville det være rimeligt – hvis lønmodtagerne skulle bringe dette offer – at de kan forhandle om og at modparten vil forhandle om former for lønmodtagernes medejendomsret.

Jeg understreger, at hvad enten der skal ses på pristalsregulering eller der skal ses på medejendomsretsspørgsmålet, skal det være arbejdsmarkedets parter selv, der i frie, selvstændige, ansvarlige forhandlinger klarer disse ting; det skal ikke være statsmagten, der kommer ind og dikterer. Vi har i øvrigt i det forhold, at man har blandet sig i ting, man ikke burde blande sig i, gennem tvangsindkomstpolitikken, en grundlæggende årsag til den dybe mistillid, der er i store, store kredse i det danske folk til, at man vil løse problemerne fra folketingets og regeringens side.

Endelig for det syvende er det selvfølgelig også energipolitikken, vi skal se på. Vi skal ikke under en EF-styring med moralsk eller politisk pres for at få kernekraft her i landet. Vi skal lave en alternativ dansk energiplan, således at valgmuligheden består. Hvis befolkningen ved en folkeafstemning – en sådan anser jeg for uundgåelig – mener, hvad noget tyder på, at Danmark ikke skal have kernekraft, så må vi vide, hvordan vi så skal klare vores energiforsyningsmæssige problemer. Og så skal vi inden for Norden og inden for OECD samarbejde om fællesinteresser omkring varetagelsen af de energiforsy-

[Ib Christensen]

ningsmæssige interesser over for de multinationale monopolselskaber og over for de olieproducerende lande.

En sådan plan vil der være perspektiv i. Det er ikke en plan, der er egnet til at gennemføres som en kalenderløsning, for det er en plan, der rummer dybe perspektiver og angriber grundlæggende forkerte strukturer i det danske samfund, men det er til gengæld en plan, der vil være egnet til at klare vores beskæftigelsesmæssige problemer på en måde, der er effektiv, og på den eneste måde, der egentlig er forsvarlig. Det, der nu er sket her, er, at man reelt fortsat fører økonomisk politik ved hjælp af massearbejdsløsheden, og det er uacceptabelt.

En sådan plan vil være det perspektiv, som må rides op, og som der må arbejdes på for at få løst både de energiforsyningsmæssige, de beskæftigelsesmæssige og de inflationære problemer, vi har i vort samfund. Det betyder, at man må slagte nogle hellige køer. Det betyder, at man må angribe nogle velerhvervede interesser hos meget brede kredse, også indflydelsesrige kapitalinteresser, men det er nødvendigt, hvis vi skal klare os ud af den krise, som vi står i.

Waldorff (VS):

Hvis man ellers er så heldig at undgå at komme i karambolage med bølgebander i det københavnske natteliv, eller hvad det nu er, så kan det godt have sin charme at være medlem af skatte- og afgiftsudvalget.

Udvalget stillede et spørgsmål til skatteministeren, som lød: »Ministerens kommentar udbedes til oplysningerne i vedlagte artikel i Aktuelt fra 23. juni 1979.« Og for at det skulle være nogenlunde klart, hvad det var, man ville have kommentaren til, så er citeret nyheden, at Danmark har rekord i Europa med hensyn til benzinpriser. Så viser det sig, at skatteministeren mestrer den teknik at bruge en kvik bemærkning til at undgå at komme til at svare på det, det er ubehageligt at svare på. Og han siger: »Oplysningerne i Aktuelt om benzinpriser i de europæiske lande viser, at man også i udlandet i større eller mindre udstrækning benytter benzinafgiften som led i energipolitikken.«

Det kommer jo ikke helt bag på udvalget, men jeg mener, at faconen er meget god, og jeg vil anbefale, at også socialdemokratiske

ministre lærer at bruge den teknik, når de bliver spurgt om noget. F. eks. når vi nu næste gang spørger miljøminister Ivar Nørgaard om en kommentar til en svensk avisartikel om Barsebäcks nødkølesystem, så vil jeg anbefale, at han svarer noget i retning af: Artiklen tyder ikke på, at Barsebäcks placering forhindrer mange eller en stor del af den svenske befolkning i at få fri udsigt over Øresund. I øvrigt kan det oplyses, at artiklen er trykt på svensk genbrugspapir.

Skatteministeren kan mere end den slags ting, som selvfølgelig lyder som det rene skæg, og det er det jo også. Han er blevet konfronteret med det problem, at det er en pinlig sag, at man fritager erhvervslivet fra energiafgifter, samtidig med at man knalder dem dobbelt så hårdt over på forbrugerne. Det er også noget, som Forbrugerrådet har interesseret sig for, og det kritiserer, at man gør det, og siger bl. a.: Ved at fritage de ikke-liberale erhverv for energiafgifter mistes et væsentligt incitament for gennemførelse af energibesparende foranstaltninger i erhvervslivet. Forbrugerne bliver ramt dobbelt, når de både skal bære hele afgiftsbyrden direkte og betale nogle varepriser, der er unødvendigt høje på grund af et stort energiforbrug. Og så konstaterer det, og det er selvfølgelig også rigtigt, at en sådan politik er hverken forbrugervenlig eller gavnlig for samfundet som helhed.

Hvad siger en snedig skatteminister til det? Ja, for det første benytter man lejligheden til at konstatere, at Forbrugerrådet har skrevet, at afgifter bliver væltet over på forbrugerpriserne, og det er klart, det griber man fat i, fordi ved at sige, at det sådan set er ligegyldigt, forbrugerne skal jo betale dem alligevel, så gør det ikke så meget, at man fritager erhvervslivet.

Så er der stadig væk den ende tilbage, der hedder: hvad så med energipolitikken? Ja, dér skriver man: de stigende priser på de forskellige former for energi betyder for erhvervslivet i sig selv et øget incitament til at gennemføre energibesparelser for derigennem at begrænse stigningerne i omkostningerne. Se, se, men gælder det ikke også forbrugerne? Er det sådan, at det kun er erhvervslivet, som bliver inspireret igennem de højere priser til at lave energibesparende foranstaltninger? Vil ikke forbrugerne reagere på samme måde? Øjensynlig ikke efter regeringens op-

[Waldorff]

fattelse, for dér har man knaldet disse afgifter over, som mere end fordobler den stigning, som forbrugerne ellers bliver udsat for.

Jeg mener, at det, som det går ud på, er at tilsløre, at man reelt bygger en regeringspolitik på den ene, meget enkle interesse at varetage erhvervslivets interesser, og at man selvfølgelig ikke skal lægge spor i dette med det energipolitiske indhold i styringen af disse afgifter. Det er fuldstændig indlysende, at der ikke kan findes nogen energipolitisk begrundelse for, at elafgiften bliver dobbelt så høj, som den behøvede at være, fordi man ønsker at fritage erhvervslivet for elafgiften.

Det, som det drejer sig om i sin meget rørende enkelhed, er, at regeringen helt bevidst satser på, at lønarbejderne både som arbejdere og som forbrugere skal løse erhvervslivets profitproblemer. Man lægger afgifter på forbrugere, men undtager erhvervslivet. Derved opnår man ud fra et borgerligt synspunkt en særlig velegnet form for indkomspolitik, for dels opnår man, at forbrugerne kommer til at betale de dobbelte afgifter, dels opnår man – og det er nok en af de pointer, der ikke rigtig har været blik for – at afgifter, som bliver lagt på erhvervslivet, og som bliver konverteret til højere varepriser, samtidig bliver trukket uden om dyrtidsreguleringen. Ved at undgå dette har man lagt en lille bombe under dyrtidsreguleringen, man har bevidst styret sådan, at indkomspolitikken kom til at ramme så hårdt, som det nu er praktisk muligt igennem afgiftspolitikken.

Det er de meget enkle realiteter i de afgifter, som regeringen lægger på folks energiforbrug, det er simpelt hen rendyrket klassepolitik. Jeg mener, at det kræver helt specielle evner at få solgt dette som værende noget, der har noget som helst med energipolitik at gøre. Jeg ved ikke, hvor man får sådanne evner. Jeg ved ikke, om skatteministeren måske i sin tid har øvet sig på de jyske markeder, men i hvert fald minder dette om en hestepanger, der afsætter en krikke på mellem 80 år og skindød, som om det var en fyrig femåring.

SF har interesseret sig noget for dette problem og har lavet ændringsforslag vedrørende erhvervslivets fritagelse for energiafgifterne. Det er klart, at vi også mener, at erhvervslivet skal bære afgifterne, når alle andre skal, netop for at undgå, at forbrugerne kommer til at betale dobbelt, samtidig med

at de bliver snydt for dyrtidsreguleringen. Derfor er det sådan set meget godt, at SF tager denne sag op, men vi kan for vores død ikke forstå, hvorfor SF har gjort det på den måde, som de har med deres ændringsforslag. Det er faktisk sådan, at hvis SFs ændringsforslag bliver vedtaget, så betyder det ikke nogen lettelser for forbrugerne. Det betyder tværtimod, at oven i de afgifter, som regeringen er kommet stolpende med, kommer SF og lægger afgifter på erhvervslivet, som betyder fordyrelser af varerne, og det betyder yderligere reallønsforringelser for forbrugerne.

Jeg har meget svært ved at se det særlig kløgtige i det, og det kan vi selvfølgelig ikke stemme for. Vi har valgt at være venlige og se på det på den måde, at det nok ikke er udtryk for en bevidst politik fra SFs side, at man satser på reallønsforringelse, og at man sådan set ikke har tænkt på det ved denne måde at lave en særlig udgave af råenergiafgiften på. Vi vil derfor undlade at stemme for SFs ændringsforslag.

Skatteministerens specielle evne til at trække socialdemokrater om ved næsen har givet sig helt groteske udslag i forbindelse med den del af indgrebet, som skulle være socialdemokratiets legitimation for dette storstilede angreb på arbejderklassen, nemlig de såkaldte og opreklamerede indgreb imod spekulationskapitalen. Det er det, som statsministeren og hr. Hjortnæs har opreklameret som en afbalanceret løsning, men det er simpelt hen en klam fidus.

Dobbeltafskrivningerne ved brug af etableringskonti og investeringsfondsmidler til køb af anparter har jeg været inde på ved førstebehandlingen. Den sag er jo, som enhver ved, havnet i skatteministerens departement for teknisk benspænd, ligesom værdistigningsafgiften er det, og den sker der ikke mere med, bortset fra at den vil blive trukket frem til jævnlig beskuelse af oppositionen, som undrer sig over, hvad der blev af den. Og så er det selvfølgelig tænkeligt, at både investeringsfondsfidusen og den gode gamle værdistigningsafgift kan bruges én gang til i en ny handel. Når nu socialdemokraterne skal op og stege en gang til i forbindelse med nedskæringerne på finansloven, så kan man muligvis slå en handel af med dem ved at sige: det kunne være, at vi alligevel skal tage den investeringsfondsfidus med, men så

[Waldorff]

slækker I til gengæld noget på de sociale udgifter. Jeg vil skyde på, at det er nogenlunde den form for genbrug, som skatteministerens parti kan gå ind for.

Ellers er det mest pensionsbeskatningsloven, det handler om. Den har fået en ny tekst her til anden behandling, og det skyldes selvfølgelig, at den var konstrueret med et kæmpehul fra starten. Hvis bare man fordelte pensions- og forsikringsordningerne, så indbetalingerne hver for sig var under 25.000 kr., så fik loven ingen betydning. Det fik aviserne afsløret, og så måtte man lave det om. Men hvad søren – gik den, så gik den, det kunne jo være, og i politik er det meste i hvert fald tilladt.

Det var heller ikke anderledes, end at da man så kom med sit ændringsforlag her til anden behandling og alligevel skulle til at file lidt i lovforslaget, så skulle man selvfølgelig også have en enkelt forringelse med, nemlig reglen om, at hvis man nu deler sit fradrag på de 10 år op og det derved bliver under 25.000 kr., så kan man fylde fradraget op, sådan at man ad den vej kan forkorte den fradragperiode, som ellers var fastsat til 10 år i det oprindelige forslag.

Jeg gad ærlig talt nok vide, hvem der sidder og forhandler skattespørgsmål for socialdemokratiet. I hvert fald er det ikke nogen, der er verdensmester i skattelovgivning, det er helt sikkert.

Tilbage står, at med eller uden de småjusteringer er lovforslaget om kapitalindskud til pensionsordninger og rateforsikringer tomt værdiløst; det er ikke engang sådan, som hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at det er helt utilstrækkeligt; det er faktisk totalt værdiløst. Der er intet som helst hold i snakken om, at nu går man i gang med en fradragssanering. Man gør præcis det, som man altid har gjort, når det drejer sig om fradragfiduser: når de mest åbenlyse af fiduserne bliver afsløret, så tager man en flig af fiduserne, og så fjerner man den. Tilbage står, at folk med penge, folk med godt kendskab til skattelovgivningen eller folk med gode revisorer og gode advokater sagtens kan gennemføre fiduserne alligevel. Men man er i stand til at sige: her har vi gjort noget.

Jeg vil bare nævne nogle af de fiduser, som står tilbage efter dette såkaldte indgreb. Jeg vil bestemt ikke påstå, at jeg kender alle fiduserne ved pensionslovgivningen, det tror

jeg ikke at der er ret mange der gør, men jeg mener i hvert fald, at det er vigtigt, at vi forsøger i den kommende tid at få et nogenlunde komplet overblik over fiduserne, for regeringen skal ikke dø i synden med dette.

Kapitalopsparing i pensionsøjemed og kapitalforsikring berøres overhovedet ikke af loven. De er skattefrie i indbetalingsperioden, de er frie for formuebeskatning, det er samtlige pensionsordninger, renterne er også frie for beskatning, og ved udbetaling af disse kapitalopsparingsordninger og kapitalforsikringsordninger skal der kun betales 25 pct. i skat. Den er fin nok. Den er især fin, hvis man er hovedaktionær, og hvis man aftaler med sin egen virksomhed, at pensionen ordnes sådan, at hverken virksomheden eller personen bliver indkomstbeskattet af den opsparing, der sker, og senere har man fidusen med at få udbetalt hele beløbet minus disse sølle 25 pct. i afgift.

Vi kan tage en anden fidus. Kapitallivsforsikringerne inden for 3.000 kr.s fradraget er helt skattefrie, når de udbetales, dem piller der overhovedet ikke ved med forslaget.

Det er stadig væk muligt ved en systematisk indgåelse og ophævelse i utide af de forskellige ordninger hver gang at vinde 10 pct. på grund af reglerne om 35 pct.s afgift og særskat. Her er også stadig væk en god fidusmulighed.

Selve pensionssystemet betyder en systematisk udskydelse af skat til en periode med lavere trækprocent for de fleste, og de forskellige ordninger kan på trods af regeringslovforslaget stadig væk udnyttes systematisk i forbindelse med reglerne om at fremføre underskuddet i de følgende 5 års overskud og i de følgende 5 års særlige indkomst.

Der er simpelt hen et utal af unddragelsesmuligheder, og dem vil vi gøre en indsats imod – det kan vi godt love i dag – i den kommende tid.

Til sidst skal jeg nævne den bedste fidus. Det er den, som består i, at uanset hvilken af ordningerne man vælger, så kan man først foretage en massiv udskydelse af skat igennem pensions- og forsikringsordninger, og inden dagen, hvor fælden klapper, emigrerer man simpelt hen. Man rejser til et skattelyland. Der er i tusindvis af mennesker, der har gjort det, og i det øjeblik man gør det, er den skat, der skal betales i Danmark, simpelt hen ude af verden. Der skal i en række til-

[Waldorff]

fælde betales en 25 pct.s afgift, men almindelig indkomstbeskatning, som man ellers ville blive underlagt ved en lang, lang række af disse pensionsordninger og kapitalforsikringsordninger, bliver der aldrig nogen sinde tale om. Den fidus er simpelt hen helt fed, og den bliver brugt mere og mere, og det vil man være klar over, hvis man gider følge en lille smule med i aviserne.

Det er afslørende for denne del af det såkaldte indgreb, at skatte- og afgiftsministeren har været uvidende som et lille barn om provenuet af disse pensionsbeskatningslovændringer. Det er selvfølgelig ikke uforståeligt, at skatteministeren er så uvidende, for det ville spolere socialdemokratiets muligheder for at tage sine vælgere ved næsen og for at tage hele fagbevægelsen ved næsen med dette fupindgreb. Det eneste, vi har kunnet få at vide, er nogle rammeangivelser af de beløb, som man opererer inden for. Diverse pensionsordninger omfattet af lovforslaget anslås til omkring 1.300 mill. kr. Det omfatter naturligvis også ordninger – og det er muligvis de fleste, det kan jeg ikke sige – som ikke bliver berørt på grund af dette 25.000 kr.s loft. Yderligere er der ikke tale om, at disse fradrag bliver fjernet, de bliver spredt over en årrække.

Så er der et andet rammebeløb; det er engangspræmier, som siges at ligge inden for 870 mill. kr., men det omfatter til gengæld også ordninger, som overhovedet ikke bliver berørt af dette lovforslag.

Skatteministeren er forsigtig, når han skal angive skøn over provenu, og det kan jeg godt forstå. For det første gør han klart, at i en række tilfælde vil der ikke blive tale om noget merprovenu. Der vil blot blive tale om en forskydning af, hvornår staten får provenuet. I andre tilfælde vil brugerne måske opgive nogle af ordningerne, men dér erkender man fuldstændig åbent, at det er højst sandsynligt, at de bare vil gå over til nogle andre ordninger, så det er altså også så som så med hensyn til, hvad man kan regne med af provenu af disse ændringer. Jeg ville selv skyde på, at man skal være meget, meget heldig, hvis man kan få en begrænsning på bare 100 eller 200 mill. kr. ud af dette forslag. Jeg tror, det er langt mere sandsynligt, at forslaget overhovedet ikke får nogen betydning. Men i hvert tilfælde skal man være utrolig

heldig, hvis man skal få mere end 100 mill. kr. ud af det.

Det skal man sammenligne med nogle andre tal. Vi kan f. eks. vælge at sammenligne det med de 10–12 mia kr. i finanspolitisk stramning, der altovervejende rammer lønarbejderne, men det er næsten for stor en sammenligning. Vi kan jo tage andre sammenligninger inden for det samme område, f. eks. tidligere skatteminister Jens Kampmanns forslag til begrænsning på pensionsområdet. I sig selv var det – det erkendte Jens Kampmann i sin tid – begrænset, hvad man ville lave af ændringer, men alligevel var det faktisk sådan, at Jens Kampmann i sin tid foreslog afskaffelse af fradrag for rateforsikringer, det, som man nu kommer og lapper på. Det var det, som socialdemokratiet i foråret 1978 foreslog afskaffet, i stedet for det pjat, som man nu kommer med fra regeringens side. Man foreslog totalafskaffelse af fradrag for forsikringer efter 3.000 kr.s reglen. Dem bliver der overhovedet ikke rørt ved denne gang. Kampmann foreslog også afskaffelse af fradragsret for engangsskud; han foreslog en samlet overgrænse på 25.000 kr. for alle tænkelige pensionsordninger. Det, der var tale om dengang, det var noget, man i sammenligning med dette i hvert tilfælde kan kalde egentlige skridt til begrænsning af fiduserne på pensions- og forsikringsområdet, og ikke det legitimationspjat, som man nu ser.

De økonomiske konsekvenser af det, som Jens Kampmann foreslog, var en forøgelse af beskatningsgrundlaget på 3½ mia kr., og det kan man så sammenligne med de maksimalt 100–200 mill. kr., som man kan håbe på i forbindelse med det, som socialdemokratiet og venstre nu kommer med og kalder en begyndende indsats til en fradragssanering. Stadig væk må man sige, at det, som Jens Kampmann foreslog, var en begrænset indsats på det, der hedder pensions- og forsikringsområdet.

Det mest kvalificerede skøn, der findes over den samlede skatteunddragelse, nemlig det, som Ole Zacchi på handelshøjskolen har lavet, lyder på, at ved en ophævelse af samtlige skattebegunstigede ordninger ville man forøge beskatningsgrundlaget med 10 mia kr. i 1977. Der er altså tale om direkte subsidier til de allerbedst stillede i dette samfund på over 6 mia kr. i 1977, og det er et beløb, der er langt, langt større i dag, fordi det er inden

[Waldorff]

for de sidste år, disse ting virkelig har taget fart. Det bliver der overhovedet ikke gjort noget ved.

Jeg vil sige det på den måde, at med dette forslag støtter socialdemokratiet den mest glasklare, rendyrkede overklassepolitik. Man løfter ikke en finger imod en af de mest åbenlyse sociale uretfærdigheder. Tværtimod fører man sine vælgere, man fører fagbevægelsen bag lyset ved at lade, som om man gør en indsats. Derigennem gør man selvfølgelig også – og det er helt bevidst – hvad man kan for at få arbejderklassen til at bære det sorteste og det groveste forlig, som er set nogen sinde herhjemme. Jeg kan ikke sige, om det er uvidenhed, eller om det er dumhed, eller om det er opgivenhed, der får LO til at acceptere dette indgreb, men socialdemokratiet har i hvert fald den væsentligste del af skylden for det.

Vi mener, at det er afgørende nødvendigt at få afsløret, hvordan arbejderne bliver snydt ved dette indgreb, og det vil vi bl. a. gøre ved at stemme imod det fup, som man kommer med her. Vi vil i øvrigt selv tage det op til efteråret, for der bliver jo mere end nogen sinde brug for, at der bliver gjort noget fornuftigt på pensionsområdet.

Jeg tror, at jeg vil sige noget om det, som andre har snakket om, nemlig al denne forligspolitik, som man har fyldt pressen og befolkningen med. De radikale har ført sig frem som forligsparti. Jeg synes, det er afslørende, at det viser sig, at det, man har siddet og forhandlet om, det er 50 mill. kr. stort set, måske lidt mere, i forbindelse med udbygningen af den vedvarende energi. Der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at vi, om nogen, har støttet udbygningen af den vedvarende energi, men jeg synes, det er afslørende, at det radikale venstres stilling til den største finanspolitiske stramning, 13–14 mia kr., hænger på 50 mill. kr. mere eller mindre til den vedvarende energi.

Og så til centrum-demokraterne: jeg synes, det er helt rimeligt og berettiget, at centrum-demokraterne bliver hængt ud som de politiske dilettanter, de er, på baggrund af de forligsforhandlinger, der har kørt, og jeg kan kun give hr. Brusvang ret i, at de forhandlinger i hvert fald burde have været ført på et langt højere niveau. Men ret beset synes jeg, at det mest beskæmmende ikke er, at centrum-demokraterne gør, som de gør, det

mest beskæmmende må vel nok være, at vi har en regering, som bruger 12 timer på at sidde og forhandle med et tomt hul i jorden.

Lindinger (EP):

Ved førstebehandlingen her i tinget har jeg på erhvervspartiets vegne redegjort for de motiver, der ligger til grund for, at jeg kan stemme for det kompleks af lovforslag, der foreligger, og ved samme førstebehandling udtrykte jeg håbet om, at der ved udvalgsbehandlingen ville blive taget hensyn til, hvad andre partier måtte ønske, og naturligvis også, at man kunne opnå et bredere forlig.

Der er også under udvalgsbehandlingen sket ændringer, som har imødekommet nogle af disse partier, og derfor er det så meget mere beklageligt, at det ikke har fået dem til i større udstrækning at kunne tilslutte sig lovforslagskomplekset. Det beklager jeg mere end nogen anden, men jeg tror ikke, at man kan sige, at regeringen ikke har søgt at opnå det bredest mulige forlig vedrørende dette det største forlig i danmarkshistorien.

Jeg tror derimod nok, at det lykkedes os at få vort grønlandske medlem med, således at der kan blive et pænt lille overskud i antallet af de stemmer, der støtter, og jeg byder ham hjerteligt velkommen på den side ved stemmeafgivningen.

Jeg har en bemærkning til hr. Hagen Hagensen, som øjensynlig som så mange andre i dette land tror på alt, hvad der står i aviserne. Derfor vil jeg gerne lige sige, at når man nævner, at jeg af og til er her i landet, så tror jeg da egentlig nok, at bortset fra mit arbejde i FN og andre steder – nu tager jeg også over og laver noget i England, som har betydning for mit FN-arbejde – når jeg nu engang til august kommer til Spanien igen, så vil der være gået godt et par måneder, siden jeg sidst var der, og så har jeg tilbragt i alt 6 uger inden for et år for min rygs skyld i Spanien; det må hr. Hagen Hagensen gerne notere sig. Somme tider har det kun været 4–5 dage, og det længste har været 14 dage. Det tror jeg såmænd kan slå mange danskere, der ikke har brug for at tage til et tørt klima på grund af rygskaide; det må han meget gerne vide.

Så vil jeg dertil sige, at det ikke har medført nogen som helst forsømmelse af mit arbejde i denne sal, ej heller af udvalgsarbej-

[Lindinger]

det. Jeg tror endda, jeg tør sige, at jeg er den hyppigste taler – nu ved jeg ikke, om jeg kan få lov til at sige det uimodsagt. Da jeg er ordfører i alt, hvad der foregår, så må jeg næsten uvægerlig, da vi kun er én i erhvervs-partiet herinde – indtil videre i hvert fald – være den hyppigste taler på denne talerstol. Derfor synes jeg ikke, at det er fair play, og det havde jeg ventet af en konservativ ordfører, og jeg kan ikke lade den slags udtalelser stå helt uimodsagt.

Når hr. Hagen Hagensen så spørger, hvad jeg repræsenterer, så må jeg sige, at jeg aldrig har været ude for kritik fra de mennesker, der har valgt mig. Der kommer mange breve til mig, og der kommer også mange nye medlemmer, og så sent som i dag kom der en gave, jeg blev meget, meget glad for, nemlig et album med alle billeder fra min nedstyrtning med min helikopter. Vedkommende skrev i brevet, der fulgte med – det var en dame – at hun var meget glad for, at jeg støttede SV-regeringen; det må hr. Hagen Hagensen også gerne vide.

Der er visse ting, der sker, når man starter sin politiske, skal vi kalde det karriere eller lade være, med at sige, at man egentlig er glad for lidt publicity. Det varede nøjagtig 3 uger, og siden har jeg ikke været spor interesseret i det.

Samtidig sker der det, som der sker med alle mulige andre sygdomme, at man bliver vaccineret, så på nuværende tidspunkt er jeg vaccineret i en sådan grad, at jeg er fuldstændig immun over for presseomtale og fuldstændig immun over for angreb her fra denne talerstol, men jeg vil bare gerne bringe tingene på deres rette plads.

Så vil jeg gerne sige med hensyn til den bilfri dag, at den har altså ikke nogen større tilhænger i undertegnede, det er bestemt ikke min livret. Det er meget muligt, at hr. Niels Helveg Petersen har ret, når han siger, at der ikke er flertal i dette folketing for en bilfri dag. Jeg ved også godt, at det volder benzinforsandlerne store problemer. Bl. a. ved jeg fra formanden for Centralforeningen, at man meget gerne vil lukke fra lørdag middag til søndag aften, og jeg kan altså ikke se, hvorfor man ikke skulle kunne gøre det. Man kan da i det mindste indføre en turnus. Selvfølgelig vil vi gerne have lidt turisttrafik i landet, så der må være en mulighed for, at vi får solgt lidt af vores dyre benzin til de turister,

der kommer fra udlandet, også hvis de kommer i weekenden, men det tror jeg nok man vil kunne finde ud af at lave på en sådan måde, at man stort set kan lukke benzinstationerne i weekenden.

Til slut vil jeg gerne sige, at erhvervspartiet som nævnt ved førstebehandlingen ikke tager i betænkning at stemme sammen med SV-regeringen for såvel alle ændringsforslag stillet af regeringen som selve lovforslagene.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Hr. Lindinger har ganske misforstået, hvad jeg sagde, for det var ikke ham, jeg talte om – det gør han jo selv, de få gange han taler her i salen; han taler jo ikke om andet. Han må være helt galt afmarcheret, når han tror, at han er den, der hyppigst er på denne talerstol. Det understreger bare, hvor lidt han er her, og hvor lidt han kender til, hvad der foregår i dette ting.

Det var naturligvis regeringen, jeg talte til, da jeg spurgte, om den finder det rimeligt at bygge på et mandat som hr. Lindingers. Hvad han mener, er mig så uendelig ligegyldigt. Det var regeringen, det drejede sig om, og jeg fastholder, hvad jeg sagde om dette. Jeg finder, at det er meget betænkeligt.

(Kort bemærkning).

Lindinger (EP):

Som gruppeformand får jeg jo uddrag af alle de taler, der holdes herinde, så snart man nede i sekretariatet – eller er det bureauet? – har fået dem udarbejdet. Det, som hr. Hagen Hagensen nu påstår var henvendt til regeringen, det havde et ganske bestemt sigte til mig. Jeg var på vej ned for at hente det; det fylder i hvert fald et helt afsnit i det referat, vi får herinde.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg må sige, at det også var med dyb interesse, jeg lyttede til de store visioner, som regeringens største støtteparti har her i tinget.

Et af elementerne i regeringens lovkompleks er jo indgrebet over for kommunerne. Der har været talt om besparelser på 4 mia kr. i statsministerens redegørelse. Nu er de konkretiseret til en begrænsning til 3 pct.s

[Freddy Madsen]

stigning i faste priser på de kommunale budgetter i 1980. Både af hensyn til det grundlag, som folketinget skal træffe sine beslutninger på vedrørende regeringens samlede lovkompleks, og af hensyn til kommunernes budgetlægning har det været vigtigt for os under udvalgsarbejdet at søge en afklaring af regeringens hensigter på dette område.

Vi må desværre konstatere, at vore bestræbelser har givet et chokerende dårligt resultat. Det eneste, der står klart, er, at regeringen ønsker at lave nedskæringer i kommunerne. Men både når det drejer sig om omfanget og om konkretisering af regeringens hensigter, tyder alt på, at de to regeringspartier på det nærmeste har handlet i blinde og endnu på dette tidspunkt kun har højest uklare fornemmelser af, hvad det er, der skal ske.

Hvis vi nu tager spørgsmålet om de 4 mia kr., så har vi spurgt skriftligt om, hvad det byggede på. Vi har udfrittet ministeren om det. Vi har fået det svar, at det drejede sig om et foreløbigt skøn fra nogle udvalgte kommuner. Vi har spurgt, hvad det var for nogle kommuner. Det har vi ikke kunnet få at vide i udvalget.

Det, som på nuværende tidspunkt står fast, er, at det må være et eller andet tal, som er grebet ud af den blå luft. Jeg har en fornemmelse af, at det er et tal, som der hersker overordentlig stor uklarhed om. I hvert fald har ministeren ikke indtil nu kunnet oplyse os om, hvorvidt det var det rigtige tal. Jeg ved ikke, om han kan gøre det her i dag. Det vil være meget ønskeligt.

Også med hensyn til de 3 pct. hersker der en betydelig uklarhed. Det, vi har fået at vide, er, at det er en slags gennemsnitstal. Det er muligt, at det adskiller sig ved opdelingen imellem amter og imellem kommuner. Det ved man ikke rigtig noget om på nuværende tidspunkt.

Man har også sagt, at der naturligvis kunne være variationer mellem de enkelte kommuner. Men hvad er det for nogle tal, man opererer med? Er det 2 pct.? Er det 3 pct.? Eller er det måske 4½ pct.? Sådanne tal har været nævnt. Men nogen afklaring af, hvad der er regeringens hensigter på dette område, har heller ikke været mulig.

Det eneste, der står fast i denne sammenhæng, er, så vidt vi kan se, at venstre har presset socialdemokratiet til så at sige i blinde at gå ind på, at der skulle ske nedskærin-

ger i kommunerne. Det er det eneste, der står fast.

I forvejen har man, som vi har påvist det igen og igen fra denne talerstol, væltet en lang række byrder over på kommunerne. Modstræbende har regeringen måttet erkende, at det faktisk var tilfældet. Jeg skal bare nævne enkelte eksempler. Vi har fået loven om de langtidsledige. Vi har fået udlægningen af særforsorgen. Arbejdsministeren har lavet et børnepasningscirkulære, hvori han siger, at det er ikke hans sag at give understøttelse til folk, der ikke kan få deres børn passet. Det må kommunerne klare. Og sådan har man jævnt hen skubbet ansvaret fra sig og væltet det over på kommunerne.

Man ved også, at mange af de udgifter, som de nu arbejder med i kommunerne i budgetterne, er resultatet af tidligere beslutninger, som er truffet i kommunerne. Man ved, at budgetarbejdet er langt fremme, men ikke desto mindre kommer man nu her og siger, at det, man vil have, det er milliardnedskæringer i kommunerne, og at det er noget, som kommunalbestyrelserne i de 275 kommuner må tage ansvaret for og arbejde med.

Finansministeren sagde forleden dag ved første behandling, at man ikke i det lange løb kan fordele mere, end man producerer. Det er vi da så inderligt enige med finansministeren i, selv om han ligesom syntes at anfægte det forleden dag. Men det, der er spørgsmålet for os, det er i høj grad, hvordan midlerne skal fordeles i vores samfund, og det er det, sagen drejer sig om.

Det er ikke mindst et brændende spørgsmål, når det drejer sig om, i hvilket omfang byrderne skal fordeles imellem staten og kommunerne. I hvilken grad skal udgifterne bæres igennem det progressive skattesystem i staten og igennem det proportionale skattesystem i kommunerne? Det har også en afgørende betydning for fordelingen af byrderne på de enkelte befolkningsgrupper. Vi ved, at med hensyn til de besparelser, som man skal gennemføre i kommunerne, eller hvis staten, som det er sket, kaster byrderne over på kommunerne i den udstrækning, som den kommunale skat stiger på bekostning af statsskatten, er det de svageste grupper, der både igennem manglende service og igennem øget skattebetaling kommer til at bære de tungeste byrder. Det er det, det drejer sig

[Freddy Madsen]

om, og det synes jeg at finansministeren skulle tage med i sine betragtninger, når han vil diskutere disse ting.

Det, der er sagen i denne forbindelse, og det, der er en politik i denne forbindelse, er, at regeringen har valgt den nemme løsning, at i den udstrækning man ikke selv tør tage ansvaret over for befolkningen og vælgerne for de nedskæringer, som man faktisk påfører befolkningen, da vælger man, som det sker i den her situation, lidt skjult, lidt gedulgt, uden at have nogle klare visioner om, hvordan det skal ske, at vælte det over på kommunerne og lade kommunalbestyrelserne træffe afgørelsen om, hvordan der skal skæres ned ude omkring. Det er det, der er sagen i det, man her forelægger.

Og det er også afslørende i denne forbindelse, at det – efter vores opfattelse – er venstre, der har bragt denne sag ind i debatten. Det er venstre, som har talt de store ord ude omkring om værdien af nærdemokratiet, om det nære samfund, om det kommunale selvstyre. Det har i årevis været det, som venstre bragte frem som det store reklamenummer. Men hvad er sandheden i det, man nu laver? Det er, at man beskærer kommunernes selvstyre, at man beskærer nærdemokratiet. Det er jo faktisk det, der sker.

Hele denne plan blev lavet for at gavne betalingsbalancen og for at sikre besparelser på energien, sagde man. Det troede man også på langt ind i kommunale kredse. Det er ikke nogen tilfældighed, hvad vi også har påvist i vores betænkning, hvad vi også har påvist i vores betænkning, at formanden for Kommunernes Landsforening, borgmester Henning Rasmussen, sagde at de besparelser, man havde i tankerne, var alt for store, og at de var i modstrid med det, som Kommunernes Landsforening kunne acceptere. Men i sin replik på delegeretmødet i Kommunernes Landsforening medgav han dog, at kommunerne ville strække sig meget vidt, for, som han sagde: hvad drejer det her sig om? Det drejer sig om spørgsmålet om underskuddet på betalingsbalancen og spørgsmålet om statsunderskuddet. Det troede Kommunernes Landsforening altså det var.

Men det er der ikke tale om. Det har finansministeren sagt under første behandling. Det har overhovedet ikke noget med betalingsbalanceunderskuddet at gøre. Det har ikke noget at gøre med underskuddet på

statsfinanserne. Det har alene, som finansministeren sagde forleden dag, noget at gøre med at begrænse skatteprocenterne ude i kommunerne. Og det kunne naturligvis være et yderst godt formål, hvis skatteprocenterne ikke udelukkende var steget i kraft af de byrder, som staten har væltet over på dem. Der er altså intet belæg for – heller ikke for Kommunernes Landsforening – at gå ind for det, som regeringen her lægger frem, men det er det jo om til Kommunernes Landsforening at afgøre.

Men det skal fremhæves, at der ikke er nogen nødvendighed i det af hensyn til landets økonomi, og det skal også fremhæves, som det er fremgået af udvalgsbehandlingen, at det i hvert fald foreløbig er sagt, at regeringen ikke har nogen hensigter om at gribe ind over for enkelte kommuner, som ikke er i stand til at holde den målsætning, som regeringen har lagt frem.

Det, der står fast i hele denne debat om kommunerne, er som sagt, at man blot vil have en bevidstløs nedskæring af aktivitetsniveauet i de kommuner, som efter evne har forsøgt at leve op til de intentioner, som især socialdemokratiet, men også regeringen nogle gange har udtalt sig om. Det, der nu vil ske, er, at man i en betydelig udstrækning forsøger at begrænse det kommunale selvstyre.

Det er min opfattelse, at medlemmerne af landets 275 kommunalbestyrelser er overordentlig ansvarsbevidste, at de ikke i nogen udstrækning vil være med til at sætte skatten op, hvis det ikke er nødvendigt for at løse helt afgørende servicefunktioner i kommunerne, som de enten er forpligtet til i henhold til bistandslov, eller som følger af de regler, som kommunerne selv har vedtaget.

Det er det, som regeringen nu forsøger at torpedere. Jeg synes, at det afslører meget om regeringens samlede lovkompleks. Det kommer ikke som nogen overraskelse for os, men det fortæller noget om det udsigtsløse, om det rådvilde i det, regeringen foretager sig, og derfor er det godt i tråd med, at vi i det hele taget forkaster regeringens lovkompleks.

Melchior (CD):

I går blev der rejst mindsten for Per Hækkerup, og jeg er helt enig i de ord, som statsministeren udtalte ved den lejlighed, at

[Melchior]

vi savner. Per Hækkerup uhyre meget. Der er nok mange her i tinget og ude over landet, som har en mindesten for Per Hækkerup permanent indristet, om jeg så må sige.

Nu skal man ikke fortvivle. Alle skal dø, og der står allerede i Bibelen, at enhver slægt skal rette sig efter de dommere, der er til enhver tid, og ordet »dommere« er her opfattet i bredere forstand som ledere. Jeg er ikke stort bekymret på Danmarks vegne over de ledere, vi har, for de vil sikkert kunne leve op til den standard, tidligere ledere har haft.

Men hvis Per Hækkerup havde været her, tror jeg ikke – og jeg håber heller ikke, det vil kunne ske nu, da han ikke er her – at en socialdemokratisk ordfører, som jo ikke har holdt nogen særlig lang tale – jeg tænker her på den første af ordførerne, hr. Hjortnæs – kunne slippe godt fra at give sin tale den slutning, han gav den i dag. Hr. Hjortnæs sluttede nemlig med at fastslå, at der er flertal i tinget, bredere, end det ved afstemningen vil komme til at manifestere sig, for de love, der skal gennemføres. Det har min kollega, som var anden ordfører for mit parti, allerede gjort op med og vist at der ikke er. Det var en tilsnigelse.

Men det, jeg vil beskæftige mig med, er den allersidste vending. Hr. Hjortnæs tilføjer nemlig, at hvis dette altså ikke eksisterende flertal ikke manifesterer sig ved afstemningen, vil det alene være af politiske grunde. Punktum. Det var altså beskyldningen mod dem, der ikke ville stemme, som hr. Hjortnæs ønskede de skulle, at så gjorde de det af politiske grunde. Ja, af hvad grunde ellers, må man vel have lov at spørge hr. Hjortnæs.

Jeg ved ikke, om han stemmer af poetiske grunde, af sangvinske grunde, af lystbetonede grunde, eller om han har forpligtet sig over for sine vælgere og sit parti til at disponere herinde af politiske grunde. Det kan jo ikke være hr. Hjortnæs' – fremtrædende medlem af vort førende parti – det kan jo ikke være hans mening at kaste skarn på begrebet politik eller politisk. Derfor må jeg på det skarpeste anholde den udtalelse og på mit partis vegne hævde, at det er vor pligt at bære os politisk fornuftigt ad, og derfor stemmer vi selvfølgelig derefter, og vi modtager ikke nogen tilrettevisninger i den anledning.

Hvis Per Hækkerup havde været her – og her citerer jeg et par medlemmer af presselo-

gen, som jeg ikke skal navngive, men som jeg personlig anser for overordentlig drevne iagttagere – hvis Per Hækkerup havde været her og været med i disse ting, var dette ikke endt så pauvert, som det nu ser ud til at ende.

Jeg sagde til de herrer, at jeg tror, at hvis statsministeren eller visse andre ministre havde været lidt nærmere på tingenes gang, var det måske heller ikke endt sådan. Og så ville der med garanti ikke i flertallets betænkningssbidrag have stået det, der nu står i 1. linje, nemlig at der har været ført – og nu kommer de ord, der er direkte citat – »langvarige drøftelser« med centrumdemokraterne og det radikale venstre.

Langvarigheden strakte sig over 11 timer, pauser indregnet, og jeg vil gerne konstatere, at efter at regeringen og regeringspartierne med hele det apparat og al den ekspertise, de råder over, havde brugt 3–4 uger til at sætte noget op, som de fremsatte som forslag for folketinget, og indbød dette ting og dets partier til at tage del i og forhandle om, så gav man 11 timer – jeg kan nøjagtig tidsfæste det fra søndag kl. 15 til natten mellem søndag og mandag. Og så mener virkelig de, der har forhandlet på regeringspartierne vegne, at kunne sige, at dér var tidspunktet så, hvor forhandlerne fra de partier, der nu havde været med i disse 11 timer, måtte stikke eller falde fra.

Det var bekendt, at der ikke havde været mulighed for at holde gruppemøde i de to partier i den tid – så små er de jo heller ikke, at de sådan kan trommes sammen på 5 minutter – og det kan derfor ikke stå til troende, at der har været ført »langvarige drøftelser«, for enten man ser på 11 timer som en absolut størrelse eller, som jeg altså gør, sætter det i relation til den tid, regeringen selv har haft til rådighed, så er det usle, kortvarige forhandlinger, der har været ført, og havde der været mulighed for 24 timer mere, og havde der været mere smidighed, så var det gået anderledes, og det burde det have gjort.

Og nu ender det altså med dette tragiske flertal. Det skal jeg ikke hæfte mig så meget ved, for det har hr. Hagen Hagensen gjort på fortrinlig måde. Jeg skal blot til forståelse af, at også vi finder, at det ikke kan både regeringen og landet, at det sker på denne måde, karakterisere hr. Lindingers mandat derved, at jeg gør opmærksom på, at end ikke i de

[Melchior]

4-5-6 uger, han forsømmer tinget, når han rejser, som han selv sagde for lidt siden, for at arbejde i FN – og det er jo betryggende at vide – er hr. Lindinger i stand til at indkalde sin suppleant. Det synes jeg er et bevis for, at mandatet, selv om det tæller ved afstemningen, ikke er et ligeværdigt mandat, for et folketingsmedlem, som ikke har en suppleant, kan ikke være repræsentativ for ret mange.

Jeg vil til slut henvende mig til regeringens økonomiske ministre i et spørgsmål, der allerede har været fremme, nemlig om benzinforhandlerne. Jeg vil gerne stille et konkret spørgsmål og håber, at enten finans- eller økonomiministeren vil svare mig.

Det er jo korrekt, at ved de forskellige prisjusteringer i forbindelse med hævelse af afgifter på cigaretter er der hver gang indbygget en forbedring af avancen til forhandlerne af tobak, hvilket er selvfølgelig. Det er så selvfølgelig og så rimeligt, så det ikke behøver at forklares. Jeg vil gerne have svar på det spørgsmål: hvorfor er det mindre rimeligt at gøre det tilsvarende over for benzinforhandlerne? Hvorfor har man nu, jeg tror i 3 eller 4 år, kunnet undlade det tilsvarende? Der er ingen, der skal komme her bagefter og sige, at nu er det igen politisk eller partitaktisk, eller at det skulle være stemmefiskeri. Vi så nogle af benzinforhandlerne herinde i formiddags, men de er altså ikke tilstrækkelige til, at jeg ville bruge tingets tid eller benytte politisk argumentation for at redde 3½ stemme dér.

Men jeg kan ikke lide, når hele befolkningen skal betale nogle afgifter – det kan vi forstå – at en ganske tilfældig gruppe af befolkningen, som tilfældigvis forhandler disse ting, så skal have en ekstrastraf. Derfor vil jeg gerne – ikke for at tage noget fra tobakshandlerne, som er deres rimelige krav – spørge: hvad er begrundelsen for, at man ikke stiller sig lige så velvilligt over for benzinforhandlerne? Vi synes, det er et rimelighedskrav. Vi vil ikke benytte det til at handle om noget som helst, for det burde være en selvfølge, men det kan jo være, vi skal handle os til det alligevel, hvis selvfølge ikke kan opnås på anden måde.

Ligeledes vil jeg gerne støtte, at man forsøger at overveje i regeringen – og det vil handelsministeren måske kunne svare på – om man vil inddrage benzin- og servicestationerne i den almindelige lov om butikstid.

Jeg håber, man vil tage det op senest til oktober og fremsætte lovforslag herom; ellers vil vi forbeholde os at gøre det. Desværre kan det jo ikke gøres med tilbagevirkende kraft, for jeg kunne godt unde benzinforhandlerne både af hensyn til deres private tid og deres lønudgifter, som de simpelt hen ikke har råd til at yde, at det allerede kunne få virkning i sommer. Det kan jeg se at det af tekniske grunde ikke kan.

Men jeg vil altså bede ministrene i dag eller senest ved tredje behandling om at kommentere disse forhold.

(Kort bemærkning).

Lindinger (EP):

Lad os nu ikke få for meget hykleri herinde! Det ligger i centrum-demokraternes evne at forsyne mig med en stedfortræder, og jeg har bedt dem om det flere gange. Min 2. stedfortræder er en dame, kaptajn i kvindeligt flyvekorps, fru Hilda Holm Jørgensen, og jeg så hende frygtelig gerne, men det kan kun ske med centrum-demokraternes godkendelse.

Formanden:

Hr. Melchior har ordet for en kort bemærkning.

Jeg gør opmærksom på, hvad det er for forslag, der er på dagsordenen, og at vi måske skulle samle os lidt om dem.

(Kort bemærkning).

Melchior (CD):

Jeg vil selvfølgelig efterkomme formandens henstilling, men jeg er dog nødt til at henlede opmærksomheden på et faktisk forhold. Det er ikke centrum-demokraterne, der bestemmer, hvem der indkaldes, når et medlem har lovligt forfald. Formanden og præsidiet og de trykte regler vil kunne bekræfte, at stedfortræderne indkaldes i den rækkefølge, de er valgt. Det er derfor uden for centrumdemokraternes mulighed – og derfor er hr. Lindingers påstand direkte det modsatte af sandheden – det er ikke i centrumdemokraternes hånd eller mulighed at bestemme, hvem der skal erstatte ham. Han ønsker sig ikke erstattet, fordi han åbenbart ikke regner sin værdi så stor, at det er nødvendigt at erstatte den.

[Thorndahl]

Thorndahl (FP):

I skatte- og afgiftsministerens fremsættelsestale er indledningsvis anført om afgiftsfor-slagene:

»Forslagene er et led i regeringens samlede politik, der bl. a. omfatter en finanspoli-tisk stramning.

Ved udformningen af denne stramning er tyngdepunktet lagt i energiafgifterne, fordi stort set hele det danske energiforbrug indfø-res fra udlandet. De foreslåede indgreb har således også en energipolitisk baggrund
... «

Med dette udgangspunkt stillede udvalget enslydende spørgsmål til de tre forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse oliepro-dukter, af benzin og af elektricitet, og det lød:

»Hvilket statistisk grundlag er der for for-ventningerne om begrænsning af olieforbru- get henholdsvis benzin- og elektricitetsfor- bruget som følge af afgiftsforhøjelserne?«

Dette spørgsmål besvaredes indledningsvis således:

»De foreslåede energiafgifter og tilstræbte begrænsninger af forbruget skønnes at med- føre en nedgang i energiforbruget på godt 5 pct., hvilket svarer til den målsætning, der er aftalt internationalt.«

Hermed sagde regeringen i realiteten, at hvis man ikke gennemførte afgifterne eller foranstaltninger med tilsvarende virkning, ville Danmark således være international aftalebryder, en oplysning, der naturligvis lægger – det må den gøre – et betragteligt pres på folketingets partier.

For fuldstændighedens skyld bad udvalget herefter om at få et eksemplar af den indgå- de aftale, og hertil svarede ministeren:

»Målsætningen om at spare 5 pct. på ener- giforbruget er vedtaget af Det internationale Energiagenturs Governing Board, der består af repræsentanter fra medlemslandene. Mål- sætningen blev vedtaget på embedsmand- splan i marts 1979 og blev bekræftet på mini- sterplan i maj 1979. Fra Danmark deltog udenrigs- og handelsministrene. Tilsvarende har EFs Ministerråd vedtaget samme målsæt- ning. Målsætningen er således også tiltrådt af Frankrig, der ikke er medlem af IEA.«

Jeg må indrømme, at dette svar virkelig rystede mig, fordi der jo allerede for flere måneder siden var gennemført foranstaltnin-

ger svarende til beslutningen af marts 1979 i IEA om en 5 pct.s energibesparelse, således at vi allerede til fulde havde opfyldt den in- ternationale aftale, regeringen nu også henvi- ste til.

I marts-april måned gennemførtes således tre foranstaltninger, der samlet efter regerin- gens vurdering – og den skal jeg ikke kom- mentere, men det var altså regeringens egen forudsætning – skulle give de 5 pct.s bespa- relse. Den væsentligste foranstaltning var loven om tvangsjustering af oliefyrianslæg- gene, der skulle give ca. tre fjerdedele af den ønskede energiforbrugsreduktion. Jeg skal derfor citere de indledende bemærkninger fra dette lovforslag, nr. L 193:

»Under hensyntagen til den globale olie- forsyningsituation vedtog Det internationale Energiagenturs Styrelsesråd på sit møde den 2. marts 1979 med øjeblikkelig virkning at søge gennemført en nedsættelse af olieefter- spørgselen med 2 mill. tønder pr. dag svaren- de til en oliebesparelse på 5 pct. af IEA- landenes forbrug. De enkelte lande forpligter sig til at anvende dette besparelsesmål som ledetråd ved gennemførelsen af deres energi- politik.

Det foreliggende forslag, der indeholder hjemmel til at stille krav om justering og rensning af varmeanlæg, er et led i de af re- geringen iværksatte foranstaltninger med henblik på at opnå den nævnte oliebesparel- se på 5 pct.

Danmarks samlede olieforbrug udgjorde i 1977 152 mill. Gcal. Ved kedelrensning og justering af landets ca. 750.000 mindre fy- ringsanlæg og de ca. 40.000 større anlæg er det tidligere af teknologisk institut skønnet, at der vil kunne spares ca. 5,5 mill. Gcal. på årsbasis eller ca. 3,5 pct. af landets oliefor- brug.«

De resterende 1½ pct., dem fra de 3½ op til de 5, skulle efter regeringens opfattelse kunne tilvejebringes gennem de hurtigt ind- førte hastighedsbegrænsninger, fra 110 til 100 km pr. time på motorveje og fra 90 til 80 på landeveje. Samtidig gennemførtes også en reduktion af rumtemperaturen i de offentlige bygninger til 21° C.

Vi har derfor allerede for flere måneder siden opfyldt de internationale aftaler, og regeringens henvisning til IEA-aftalen som begrundelse for at indføre disse 4 mia kr. i energiafgifter samt beslutningen om den bil-

[Thorndahl]

løse dag, som blev truffet i energipolitisk udvalg i lørdags, er simpelt hen groft urigtig. Jeg finder derfor fremgangsmåden og argumentationen direkte uanstændig, og jeg kunne have lyst til at udtrykke min opfattelse i ord, som jeg i øvrigt er sikker på ville være i strid med forretningsordenen, så det skal jeg altså afholde mig fra. Men jeg håber, at der i hvert fald findes ét mandfolk i regeringen, der har tilstrækkeligt format til at give folkettingen en undskyldning for den helt uacceptable fremgangsmåde. Det vil klæde regeringen samlet.

Steenholdt (Grøn.):

Det kan næppe være nogen overraskelse for de fleste af tingets medlemmer, at de grønlandske og/eller færøske stemmer kan være afgørende i visse situationer. Jeg har selv flere gange i den tid, jeg har været medlem af det høje ting, oplevet, at en sådan situation opstod, som jeg så har taget konsekvensen af, eftersom jeg fra begyndelsen af har erklæret, at jeg ønskede at støtte regeringen, når jeg mente, at den handlede rigtigt.

For mig personlig ville det have været meget nemmere som det andet grønlandske medlem af dette ting at stikke halen mellem benene og haste væk fra afstemningen, men et så lunkent standpunkt ønsker jeg ikke at tage.

Danmarks økonomiske situation er også Grønlands økonomiske situation. De to hænger nøje sammen, og de kan ikke adskilles. Hvad man i Danmark på regeringsplan foretager sig økonomisk, får også i Grønland virkning for alle dem, der lever i samfundet. Virkningen er ikke altid øjeblikkelig, men den kommer altid. Når vi grønlandske medlemmer af dette høje ting i de senere år har blandet os i afstemninger, der tilsyneladende kun vedrørte de »indre danske forhold« – ja, jeg siger dette i citationstegn – så har denne »indblanding« – igen citationstegn – ganske nøje sammenhæng med en meget realistisk vurdering af den danske økonomiske situation, som i sidste ende også har betydning for den grønlandske situation.

Jeg har tænkt meget over de kriseforslag, vi nu behandler. Realistisk set er forslagene med de mangler, de har, forslag, der har til formål at forbedre den danske betalingsbalance, samtidig med at de modvirker oliekrise-

sen. Jeg har forstået, at et stort flertal af de partier, som er repræsenteret i folkettingen, forstår dette formål og går ind for det. Når man alligevel ikke kan stemme for dem, skyldes det forhold, som er af partitaktisk art. Disse hensyn er jeg fritaget for. Jeg behøver ikke at bruge situationen til at hyppe mine egne kartofler. Jeg kan nøjes med at vurdere regeringens forslag med den alvor, som jeg synes det indebærer.

Jeg ved godt, at forslagene vil medføre forøgede byrder for hver enkelt familie og skatteborger her i dette land, også for mig selv og min familie. Men tror man, at socialdemokratiet og partiet venstre med den baggrund, som de to partier har i Danmarks politiske udviklings historie, ville fremkomme med disse forslag, hvis de ikke var 100 pct. overbeviste om, at forslagene var rigtige og nødvendige i vores nuværende situation? Det er det vurderingsgrundlag, jeg anlægger, og det er grunden til, at jeg har besluttet mig til at stemme sammen med regeringspartierne.

Indgrebene gør ondt hos os alle, men jeg tror på nødvendigheden af dem, og på det grundlag er det, ligesom smerten bliver til at bære. Jeg er ikke engang overbevist om, at de foreslåede indgreb er dybtgående nok. Jeg tror, det er første fase, vi overværer.

I og for sig har jeg ikke nogen som helst grund til at være den, som redder SV-regeringen. Jeg ved oven i købet, at statsministeren har den principielle opfattelse, at al dansk lovgivning burde baseres på et bredt flertal og i hvert fald ikke udelukkende være afhængig af de nordatlantiske mandater. Jeg selv er enig i dette synspunkt. Derfor ønsker jeg ikke at blive opfattet som den, der har reddet regeringen i denne omgang. Jeg er blot i en sådan situation, at jeg finder det rigtigst at stemme sammen med en hel mængde socialdemokratiske og venstremedlemmer af tinget. Regeringens redning er ikke mig personlig, men lige så meget alle disse medlemmer. Uden dem er min stemme betydningsløs.

Jeg opfatter oliekrise som noget meget alvorligt. Jeg er repræsentant for et land, hvor opvarmning er nødvendig hele året rundt. Det er i forvejen meget dyrt at opvarme boligerne i Grønland, og dertil kommer, at landets hovederhverv, fiskeri og fangst, er stærkt energikrævende, dvs. oliekrævende. Derfor vil jeg benytte lejligheden til at opfor-

[Steenholdt]

dre regeringen til at tage disse forhold i betragtning, når de konkrete, energibesparende foranstaltninger skal træffes i Grønland. Jeg vil således i morgen lægge min stemme i vægtskålen til fordel for regeringens forslag uden at tænke på, om min stemme derved bliver den afgørende eller ej. Jeg vil stemme for forslagene, fordi jeg synes, at de er rigtige i den nuværende økonomiske situation.

Til dem, som måtte have forstået hjemmestyrets indførelse i Grønland på den måde, at vi grønlandske medlemmer af folketinget ikke burde blande os i de danske anliggender, vil jeg sige, at hjemmestyret skal udvikles inden for rigsheden. Grønland og Danmark hører sammen nu som før. Vi har fortsat fælles skæbne, og sådan skal vi gerne forrette.

Erlendsson (FP):

Hr. Steenholdts tale fortjener en øjeblikkelig kommentar. Bortset fra at man naturligvis må beundre en mand, der tager et mandfolkestandpunkt, må man også have lov til at vurdere, på hvilken baggrund det tages. Og der kan være grund til at se lidt nærmere på den majoritet, som nu kommer til at stå bag de lovforslag, som skal vedtages i morgen eller i overmorgen.

S og V har jo tilsammen kun 88 af de 179 mandater her i tinget. Hertil kommer så et mandat fra erhvervspartiet. Navnet erhvervspartiet lyder jo stærkt i denne forbindelse. Det ville være lykkeligt, hvis erhvervene stod bag regeringen, men det kan næppe udledes af partiets navn.

Kigger man så nærmere på partierne S og V, finder man to repræsentanter for en landsdel, som disse love ikke skal have gyldighed for. Men de vanskeligheder, dansk produktion og erhvervsliv nu har fået lagt oven i den allerede eksisterende afgifts- og restriktionselendighed, og den fattiggørelse af det danske samfund som helhed, der bliver følgen af sankthansforliget, kunne ikke være gennemført uden medvirken af repræsentanterne for de områder af riget, som de nye afgifts- og skattelove ikke skal gælde for.

I de love, der nu skal vedtages, behøver man ikke som i visse andre love at tilføje en sidste paragraf, der lyder: »Denne lov gælder ikke for Færøerne.« Og i fremtiden: »Denne lov gælder ikke for Grønland.« Der

skal nemlig for disse landsdeles vedkommende aldrig ydes, kun nydes. De vil fortsat automatisk modtage store årlige tilskud fra den danske statskasse, så hjemmestyremyndighederne kan nøjes med at udskrive behageligt meget mindre i skatter og afgifter, fordi solidariteten inden for riget kun gælder den ene vej. Færinger og grønlændere afleverer ikke én krone til den danske statskasse. De nyder alle goder som danske statsborgere og kan derudover ekstra sikre sig de øjeblikkelige magthaveres velvilje, i dette tilfælde SV-regeringens, ved at give støtte til yderligere fattiggørelse af borgerne i hovedlandet. Men bevares, det er deres ret. Spørgsmålet er blot, om der er rimelighed i, at de i sådanne situationer bruger den forfatningsmæssige mulighed, grundloven har givet repræsentanterne for disse landsdele.

Med hensyn til hr. Steenholdts stilling vil jeg gerne sige, at når hr. Steenholdt taler her fra talerstolen, taler han nok som dansk statsborger og som bosat på Sjælland, går jeg ud fra, men også som talsmand for sine fæller oppe i det område, hvor han er valgt. Det er naturligvis meget smukt at tage så stærke beslutninger ud fra en samvittighedsfuld overvejelse af det danske riges økonomiske situation, at man føler, at det er nødvendigt at pålægge en enkelt gruppe, det vil sige den største gruppe, disse meget store ekstra byrder.

Hr. Steenholdt kunne have undgået at tage stilling i dag, for det ville ikke have forrykket flertallet; hans landsmand hr. Lars Emil Johansen er jo taget hjem. Derfor er det altså beundringsværdigt, kan man på sin vis sige, at han dog vil støtte regeringen. Men hvilken pris må regeringen betale gang på gang for at få støtte fra de dele af riget, som der her er tale om?

Fra 1960 til 1964 støttede den daværende regering sig på et enkelt grønlandsk mandat. Fra 1971 til 1973 gjorde man det samme igen, og hvor skal man søge forklaringen på den politik, det standpunkt, som statsministeren gik så kraftigt ind for ved Grønlandsdebatten her i efteråret, at hvis Grønland skulle have særrettigheder til den grønlandske undergrund, så var der ikke noget at raffle om? Jeg ser i Jyllands-Posten for torsdag den 28. juni lederartiklen med overskriften »Om at lægge hals til«, og her står, hvordan disse særlige rettigheder til den grønlandske un-

[Erlendsson]

dergrund, som man har givet lokalbefolkningen, er blevet til en praktisk eneret for lokalbefolkningen på Grønland til at bestemme over de mineralressourcer og andre naturressourcer, som findes i Grønland. Der står, at »Jonathan Motzfeldt har meddelt alverden, at hjemmestyret har haft sin første holmgang med Danmark. Og at han, Jonathan Motzfeldt, personlig blev kampens helt og sejrherre.«

Det lykkedes ham at blive formand for den kommission, som skal træffe afgørelse om de grønlandske ressourcer. Før var der tale om en paritetisk sammensat kommission med en formand udnævnt af kongen, som ville være uafhængig både af regering og landsstyre, men det er man altså ifølge denne lederartikel i Jyllands-Posten, som jeg går ud fra er sandfærdig og velorienteret, gået bort fra. Er det den pris, man fra regeringens side nu har betalt for støtte i denne situation? Ja, spørgsmålet er modbydeligt, det vil jeg indrømme, men vi har jo set, hvordan man tidligere har handlet med danske interesser, når det gjaldt om at holde en regering ved magten.

Der står videre i Jyllands-Postens leder: »Men skrællingerne i SV-regeringen bøjede sig for Motzfeldts pres.«

Jeg synes, det i situationer af denne karakter ville være rimeligt, om de repræsentanter i folketinget, som ikke skal bære de byrder, en ganske, ganske snæver majoritet her i folketinget nu vil vedtage med disse medlemmers stemmer, afholdt sig fra at gøre deres indflydelse gældende. Jeg ved, de har al forfatningsmæssig ret til det, men almindelig moral, almindelig politisk moral, almindelig menneskelig moral burde holde dem væk fra folketingets vedtagelser i sådanne helt specielle situationer.

I øvrigt kan jeg sige, at hr. Steenholdts erklæring om, at Grønland er en del af det danske rige og skal forblive som sådan, naturligvis glædede mig meget. Det er også min indstilling.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må klart sige, at jeg kan ikke fordrage, når vores grønlandske og færøske kolleger skal klandres for deres handlinger. De har

samme ret som vi andre, og vil man ændre det, ja, så må man ændre grundloven i stedet for at angribe dem, der er valgt efter regler, som vi selv har afstukket i dette ting. Jeg må sige klart herfra, at vi i al fald gerne vil lægge stor afstand til den heksejagt, som jeg for et øjeblik siden hørte heroppefra.

(Kort bemærkning).

Karlskov Jensen (V):

Jeg vil bare ganske kort sige, at jeg følte mig meget pinligt berørt over den tale, som hr. Erlendsson holdt her for et øjeblik siden. At prøve på at skelne imellem, hvilken ret de enkelte af de 179 medlemmer af dette ting har til at udtale sig og til at tage stilling, kan ikke være rigtigt. Og jeg følte mig meget pinligt berørt over, at man samtidig prøver på at skelne mellem, hvad de enkelte landsdele i Danmark bidrager til vores fælles husholdning med. Det kan heller ikke være rigtigt. Jeg føler mig pinligt berørt over, at en sådan tale skulle holdes her til et af de grønlandske medlemmer.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er ikke forbavset over, at venstres gruppeformand, hr. Karlskov Jensen, er pinligt berørt over, at der blev pillet lidt ved venstres dårlige samvittighed. Jeg forstår, at hr. Karlskov Jensen er pinligt berørt over, at regeringens forslag skal køres igennem. Vi har så sent som i går behandlet aktstykker i finansudvalget, hvor man ikke kan blive fri for at lægge mærke til, hvor skingrende forkert det er. Jeg ved, at det er juridisk rigtigt, det, man gør. Finansudvalget er inviteret op at besøge Færøerne, og jeg har brugt megen tid på at læse om forholdene. Jeg vil gerne 100 pct. bakke hr. Erlendsson op. Jeg synes, at de, der har grund til at være pinligt berørt, er de mennesker, der skal opleve venstres og socialdemokratiets holdning i denne sag.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Det, der gør forskellen i denne sag, er simpelt hen, at disse love gælder ikke for Grønland og Færøerne. I øvrigt taler de grønland-

[Erlendsson]

ske og færøske medlemmer, specielt de grønlandske medlemmer, med en meget lille befolkningsgruppe bag sig. Jeg tænker, at hr. Steenholdt og det andet medlem har knap en tredjedel af det antal borgere bag sig, som en gennemsnitsfolketingsmand i den øvrige del af riget har. At lave kunstige flertal, som man gør her, som pålægger befolkningen disse voldsomme ...

Formanden:

Jeg må bede hr. Erlendsson huske, hvad denne sag drejer sig om, og ikke optræde alt for ukorrekt.

Erlendsson (FP):

Jeg forstår ikke ... hvilken ...

Formanden:

Nej, men det er jo det, der er ulykken.

Erlendsson (FP):

Vi taler her om store økonomiske byrder, man vil pålægge den danske befolkning ved hjælp af stemmer fra landsdele, som ikke skal bære nogen byrder. Det finder jeg ukorrekt. Det finder jeg umoralsk, og derfor opfordrer jeg disse medlemmer af tinget til ikke at blande sig i denne afgørelse.

(Kort bemærkning).

Karlskov Jensen (V):

Jeg synes i og for sig ikke, det gør sagen bedre, at både hr. Erlendsson og hr. Askjær Jørgensen øjensynlig ikke forstår, hvad det drejer sig om. Nu bringer hr. Erlendsson ind i billedet, at vi øjensynlig skal stemme med vægt efter, hvor mange stemmer der er bag hvert mandat. Der er ingen af de ting, hr. Erlendsson har fremdraget her, der er nævnt i grundloven. Vi stemmer med lige vægt alle 179, uanset om vi kommer fra den ene del eller den anden del af riget.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Jeg har udtrykkelig i min tale gjort opmærksom på, at det er deres forfatningsmæssige ret, og jeg har opfordret dem til at lade være med at bruge denne ret på grund af situationens særlige karakter.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Et veludbygget og velfungerende net af benzinhandlervirksomheder er nødvendigt i nutidens samfund. Pris- og afgiftsforhøjelser kombineret med en uhyre restriktiv administration af pris- og avancestoplovgivning har gjort livet stadig mere surt for benzinforhandlerbranchen. Under udvalgsarbejdet i den forløbne weekend spurgte fremskridtspartiet regeringen, om man i regeringen eller hos monopoltilsynet havde planer om en mere liberal administration af pris- og avancelovgivningen, og vi fik at vide, at sådanne planer omgikkes man ikke med.

Det var baggrunden for, at vi med ganske kort varsel måtte udarbejde et ændringsforslag til lovforslag nr. L 228. Som fremskridtspartiets ordfører, hr. Glistrup, var inde på i formiddags, var vi nok klar over, at forslaget kunne gøres endnu bedre end det, som vi på grund af de meget sene besvarelser fra ministeriet fik mulighed for at fremsætte, da udvalgsarbejdet skulle afsluttes.

Vi har nu i dag indleveret det ændringsforslag, som folketinget vil kunne tage stilling til ved tredjebehandlingen. Det er en ændring af lovforslagets § 2, hvor der tilføjes som nyt stk. 2: »Af den i § 1 omhandlede 50 øres forhøjelse tilfalder de 3 øre forhandlerven.«

Og hvorfor har vi nu stillet det ændringsforslag? Det har vi, fordi de nye kæmpeafgifter til finansieringen af regeringens under-skudspolitik vil betyde endnu større og nye krav til benzinforhandlerne pengepung og helt givet vil føre til lukninger af tankstationer overalt i landet. Det er forståeligt, at benzinforhandlerne reagerer, og det er urimeligt, at regeringen på denne måde tvinger til virksomhedslukninger til ubodelig skade for de mennesker, der rammes på deres levebrød. Samtidig er det et meget uheldigt ressourcepild, hvis bilisterne især i landdistrikter vil blive tvunget til at køre omveje for at skaffe sig benzin, når mindre og mellemstore tanke må lukke eller begrænse åbningstiden. Vi får et uhensigtsmæssigt, et ukomplet system af benzinforhandlere rundt om i landet.

Derfor har vi stillet vores ændringsforslag om de 3 øres godtgørelse til benzinforhandlerne. Samtidig trækker vi ændringsforslag nr. 1 til § 1 i lovforslag nr. L 228 tilbage. Vi ville gerne i fremskridtspartiet være gået iv-

[Kjærulff-Schmidt]

dere end til de 3 øre, men det er vores indtryk, at hvis vi var gået videre end til 3 øre, ville der ikke være mulighed for at samle et flertal i folketinget. Nu håber og tror vi, at der kan samles et flertal. Der er i hvert tilfælde intet parti, der sagligt vil kunne indvende, at en 3 øres godtgørelse skulle være for stor en godtgørelse til benzinformandlerne.

Formanden:

Ændringsforslag nr. 1 til § 1 i lovforslag nr. L 228, forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin, er taget tilbage af forslagsstillerne. Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslaget bortfaldet.

Alfred Hansen (DR):

Det er ikke nogen overraskelse for os at høre hr. Erlendssons angreb mod grønlændernes ønske om at deltage i afstemningen her i tinget.

Hr. Erlendsson brugte som det første argument for, at de ikke burde have indflydelse her i tinget, at de ikke var med til at betale det, det koster at drive forretningen Danmark. Det næste argument var, at de ikke skulle blande sig i danske forhold, når de boede på Grønland. Jeg mener at vide, at hr. Erlendsson og de forskellige fløje i fremskridtspartiet meget ofte har stemt om forslag, som kun vedrørte Grønland. Og tænk, om man havde ført den tanke ud i dens yderste konsekvens, at man kun skal have mulighed for at stemme her i folketinget, hvis man betaler skat. Jeg mener at erindre, at der også har været folk med nulindtægter her i tinget – jeg ved ikke, om man fortsat har det, men man har i hvert fald haft det. Så skulle de altså ikke have haft mulighed for at afgive deres stemme.

Jeg synes, det er beskæmmende, at man kommer med den slags udtalelser. Det kan ikke overraske, men det kan skuffe. Så længe Grønland er en del af det danske samfund, er det oplagt, at grønlænderne også må have indflydelse på, hvordan Danmark og Grønland skal styres, og hvilke love der skal gælde. Derom bør der ikke herske tvivl.

Herefter skal jeg gå over til selve det, som andenbehandlingen drejer sig om, nemlig disse 7 lovforslag. Jeg vil konstatere, at der

er ingen problemer i Danmark i dag, som ikke også eksisterede for 2 måneder siden, nemlig i april-maj måned, hvor hele folketinget kørte på frihjul, hvor der stort set ikke var noget at beskæftige sig med. Derfor minder det noget om en tanke, når regeringen først 14 dage efter EF-valget præsenterer folketinget for disse 7 forslag, som griber utrolig meget ind i danskerens hverdag. Man har åbenbart ikke turdet tage konfrontationen med den danske befolkning op til EF-valget den 7. juni.

Med hensyn til forslag nr. L 226, forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven, som retsforbundets politiske ordfører, hr. Ib Christensen, har tilsagt sin støtte på gruppens vegne, skal jeg sige, at det er da meget godt, at regeringen pludselig erkender, at denne lov ikke virker efter hensigten, at den er blevet misbrugt, men man må da have kunnet læse så meget indenad, da man i sin tid vedtog den oprindelige lov om pensionsbeskatning, at man kunne forudse, at disse udnyttelsesmuligheder var til stede i denne lov. Det er ikke altid tilstrækkeligt, at man erkender, man tog fejl; der er også nogle gange, man bør være på vagt over for det, man foretager sig, så man ikke kommer til at begå den slags fejl, som regeringen her har gjort. Loven har i hvert fald ifølge bekendtgørelsen været i kraft siden den 14. august 1975, altså også under en socialdemokratisk regering.

Nogle af de andre forslag, jeg gerne vil kommentere, er forslagene om de forskellige afgifter, som jeg mener er uhyre asociale i deres indhold. De rammer menigmand, de rammer i stor udstrækning pensionisterne – de, som i forvejen ikke har ret meget at disponere over. Jeg skal derfor spørge regeringen, om regeringen har taget den stilling, at man overhovedet ikke vil give sociale kompensationer for den ekstra økonomiske byrde, som man med olieafgiften påfører især pensionisterne. Jeg har i dag fået oplyst, at pensionister i Odense i almenntingelig bolig har fået at vide i dag med posten i et brev, at de fra næste måned vil blive opkrævet 100 kr. mere i a conto-beløb for varme. Hvis vi nu forestiller os, at det er en enlig pensionist, ja, så svarer det altså til, at man tager 5 pct. af hans månedsgage, af det beløb, han kan disponere over på månedsbasis, til ekstra afgifter. Jeg ved meget vel, at det ikke bare skyl-

[Alfred Hansen]

des afgifter, men også den almindelige prisstigning, men det er jo sådan set ligegyldigt for denne pensionist, for han har det mindre at leve af. Derfor må det naturligvis, hvis man fortsat ønsker at føre disse lovforslag igennem, efterfølges meget hurtigt af betydelige sociale kompensationer til disse svage grupper.

Det næste og sidste emne, jeg gerne vil kommentere, er regeringens planer om en billøs dag. Jeg finder, det er utilfredsstillende, at folketinget som sådant ikke får direkte indflydelse på en sådan beslutning, at man udelukkende via det energipolitiske udvalg overlader til handelsministeren at drage de nødvendige konsekvenser af et sådant indgreb.

Vi havde i går i trafikudvalget samråd med trafikministeren, og på grundlag af dette samråds forløb er det mit indtryk, at man ikke fra regeringens side har til hensigt at intensivere den kollektive trafik. Hvis man nu forestiller sig, at de billøse dage bliver jævnt fordelt over samtlige ugens 7 dage, så vil det svare til 14 $\frac{1}{2}$ pct. pr. dag, der vil blive omfattet af denne billøse dag, og det vil sige, at de kollektive trafikmidler vil blive belastet med måske 8–10–12 pct. yderligere. Da man åbenbart ikke i regeringen for nuværende har tanker om at intensivere den kollektive trafik, må vi altså imødesee kaotiske tilstande på det trafikale område, og vi må yderligere imødesee en umenneskelig dårlig service i såvel busser som tog.

Af hele debatten om den famøse billøse dag får man indtryk af, at debatten tager udgangspunkt i den fejlagtige opfattelse, som måske hersker i regeringen, at hele Danmarks befolkning bor i København, Århus, Odense og andre større byer, hvor trafiknettet er nogenlunde udbygget. Selv i disse byer kan de kollektive trafikmidler ikke tilfredsstille behovet i myldretiderne, men det vil under en billøs dag blive helt kaotisk. Hertil kommer de enorme problemer, som er i landdistrikterne, hvor befolkningen simpelt hen ikke har anden mulighed for at blive transporteret til og fra arbejde end at transportere sig selv. For dem er der sådan set ingen valgmulighed med hensyn til, hvilken dag man vil vælge som billøs dag, for dem har regeringen allerede truffet valget; de har nemlig kun søndagen at vælge imellem.

Hvad vil regeringen gøre for at give de folk, som har skifteholdsarbejde, rimelige muligheder for at komme til og fra arbejde?

Jeg vil foreslå regeringen, at den kommer til fornuft her 5 minutter i 12 og dropper planen om en billøs dag.

Der er for mig ingen tvivl om, at med de høje benzinpriser, som nu vil komme til at gælde, vil der ikke blive kørt én eneste unødvendig kilometer. Det bør regeringen tage til efterretning og vente og se tiden an.

I stedet for en billøs dag kunne jeg da foreslå regeringen, at den henstillede til kommunerne i større udstrækning at opsætte parkometre. Det vil formindske lysten til at køre helt ind i byerne. Det vil have en energibesparende effekt, og det vil give kommunerne supplerende indtægter. I øvrigt er det vel i og for sig særdeles rimeligt, at bilejerne betaler en leje til kommunerne for den plads, der beslaglægges. Jeg vil gerne opfordre indenrigsministeren til på baggrund af det, jeg her har sagt, at drøfte dette forhold med kommunerne, når der skal drøftes besparelser og refusionsordninger.

Jeg mener, det er at føje spot til skade, når regeringen først forhøjer benzinpriserne og derefter vil forbyde befolkningen at bruge deres biler. Det er et helt utilgiveligt indgreb i den personlige frihed efter min mening.

Jeg mener, regeringen skylder befolkningen at oplyse, om planen om en billøs dag er opgivet, om det er rigtigt, som det er kommet frem i pressen, at man nu sandsynligvis vil opgive den billøse dag. Hvorfor trække pinen ud længere? Regeringen bør her i dag ved anden behandling af disse lovforslag klargøre, om befolkningen kan forvente en billøs dag, eller om regeringen erkender, at det nok er den del i indgrebet, som møder allerstørst modvilje i befolkningen. Jeg opfordrer regeringen til at tilkendegive, at den ikke for nuværende har tanker om at realisere disse planer.

Gunnar Jensen (RV):

For to døgn siden gik jeg på Jyllands sletter og havde andet at tænke på end at skulle tage stilling til olieafgifter og nye skatter. Bortset fra at jeg selvfølgelig som alle andre læste aviserne og skældte ud over, at man brugte dage og uger til at flikke noget makværk sammen – noget, der, efter hvad vi har fået oplyst her i dag, skulle skabe en arbejds-

[Gunnar Jensen]

løshed på ca. 30.000 mennesker – og samtidig bevilger 1,3 mia kr. til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Men som stedfortræder kan man pludselig komme i den situation som Askepot at blive kaldt til fest på slottet – i dette tilfælde Christiansborg Slot.

Jeg er helt enig i de synspunkter, som mit partis ordfører, hr. Niels Helveg Petersen, har fremført. Jeg vil dog gerne fremføre yderligere nogle synspunkter. Det, som det drejer sig om, er at få forbruget af olie nedsat. Olieminister sheik Yamani fra Saudi-Arabien udtrykte det ret klart, da han var her i forrige uge i København, og han har inderlig ret, når han siger, at det er bedre at tage ulemperne straks. Så er der en chance for, at det bliver af kortere varighed, end hvis vi venter, til OPEC-landene føler sig tvunget til at rationere olien til Vesten.

Det eneste, der med sikkerhed kan nedbringe olieforbruget, er at lave en rationeringsordning. Så ved regering og folketing straks, hvor stor importen vil blive i den næste måned, i det næste kvartal og næste halvår.

Hvis også andre lande i Vesten ville indføre rationering og dermed nedsætte olieforbruget, så kunne dette modvirke prisstigningerne fra OPEC-landenes side. Som Yamani klart gjorde rede for, er det markedskræfterne, der i øjeblikket hjælper disse lande til at forlange prisstigninger.

Selv om vi lægger højere afgifter på olien, så har vi ingen sikker garanti for, at forbruget vil falde, og i hvert fald ikke hvor meget forbruget og importen vil falde.

Det værste, der kan ske, er, at importen ikke falder så meget som ventet. Så vil vi selv have leveret beviset for, at råolieprisen kunne tåle en tak mere.

En rationering vil ramme hårdt og ikke lige retfærdigt på alle landets borgere, men det er der heller ingen andre ordninger, der vil gøre. Man burde bruge en uge i regeringen til at diskutere gennemførelsen af en rationering med alle dens ulemper. Og så skulle man selvfølgelig være parat til at lave løbende lovændringer, efterhånden som man blev overbevist om, at der opstod åbenbare og åbenlyse uretfærdigheder borgerne imellem. Dernæst burde der bevilges penge til forskning og udvikling af methylalkohol af

halm og andre organiske stoffer, som kan bruges til at spæde olien op med.

Og så synes jeg, man skulle sætte vægtafgiften op på de tunge, benzinkrævende vogne – i stedet for, som det har været fremme fra centrum-demokraternes og anden side, at give en lettelse for de lette biler. Det gør nemlig ikke noget, om importen af biler skulle falde mærkbart. Importen af biler er en betydelig og tyngende post på vore indkøb fra udlandet og belaster dermed valutabalancen meget.

Når bilernes antal går ned og benzinrationeringen gennemføres, så kunne staten spare store beløb ved at stoppe alle større vejprojekter, holde en tænkepause og kun gennemføre de mest nødvendige forbedringer og reguleringer af vejbyggeriet.

Sheik Yamani opfordrer også til at handle direkte med de olieproducerende lande. Den idé bør nok følges, hvad enten det skal ske ved et statselskab eller et koncessioneret selskab eller på en anden måde. Det ville man godt kunne gennemføre, uden at man dermed behøver at monopolisere handelen.

En metode til at opfordre befolkningen til at bruge andet end olie er at give et tilskud – f.eks. som det er gennemført her i folketinget med 30 pct.s tilskud – når der investeres i solfangere, jordvarme eller andre alternative energikilder. Det synes jeg er en god idé.

I øjeblikket betaler man skat af forbrug af egne varer, f.eks. 500-1.000 kr. hvis man har et halmfyrt. Dette irriterer mange og afholder også en del fra at anskaffe sig et sådant fyr. Jeg kender godt begrundelsen med, at der jo er afholdt udgifter over driften til bjærgning af halmen, og at det er derfor, man skal betale en modydelse for eget forbrug. Men her er et område, hvor staten med et lille, næsten ikke mærkbart tilskud, der kunne bestå i at fritage for beskatning, ville opnå stor oliebesparelse. Jeg ser i Folketingstidendes fortryk, at ministeren for skatter og afgifter har lovet at fremsætte lovforslag herom, og jeg vil henstille, at det sker så tidligt, at det kan få virkning for året 1979.

Nu da regeringen har foreslået stigninger for tobak og cigaretter, kunne den lige så godt have foreslået en væsentlig stigning af afgifterne på øl. Når levestandarden for hele befolkningen skal nedsættes – og det ved vi den skal – var det et passende sted at begynde. Det kan ikke være rimeligt, at et sådant

[Gunnar Jensen]

forslag, som der i hvert fald har været forlydender om i aviserne, er bremset, fordi LO ikke kunne lide det.

Jeg ved som sagt udmærket godt, at man, når man kommer ikke i ellefte, men i tolvte time, selvfølgelig ikke kan få nogen indflydelse på, hvad der skal ske, men alligevel vil jeg gerne fremføre disse synspunkter, og jeg vil nævne kort, hvad det er, jeg har sagt her:

For det første en rationering af olien med det samme. For det andet forskning i andre drivstoffer. For det tredje større vægtafgift på de tunge vogne. For det fjerde stop for de større vejbyggerier. For det femte en direkte oliehandel. For det sjette skattefrit forbrug af produkter til halmfyr. Og for det syvende, at man gav ølafgifterne en klækkelig tak opefter.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

De forskellige ændringsforslag, der er stillet fra oppositionens side, skal jeg ikke komme med nogen bemærkninger til. Fælles for dem er, at de rokker væsentligt ved de principper, der ligger bag lovforslagene, dels når det drejer sig om, at man ikke vil friholde erhvervslivet, dels når man vil gennemføre lempelser af administrativ karakter, som det i visse tilfælde måske vil være helt umuligt at administrere.

Men jeg har nogle enkelte bemærkninger til de ting, der i øvrigt er fremført. Der har jo været nogen diskussion om, hvordan vores beskatning af biler og benzin skal være fremover, og man har talt om, at det er de benzinøkonomiske biler, man skulle tage hensyn til, uden at man måske rigtig har gjort sig klart, hvordan man skal skille de benzinøkonomiske biler ud. De fleste har vel den forestilling, at benzinøkonomiske biler er biler fra små og op til store, men det er ikke tilfældet. Der er mange små biler, der er benzinforbrugende, uøkonomiske, og der er større biler, der er mere benzinøkonomiske, så det er ikke et spørgsmål om bilernes størrelse.

Det er vel heller ikke alene et spørgsmål om vurdering af benzin- og olieforbrug, men også om påvirkningen af vores betalingsbalance, om man gør det ene eller det andet. Hvis man ændrer ved det nuværende system, kan det få positive virkninger over for ben-

zinforbruget og negative virkninger over for betalingsbalancen, alt efter om det animerer til et mindre benzinforbrug eller til en større omsætning af biler. Det vil også give en forskellig reaktion, alt efter om det er folk, der har et meget lille kørselsbehov, men alligevel ønsker at være kørende i en vis standard, eller det er folk, der har et stort kørselsbehov, men som måske til gengæld kan køre i en mindre bil eller har behov for at have en bil af en passende størrelse.

Jeg nævner disse ting, fordi det ganske enkelt viser nødvendigheden af, at man, før man træffer forhastede beslutninger på disse områder, får en nøje vurdering af, hvordan ændringer af de forskellige aspekter i vores nuværende beskatning på motorområdet vil indvirke både på forbrug og på betalingsbalance og indvirke på forskellige befolkningsgrupper, hvilken belastning det giver af den ene eller den anden karakter. Derfor er problemet nok betydelig mere kompliceret, end det tilsyneladende er fremgået af den debat, vi har haft her i dag.

Men jeg synes, det er rigtigt, at man prøver at få foretaget vurderinger af disse ting, at hele problemstillingen i lyset af den energisituation, vi befinder os i, underkastes en nøjere gennemgang.

Hr. Glistrup sagde som begrundelse for, at han og fremskridtspartiet vendte sig imod disse lovforslag – og jeg forstod med megen foragt – at de ville ramme mange hundrede tusinde familier. Ja, det vil de; de vil ramme stort set hele den danske befolkning, og det er i og for sig også meningen med lovforslagene, som det tegner sig både energimæssigt og med hensyn til udviklingen på vores betalingsbalance.

Det er også rigtigt, som det har været sagt, at det selvfølgelig ikke er med stor glæde, at regeringen har fundet det nødvendigt at fremsætte sådanne forslag. Jeg tror, at ingen regering – uden hensyn til, hvordan den er sammensat – med glæde vil fremsætte forslag om øgede skatter eller forslag, der på den ene eller på den anden måde lægger byrder ud til befolkningen. Men regeringen har nu engang et ansvar, hvad oppositionspartierne ikke har, et ansvar for, at man forsøger at løse nogle af de problemer, som vi står med. Derfor har vi fundet det nødvendigt at fremsætte disse forslag, som dels er udtryk for en vis energipolitisk linje, dels vil give en fi-

[Ministeren for skatter og afgifter]

nanspolitisk stramning, som er nødvendig af hensyn til udviklingen af underskuddet på vores betalingsbalance.

Man har beskæftiget sig med problemet, hvordan disse forslag vil indvirke på beskæftigelsen her i landet, og man har harceleret over, at hverken regeringen eller jeg har været i stand til at give konkrete svar. Men det er i og for sig ganske naturligt, at det har været umuligt, og det har vi også nævnt i de svar, vi har givet. Det er klart, at hvis disse forslag om afgiftsforhøjelser på energien medfører en væsentlig nedgang i importen af energi, vil det have en mindre uheldig indvirkning på beskæftigelsen, end hvis der ikke sker en begrænsning i energiforbruget.

Dertil kommer også de 1.300 mill. kr., som skal bruges til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, de 500 mill. kr. til nye K-lån og de besparelser på 2,8 mia kr., som der for en dels vedkommende ikke er truffet endelig beslutning om. Før vi kender resultatet af forhandlingerne om anvendelsen af disse midler, kan vi ikke vurdere den effekt, forslagene vil have i positiv eller negativ retning på beskæftigelsesudviklingen. Derfor er det altså i den givne situation, med de usikkerhedsmomenter der her tegner sig, vanskeligt for ikke at sige næsten umuligt at give rent konkrete tal på disse områder. Det vil være nemmere, efterhånden som disse ting udmøntes.

Hr. Glistrup har jo allerede været inde i en lang debat om cigaretter og unddragelse af afgifter. Jeg må indrømme, at jeg har været noget forundret over den debat. I det svar, vi gav fra tolddepartementets side, gjorde vi jo opmærksom på, at det, vi havde kendskab til af unddragelse af afgifter på dette område, i 1975-76 lå på 3 mill. stk., i 1976-77 på 3,2 mill. stk. og 1977-78 på 7,5 mill. stk. Når vi så ser de opstillinger, hvor det er gjort op til milliarder, er det klart, at man får en fremstilling, der ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Vi har selvfølgelig ikke været i stand til at give tal på, hvor mange der er unddraget. De tal, jeg nævnte her, er dem, man har kontrolleret. Sådan kan man jonglere rundt med tallene, men det bliver de ikke rigtigere af, og det kendetegner mere dem, der bruger tallene på en sådan måde, end det resultat, man når frem til.

Hr. Hagen Hagensen sagde, at lovforslagene var udtryk for en kortsigtet politik, der ikke løser nogen problemer. Jeg ved ikke, om hr. Hagen Hagensen eller det konservative folkeparti aldrig har været med til at lave en kortsigtet politik, som vi andre måske har sagt ikke løste problemerne i den givne situation; det er vel den politiske situation, man en gang imellem kan stå i. Men der foreligger jo ikke andre alternativer, der kan løse problemerne her og nu, alternativer, som ikke vil skabe en hel række andre problemer. Det gælder også de alternativer, som har været stillet op fra de konservatives side.

Hvad angår den debat, der har været om benzinforhandlerne – og nu kan vi vel tage det i en mere afslappet tone, for så vidt jeg kan se, har de fleste repræsentanter for benzinforhandlerne forladt folketingsalen – vil jeg gerne sige, at jeg har forstået på handelsministeren, at han meget gerne ser, at benzinforhandlerne og olieselskaberne henvender sig til handelsministeren for at få en drøftelse af de problemer, der er på dette område, og som jeg forstår har optaget forfærdelig mange under debatten her i eftermiddag.

Hr. Niels Helveg Petersen havde jo nogle, jeg vil ikke sige bidske, men så stærke bemærkninger i retning af, at S og V var ude af stand til at føre forhandlinger, og jeg blev lidt forbavset over disse temmelig kategoriske bemærkninger. Jeg skal slet ikke blande mig i de forhandlinger, der har været ført mellem centrum-demokraterne og de radikale på den ene side og de to regeringspartier på den anden side. Men hr. Niels Helveg Petersen skulle være den sidste til at fremsætte en påstand om, at regeringen ikke er i stand til at føre forhandlinger og indgå forlig med andre partier, for det er jo ikke så forfærdelig længe siden, at de to regeringspartier sluttede en aftale om boligforlig netop med de radikale, og det understreger altså, at vi udmærket kan føre forhandlinger, hvis de, vi fører forhandlinger med, er tilpas realistiske til at vurdere, hvor langt man i en given situation kan nå. Det er for øvrigt altid en væsentlig forudsætning for at være en god forhandler, og jeg vil gerne minde de to partier om, at hvis man ønsker at nå et resultat, skal man vide, på hvilket tidspunkt man skal give ind, og hvor langt man kan nå. Det har man altså hverken fra centrum-demokraternes eller fra de radikales side haft tilstrækkelig

[Ministeren for skatter og afgifter]

situationsfornemmelse til. Det er også vigtigt at have situationsfornemmelse i sådanne tider.

Det, som sker i øjeblikket, er for det første – og det er også en bemærkning til hr. Niels Helveg Petersen – at der må tages hensyn til valutaudviklingen. Når man siger, at disse ting ikke løser problemerne, skal man gøre sig klart, at der for det første sker en finanspolitisk stramning på ca. 4,6 mia kr., for det andet at der er lagt op til en udgiftsbegrænsning på et sted mellem 6 og 7 mia kr. Der er ikke, som hr. Freddy Madsen sagde, tale om en voldsom nedskæring for kommunerne. Nej, det er en begrænsning af udgiftsstigningen, der skal finde sted. Det, vi har bedt kommunerne om, er en begrænsning af udgiftsstigningen på omkring 3 pct., altså ikke en voldsom nedskæring. Det er, ligesom om der skulle lægges noget odiøst i udtrykket »nedskæring«, men der er altså ikke fra regeringens side noget odiøst i det. Jeg tror for øvrigt også, der er mange indbyggere i kommunerne, der vil finde det både fornuftigt og rimeligt, at man holder lidt igen med den udgiftsekspllosion, som man ellers kunne komme ud for.

Jeg skal undlade at kommentere hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger i håb om, at vi ikke skal få en lang debat om de ting, som vi har drøftet gentagne gange i vinterens løb.

Derimod vil jeg sige noget til hr. Arne Bjerregaard, der også var inde på nogle bemærkninger om, at vi gerne ville plage nogle bestemte mennesker med de forslag, vi har lagt frem her. Det står mig ikke helt klart, hvad det er for mennesker, vi specielt ville plage. Det er i hvert fald min fornemmelse, at vi har forsøgt at dele sol og vind lige, selv om disse afgiftsbelastninger naturligvis kan få en forskellig vægt; det ville være umuligt at undgå det, når man skal gennemføre en så stærk forhøjelse af afgifter, som der her er tale om.

Vi har da naturligvis – og det vil jeg gerne sige til dem, der har været inde på det – overvejet, om det ville være muligt at fritage hyrevogne for denne afgift, men vi har ikke ment, det var muligt, og vi har måske heller ikke ment, det var rimeligt. Der ville knytte sig en lang række administrative vanskeligheder af kontrolmæssig og af anden karakter til at fritage hyrevogne for afgiften. Vel, det

kunne man se stort på, hvis man endelig ønskede en sådan ordning, men jeg nævner bare, at det altså ikke er sådan, at vi har overset det; vi har nøje prøvet at afveje de fordele og ulemper over for hinanden, der her kunne blive tale om.

Hr. Ib Christensen var bange for, at man nu ville begynde at blande store mængder petroleum i benzinen, fordi petroleum nu blev billigere end benzin. Jeg ved ikke, om hr. Ib Christensen har læst de bemærkninger, vi har givet derom. Der kan måske blandes en mindre smule petroleum i benzinen, men det vil være i meget begrænset omfang, fordi bilerne nu engang ikke er indrettet til at køre på blandinger, der er meget petroleum i, så den risiko tror jeg ikke man skal være alt for bange for.

Hr. Waldorff har ikke megen tillid til de aftaler, der er indgået mellem de to regeringspartier. Jeg må måske sige, at hvis jeg bare havde været halvt så fiffig, som hr. Waldorff gav udtryk for jeg var, var jeg nået meget længere i tilværelsen, end jeg er nået på nuværende tidspunkt, så den bemærkning tror jeg jeg vil lade stå. Derimod vil jeg kommentere spørgsmålet om, hvorvidt det nu også blev til noget med ændringerne i forbindelse med misbrug af etableringsfondsmidler og investeringsfondsmidler i forhold til kommanditselskaber. Det kan jeg afgive et klart løfte om bliver til noget; det er ikke noget, der bare bliver lagt hen. Jeg mener også, det er rimeligt, at man får set på dette område, og at der her kan være nogle ting, som må tages op, og hvor man må lukke de huller, der er. Derfor forventer jeg, at vi forholdsvis hurtigt vil kunne fremsætte lovforslag om disse ting.

Om de ændringsforslag, jeg har stillet til pensionsbeskatningslovforslaget, og som jo de fleste har accepteret, og om selve de foreslåede ændringer i loven har der været fremsat nogle kritiske bemærkninger, herunder også nogle bemærkninger om, at der ikke er så forfærdelig meget i det. Den opfattelse deler jeg ikke, for det, der var meningen med disse ændringer, var at fjerne disse utilsigtede muligheder for at indbetale store beløb og på ét år trække denne indbetaling fra på indkomsten. Det er der lukket for efter lovforslaget.

Det andet har været, at der skulle være en ligestilling mellem mulighederne for er-

[Ministeren for skatter og afgifter]

hvervslivets repræsentanter og lønmodtagere i forhold til pensionsbeskatningsloven, hvor der nu er forskellige specifikke regler. Også denne balance mener jeg at vi, så vidt det er gørligt, nogenlunde har fundet med det foreliggende lovforslag.

Man kan selvfølgelig have den generelle opfattelse, at al den slags forsikring skulle afskaffes, og jeg har forstået på nogle af ordførerne, at de hellere så, at alle fradragsmuligheder i forbindelse med sådanne forsikringsforslag blev afskaffet. Det er jeg naturligvis ikke enig i. Jeg er enig i, at ordningerne skal være fornuftige, men den opsparring og den udsættelse af forbrug, der ligger i disse ordninger, er til syvende og sidst også noget, vi har behov for i den givne situation.

Både hr. Bjørn Poulsen og hr. Alfred Hansen rejste spørgsmålet om sociale kompensationer. Lad mig i den forbindelse gøre opmærksom på, at der aldrig har været givet sociale kompensationer bortset fra ved forhøjelser af merværdiafgiften. Kun i ét enkelt tilfælde, nemlig da vi afskaffede tilskuddet til mælk, blev der givet sociale kompensationer til de sociale områder.

Jeg skal slutte med et par bemærkninger. Det er gået igennem debatten, at man har interesseret sig vældig for regeringens indbyrdes forhold. Der er nogle, der har talt om en regering, der var i splid med sig selv, og der har været talt om, at der ikke går så forfærdelig længe, før den regering igen kommer i vanskeligheder med at finde løsninger på de problemer, som ligger foran os. Efterhånden sad jeg og fik den opfattelse, at det nok hos en række af dem, der har ført det frem, har været baseret på en slags ønsketænkning om, at hvis bare denne regering nu kunne komme i tilstrækkelig splid med sig selv, åbnede der sig måske nye muligheder.

Hvis jeg skulle vurdere det på nuværende tidspunkt, vil jeg gerne sige, at i betragtning af de vanskelige problemer, som regeringen har været igennem – og det er der jo ingen grund til at skjule – hvor vi på en række områder har haft en forskellig opfattelse, skal man måske mere hæfte sig ved det positive, selv om det ikke passer i den politiske ønsketænkning, at denne regering har været i stand til at finde frem til løsninger, som bærer præg af at være noget, der kan bygges på fremover. Derfor vil jeg gerne understrege, at det er ønsketænkning, hvis man har den op-

fattelse, at regeringen ikke i den kommende tid også er i stand til at finde løsning på de vanskelige problemer, der ligger foran os. Når viljen er der, tror jeg også at mulighederne vil være til stede, og viljen hos de to regeringspartier til at finde disse løsninger er til stede. Det vil jeg gerne understrege, for at man ikke skal gå rundt med en ønsketænkning, som der ingen baggrund er for.

Glistrup (FP):

I den tale, skatteministeren lige har holdt, er der fire ting, jeg må tage afstand fra.

For det første sagde skatteministeren, at oppositionen intet ansvar har. Det største oppositionsparti her i denne sal har og udviser i alle sine handlinger et ansvar, ikke blot over for de godt og vel 452.000, der har valgt os, men også over for de mere end 10 gange så mange danskere, som ikke har stemt på os. Vi har et ansvar, og vi arbejder sagligt på kun at fremsætte de forslag, som vi også ville fremsætte som regeringsmagt og som flertalsparti her i tinget. Vi gennemarbejder hver evig eneste ting og forsøger at udforme helt præcist lovtækstudformede alternativer. Derfor er det ikke rigtigt, når ministeren vil optræde, som om han og hans mandater var finere end vores i tinget. Det er ikke dér, man skal gøre forskel mellem mandaterne i tinget. Vores mandater er også valgt på 17.400 stemmer hver, men de, ministeren støtter sig på, er jo, som det er fremgået af debatten, til en vis grad givet til rabatpris, hvor man får 3 mandater for sammenlagt en halv snes tusinde stemmer. Så man skal ikke klandre og undervurdere fremskridtspartiets mandater, som om de var underlødige. De er af fuldstændig samme kaliber og samme vægt som de 87 af de mandater, som man støtter sig på her fra regeringens side ved den kommende afstemning.

Dernæst beskyldte skatteministeren fremskridtspartiet for at gøre sig skyldig i taljonglerier. Sådan noget gør vi ikke. Vi arbejder med at forsøge at lade tallene tale objektivt og sandfærdigt. Det, der er sket i det tilfælde, skatteministeren omtalte, er, at skatteministeren tilstiller udvalget et bilag, bilag 14 til lovforslag nr. L 231, hvori der findes en tabel på første side og en tabel på anden side vedrørende milliontallet af cigaretter, som er omsat, og som der har været smuglerisager

[Glistrup]

på. Der er det således, som hr. Ib Christensen var inde på i sit indlæg, at et fremskridtsmedlem af udvalget opfattede tallet på beskattede cigaretter som 7.401.000, hvoroverfor hr. Ib Christensen gør opmærksom på i udvalget, at skatteministeren nok ikke skal forstås sådan, men at det nok må være 7.401.000.000. Det kunne man læse på den ene eller den anden måde, men vi tog hr. Ib Christensens vejledning til efterretning, og så gik vi ud fra, at det, man skrev på side 2 i tabellen var opstillet på samme måde. Men for at få fuldstændig afklaring om, hvorvidt man opererede med de samme enheder på side 1 og side 2 i tabellen, stillede vi med det samme et spørgsmål til skatteministeren, bilag 15 til lovforslag nr. 231, hvor vi ganske klart forudsatte den forståelse, at skatteministerens opfattelse på side 1 og side 2 var afgivet på det samme talmæssige grundlag. Derom spurgte vi skatteministeren – jeg citerer ordret:

»Mener ministeren at kunne anslå mere sandsynlige skøn over cigaretforbruget i Danmark end nedennævnte i millionstykker?«

Det var altså baseret på, at vi opfattede tallene opstillet på side 1 og side 2 som værende opstillet konformt med hinanden.

Det svar, vi fik fra ministeren – det er bilag 18 til lovforslag nr. L 231 – er ganske kort, og det slutter bare således: »Jeg kan ikke kommentere de i spørgsmålet anførte skøn«.

Hvis der virkelig havde været tale om, at vi havde lavet den fejl, som ministeren nu siger, havde det nok været rimeligt, om ministeren i hvert tilfælde havde kunnet give den kommentar: Sådan skal mine udtalelser i bilag 14 ikke forstås.

Vi opererer derfor videre, da vi laver betænkningen, med den opfattelse, at når der ikke er nogen indvending mod den måde, vi klart har udtrykt hvordan vi har forstået ministerens tal på, kan vi også lægge det til grund, og det gør vi i betænkningen.

Men nu oplyser ministeren så her fra talerstolen, at det, der hedder 7.401 det ene sted, og det, der hedder 7,5 det andet sted, altså skal læses forskelligt. Det må vi altså tage til efterretning, og derefter er situationen selvfølgelig den, at vi må tage til efterretning, hvordan ministeren nu har fortolket sine tal i bilag 14. Da det er noget andet end det, vi er

gået ud fra, siger det sig selv, at det, der står i betænkningen, må omberegnes overensstemmende med ministerens nye fortolkning af ministerens egne oplysninger. Men det er jo ikke rimeligt med den slags drillerier frem og tilbage; ministeren kunne godt have oplyst det, allerede da han gav svar på bilag 18.

Det, der må gælde for os alle sammen, der skal tage en saglig stilling til cigaretafgiften, er den ene centrale ting, at vi må se at finde frem til, hvor stort dette problem med grænsehandelen, smuglerier osv. er, og dér kunne ministeren godt være noget mere hjælpsom. Vi begyndte allerede i januar i år her i spørgetiden at søge at få oplysninger om det, og hvorfor skal man dog gøre livet besværligere for hinanden vedrørende noget rent talmæssigt ved at sige, at man ikke har nogen kommentarer til det, som man altså nu kan fortælle at man vil kommentere på en anden måde? Hvorfor i alverden kan vi ikke se at nå frem til nogle tal, som vi alle sammen anser for de mest sandsynlige, og så disponere derefter?

Det tredje i ministerens indlæg, som jeg må tage afstand fra, var, da han sagde: ja men det havde ikke været muligt at hjælpe hyrevognserhvervet, for der ville være nogle vældige tekniske og administrative vanskeligheder. Jeg synes nok, ministeren burde have sammenholdt dette afsnit i sin tale med de slutbemærkninger, han kom med, hvor han siger: hvor der er en vilje – nemlig til samarbejde med socialdemokraterne; det er åbenbart det, ministeren føler sig valgt til – er der altid også en vej og en mulighed for, at venstre virkelig kan bruge sine stemmer til at føre socialdemokratisk politik. Det var sådan nogenlunde det, ministeren sluttede af med at sige: at sådan er det nu engang; når man virkelig har viljen – og den har man vist man har – så er der også en vej. Men man kunne i og for sig også godt have vist denne vilje, da man talte om, hvorfor der her skal ske en diskriminering af groveste art mellem de skatteyderbetalte trafikmidler såsom Hovedstadsområdet Trafikselskab og andre, som har vist i handling, at de ikke kan disponere økonomisk forsvarligt til skade for hyrevognskørslen, turistbusser og mange andre her i landet. Havde der været vilje hos skatteministeren, havde der også været en vej, men sandheden er jo, at det, skatteministeren for at tækkes sine socialdemokratiske ar-

[Glistrup]

bejdsgivere gør i dette omfang her, er at sige: nu skal vi yderligere begunstige dem, der driver trafik inden for den offentlige sektor og yderligere gøre det svært og vanskeligt for dem inden for den private sektor ved ikke at ville give konkurrenceneutrale regler, sådan at hyrevognserhvervet og turistbusserne kunne have fået præcis den samme stilling som den, man altså giver til HT og dets søsterselskaber, der som en pest drejer sig ud over Danmark i disse år og flytter fra det ene amt til det andet. Venstres skatteminister har givet socialdemokraterne et vældig stort skub fremad med disse lovforslag, hvor man igen misbehandler hyrevognserhvervet, hvor man igen misbehandler private busejere o. lign. Det er ikke mærkeligt, at dette land via den af skatteministeren drevne salamiteknik bliver mere og mere socialiseret og derigennem mere og mere fattigt og derigennem mere og mere gældsbynget, for vi kan ganske roligt sætte lighedstegn mellem manglende velfærd, mere gæld og mere underskud på den ene side og socialisme på den anden side. Det er det, ministeren gør, når han siger, at han ikke har kunnet finde nogen tekniske muligheder for at hjælpe hyrevognserhvervet.

Det sidste og fjerde punkt, hvor ministeren slap meget let om ved det i sin tale – hvis jeg skulle have taget, hvad han slap let om ved i sin besvarelse til udvalget, kunne jeg have nævnt ikke 4, men 400 punkter, men nu holder jeg mig altså til talen – var, hvor ministeren siger: ja men folk vil nok ikke i særlig høj grad blande petroleum, som altså er afgiftsfri, i benzinen. Det er muligt, de ikke vil det, men de vil nok i ganske stort omfang blande den afgiftsfri petroleum i fyringsolien. Det er virkelig noget, som kommer til at volde nogle gevaldige tekniske og sikkerhedsmæssige problemer. Når man gennemfører de regler, at man har skattefri petroleum og højt skattebelagt fyringsolie, bliver det blandet sammen med meget ulykkelige risici. Nu ved jeg godt, hvad ministeren vil svare. Han vil svare som sædvanlig: vil hr. Glistrup da virkelig have afgift på petroleum? Det er så langt, ministeren har drevet det, for nu at blive i hans egen tale, at den slags spørgsmål kan han fiffigt besvare. Men det er ikke det, hr. Glistrup vil. Hr. Glistrup vil have afgiftsfrihed for fyringsolie, for det er en fundamental ting for folk at få opvarmet deres hjem, og dér er det vigtigste brændstof nu

engang fyringsolie. Derfor skal der ikke afgift på fyringsolie. Det skal ligestilles med petroleum, ikke ved den sædvanlige SV-metode med at forhøje skatten på noget, når man skal have lighed, men ved den metode, at man får skattefrihed for begge dele. Men det er vel spildte Guds ord på Ballelars.

Ellemann-Jensen (V):

Det er jo fantastisk, at hver gang hr. Glistrup bliver grebet i noget talfusk, kommer der en forfærdelig masse ord, der skal forklare, at det er alle mulige andres skyld. I første omgang spurgte jeg hr. Glistrup, hvordan det kunne gå til, at fremskridtspartiets betækningsbidrag opererer med et tal for skønnet over, eller rettere for de konstaterede indsmuglede cigaretter, som er 1.000 gange større end det, der er blevet oplyst i udvalget. Siden er der kommet en kaskade af ord, senest nu her fra hr. Glistrup.

Derfor skal jeg gøre hr. Glistrup opmærksom på bilag 14, som er udliveret under udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. 231 om tobaksafgiften. Deri får vi at vide, at det, man har konstateret af smugleri, har i 1978 været 7,5 mill. stk. Det var på side 2 i bilaget, og på side 1 i bilaget står der, at antallet af beskattede cigaretter i Danmark i 1978 var 7.401 mill. stk. Samme enheder begge steder. Jeg skal minde hr. Glistrup om, at ifølge Hansens den lille blå svarer 7.401 mill. til 7,4 mia. Hr. Glistrup har ganske groft taget milliardtallet med ind, når det drejer sig om antallet af indsmuglede cigaretter, og har med en flot håndbevægelse doblet det op og kommer derved frem til den helt fantastiske antagelse, som for enhver med en smule forstand på tal burde have været afsløret allerede i sin egen absurditet, nemlig at 15 ud af 20 cigaretter i hver pakke her i landet er skattefiduscigaretter. Det er på den måde hr. Glistrup har manipuleret med og misforstået tallene. Det er noget, vi oplever gang på gang, og hver evig eneste gang vi griber fat i det, skal vi høre, at det er os andre, der ikke har forstand på tingene. Det er trættende, og det styrker ikke hr. Glistrups troværdighed.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

[Glistrup]

Når folketingets formand ikke gør det, må jeg anholde udtrykkene »manipulere« og »talfusk«, for der er ikke tale om, at fremskridtspartiet nogen sinde, når vi fremstiller tal, hverken fusker eller manipulerer. Men man må huske, hvilke arbejdsvilkår vi har. De andre har tusindvis af embedsmænd til rådighed og kan derfor på det grundlag klare tingene igennem, hvorimod vi må sidde selv og forsøge under disse meget forjagede og forhastede forhold at bearbejde de tal, vi får, og vi har ganske klart givet udtryk for, hvordan vi har læst bilag 14. Det er nu blevet dementeret fra skatteministeren her, og derfor må vi selvfølgelig indrette os efter den anden måde at forstå bilag 14 på. Men det havde været rimeligere, om man allerede havde sagt det, da vi stiller vort spørgsmål vedrørende bilag 15 til skatteministeren: er dette en rigtig forståelse af disse ting? Men det gjorde skatteministeren ikke ved den lejlighed, og det betyder selvfølgelig, at vi skal i gang med at foretage beregningerne på den måde, som skatteministeren nu har angivet over for os.

Formanden:

Jeg kan ikke tage imod hr. Glistrups kritik af, at jeg ikke påtaler ordet »manipulationer«. Det gjorde jeg heller ikke, da det forekom i hr. Glistrups skriftlige spørgsmål i forgårs. Det var andre ord, og de er blevet rettet.

Niels Helveg Petersen (RV):

Hr. Glistrups tale her i dag bekræfter jo det, som vi efterhånden har måttet vænne os til, nemlig at det, hr. Glistrup har sværest ved at holde styr på, både når det drejer sig om hans egne skattesager, om hans eget parti og om antallet af embedsmænd, er nullerne.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg skal ikke blande mig i denne smuglerdebat, men det siger jo noget. Alle kan jo tage forkert, også af millioner og milliarder. Men det, at man ikke vil indrømme det, siger virkelig en hel masse om den politik, man repræsenterer.

Ministeren sagde, at der ikke var tale om nedskæringer for kommunernes vedkommende. Der var tale om, at de ikke måtte stige mere end 3 pct. Det kan faktisk godt føre til

nedskæringer. Det er jo sådan, at kommunerne har påtaget sig en lang række forpligtelser, og det er også sådan, at disse forpligtelser i stor udstrækning kommer fra, at staten har væltet byrden over på kommunerne.

Det er også sådan, at kommunerne ser et stykke ud i fremtiden og har påtaget sig nogle forpligtelser. Det vil sige, at hvis de ikke inden for den 3 pct.s stigning, der er tale om, kan gennemføre de ting, som for længst er blevet besluttet, er der tale om nedskæringer.

Når man opererer med et beløb af størrelsesordenen 4 mia kr., er det givet, at man må advare kommunerne mod den forhandling, der skal finde sted mellem Kommunernes Landsforenings bestyrelse og regeringen. Men det er jo rart, at til syvende og sidst behøver kommunerne ikke at rette sig efter en sådan aftale.

Så har skatte- og afgiftsministeren selvfølgelig ret i, at spørgsmålet om, hvor meget benzin bilerne bruger, er ikke alene et spørgsmål om størrelse. Det er jo rigtigt, at en mindre bil kan bruge mere benzin end en noget større bil. Men vi har nu heller aldrig påstået andet. Det, vi faktisk lægger i vores forslag, er, at der skal finde en typegodkendelse sted af biler. Det vil sige, at de skal testes ved en bestemt fart og en bestemt vindmodstand og alt det dér, som de motorsagkyndige og FDM ved alt om, og så sætter man en øvre grænse for, hvor meget benzin en bil må bruge. Det er en langsigtet foranstaltning, og den kan skatte- og afgiftsministeren omgående gå i gang med at få praktiseret.

Så siger ministeren, at der ikke tidligere er givet kompensation til pensionister for afgiftsforhøjelser, og nævner selv et enkelt eksempel med mælken. Nej, men der har heller aldrig nogen sinde før fundet en sådan brandskatning sted af brændsels- og belysningsudgifter for pensionisterne, som det nu sker. Netop på det grundlag var der al mulig grund til at gennemføre en sådan kompensation for pensionisterne.

Det er jo sådan, at f. eks. for lønmodtagerens vedkommende er udgifterne til varme og belysning 4,5 pct. ifølge et bilag, vi har fået fra socialministeriet, men for pensionister er det 7,5 pct.

Det er også sådan, at pensionisterne bruger ca. 35–37 pct. til opvarmning, belysning og husleje. Så kan ministeren jo selv regne

[Kaj Hansen]

ud, hvor meget der er tilbage af et sådant budget, og så er de enlige ofte endnu dårligere stillet.

Derfor kan ministeren ikke klare sig med at sige, at der ikke tidligere er gennemført kompensationer. Det er rigtigt, men der har heller aldrig tidligere været foretaget en sådan beskatning. Og så skal man jo regne med, at normalt skulle afgiftsforhøjelser, hvis det er cigaretter, hvis det er øl osv., animere folk til at spare, men jeg kan garantere for, at pensionisterne ødsler ikke med brændselsudgifterne, de ødsler ikke med belysningsudgifterne. De kan jo ikke spare mere på disse områder. Den er altså meget dårligt anbragt, den argumentation for, hvorfor der ikke skulle gives pensionister kompensation.

Alfred Hansen (DR):

Ministeren sagde som begrundelse for, at der ikke skulle gives sociale kompensationer, at det plejede man normalt ikke bortset fra momsforhøjelsen. Jeg vil gerne sige til ministeren, at dette indgreb, som en vedtagelse af dette lovkompleks vil medføre på det økonomiske område for de ældre, for pensionisterne, er langt større end selve momsforhøjelsen, som man dog trods alt fik givet kompensation for.

At man så forhøjer momsen fra 20 til 20¹/₄ pct. er en helt anden side af denne sag. Men når man dengang kunne give kompensationer, kunne man bruge det som argument for, at man så også bør give sociale kompensationer med en vedtagelse af dette lovkompleks, som vil stille de økonomisk svage her i samfundet langt ringere, end momsforhøjelsen gjorde, selv om dens virkning var slem nok.

Jeg vil gerne spørge handelsministeren, da han ikke tidligere har besvaret mit spørgsmål om planerne med den billøse dag, om de er rigtige, de forlydender, der har været fremme i pressen om, at regeringen overvejer at droppe planen om den billøse dag, og hvornår ministeren vil give den ventende danske befolkning besked om regeringens planer desangående.

Thorndahl (FP):

Jeg må – og det er med meget stor beklagelse – konstatere, at regeringen ikke har det fornødne format til at give folkettingen den

berettigede undskyldning for på en helt uacceptabel måde at have vildledt folkettingen ved som en af de væsentligste begrundelser for energifgifterne at henvise til en international aftale om 5 pct. i årlig energireduktion, en aftale, som regeringen allerede tilgodeså gennem de besluttede foranstaltninger, der gennemførtes i marts-april i år.

Der er derfor ikke for Danmarks vedkommende nogen uopfyldte internationale aftaler om energibesparelser, og alligevel har regeringen som begrundelse for disse milliardenergifgifter henvist til denne aftale, som simpelt hen er opfyldt. Det mener jeg er ganske uantageligt, og den megen tale, hr. Ellemann-Jensen har fremført om talfusk, var i hvert fald særdeles berettiget i dette tilfælde.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Den taletid, jeg havde i min replikomgang, tillod mig ikke at besvare hr. Bjørn Poulsens kritik af vore ændringsforslag vedrørende charterafgiften. Det er jo rigtigt, at fremskridtspartiet kun har foreslået den forhøjede charterafgift lempet i tre tilfælde, nemlig for så vidt angår børn, folk over 67 år og personer, som skal rejse her i 1979. Det kritiserede hr. Bjørn Poulsen så og sagde, at det er alt for lidt vidtgående, for der er så mange andre, der kunne trænge til lempelser. Det kan jeg godt være enig i.

Som vi nærmere har begrundet i vort betækningsbidrag, er chartertrafikafgiften ganske urimelig, for Mallorcaturismen er den eneste danske udenrigspolitiske succes, siden det lykkedes at få gennemført reglerne om tronskiftet efter Frederik den Syvende. Derfor burde man ikke belægge dette område med afgifter, men vi kan nu engang rent teknisk ikke gå stort videre end til at sige, at fritagelsen gælder dem, der kan afgrænses på personnumre, nemlig dem, der er under 15 år, og som er en ekstra byrde for familien, for de rejser typisk med deres forældre, dem, der er over 67 år, og som af helbredsmæssige grunde typisk har behov for at rejse til de varme lande mange gange i løbet af året og derfor bliver ramt mange gange af charterafgiften, og så dem, der har forberedt sig på, at de skal rejse i 1979. Det har ikke været tek-

[Glistrup]

nisk muligt at få flere undtagelsesgrupper med, så det kunne administreres, men vi ser allerhelst, at charterafgiften sendes ikke til Mallorca, men til Bloksbjerg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven. (Om fradragsret for præmier og kapitalindskud til pensionsordninger med løbende udbetalinger m.v.).

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 5 stemte for, 136 imod; 21 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 109 stemmer mod 30; 24 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges uden afstemning.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 2
forkastedes, idet 38 stemte for, 115 imod; 10 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 2
vedtoges med 133 stemmer mod 6; 24 stemte hverken for eller imod.

§ 2 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 57 stemte for, 90 imod; 16 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 6 stemte for, 141 imod; 16 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

§ 1, ændringsforslag nr. 4 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 vedtoges ved, at § 3 forkastedes uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

Ændringsforslag nr. 1 var taget tilbage.

§ 1, ændringsforslag nr. 2 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges ved, at § 3 forkastedes uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

[Formanden]

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om afgift af gas.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1

forkastedes, idet 49 stemte for, 94 imod; 21 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Inden der stemmes over ændringsforslag nr. 2 til § 1 af et mindretal, fremskridtspartiet, skal jeg med tak til hr. Arne Bjerregaard gøre opmærksom på, at der er en fejl i betænkningen midt på side 31, idet ændringsforslaget alene vedrører § 1, stk. 2, nr. 1). Det vedrører altså ikke § 1, stk. 2, nr. 2).

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 33 stemte for, 94 imod; 37 stemte hverken for eller imod.

§§ 1-7

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes ved, at § 8

vedtoges med 142 stemmer mod 6; 16 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes ved, at § 9

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf

forkastedes, idet 64 stemte for, 84 imod; 16 stemte hverken for eller imod.

§§ 10-19

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6

forkastedes, idet 49 stemte for, 103 imod; 12 stemte hverken for eller imod.

§§ 20-27

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 6 stemte for, 142 imod; 16 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 3

vedtoges enstemmigt med 127 stemmer; 37 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4, § 1 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 5 og 6 og § 2 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 8

forkastedes, idet 29 stemte for, 100 imod; 35 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7 om en ny affattelse af bilaget

vedtoges med 99 stemmer mod 24; 41 stemte hverken for eller imod.

Bilaget i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

[Formanden]

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik endelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af charterflyvning. (Forhøjelse af afgiften).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 55 stemte for, 88 imod; 21 stemte hverken for eller imod.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 49 stemte for, 84 imod; 31 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatte- og afgiftsudvalget (27/6 79):

Udtræder: Ole Olsen

Nyt medl.: Bjørn Poulsen

Markedsudvalget (27/6 79):

Udtræder: Mimi Jakobsen

Ny stedf.: Ebbe Carlsen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 29. juni, kl. 10.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.23